Hírlap-Könyvtár Növedéknapló 1899. 3724

Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 302. szám. 20 Szerda, november 1.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.
Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.
Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A mankó.

Budapest, október 31.

(K.) Az ellenzék zokon veszi az indemnityt. De hát a kormány talán örül neki? Hiszen bár meg volna már szavazva a költségvetés és azt a két hónapot, ami a század utolsó esztendöjéböl hátra van, lehetne becsületes alkotásokra forditani. Ugy volna az a legjobb, bizonyosan. De nincs másképp, az indemnityt be kellett megint nyujtani s a szép szándékok kutba estek. Illik azonban az ellenzéknek is vizsgálni, hogy vajjon ez a mostani indemnity rokonságban van-e a régiekkel és a kormányzat tehetetlensége, a munkaidö hibás fölbecslése, vagy éppen az a rossz lelkiismeret rejtezik-e mögötte, mely hálát ad minden napért, ha annyival is késöbben kell a sáfárkodásról számot adnia? Mert ha ilyen tendenciának, vagy ilyen hibának csak az árnyéka is tapad az indemnityhez, az ellenzék legprimitivebb kötelessége, hogy kihajszolja a nyulat a bokorból s a hibást az indemnity mögül. Csakugyan bolond dolog volna, hogy az indemnityvel szinte spanyol falat kapjon a kormány, ami mögött a tehetetlenségét, az elöre nem látását és a hibáját is eltakarhassa.

Bizonyos, hogy a magyar parlament fázik minden indemnitytöl. És méltán. Amilyen kicsi javaslat, olyan veszedelmes tud lenni. A maga két kurta paragrafusával hónapokra kitolhatja az ellenzék leghevesebb akcióját és hónapokkal nyujthatja meg a leghibásabb kormányzat életét is. Legalább az utolsó esztendökben csak erröl a veszedelmes oldaláról kellett vele megismerkedni. De ma talán nem sok ember fog akadni, aki föltenné a kormányról, hogy az indemnity-javaslattal valami titkos célja is lehetne. Nem azért akar idöt nyerni, hogy mindent nyerjen. Nem azért kéri a meghatalmazást, hogy idöközben kényelmesen hallgathassa agyon az ellenzéknek valami heves akcióját. Nem az indemnity az a szalmaszál, amelybe kapaszkodnia kell, ha az örvényböl ki akar menekülni. És annyit talán dicsekvés nélkül gondolhat, hogy spanyolfalra sincsen szüksége, amivel bármit is eltakarjon. Vagy hol van az az ellenzéki akció, melynek ostromát a kormány legalább négy hónapra ki szeretné tolni? Hol az az örvény, melynek veszedelme elöl csak az indemnity szalmaszálán lehet (ha ugyan igy is lehet) menekülni? És végül hol az a hiba vagy csak gyanuban élö kormányzati tévedés is, amelyet spanyolfal mögé kellene rejteni? Sehol. Az ellenzék sohasem volt olyan csöndes, mint ma és még támadások is érik, mert legalább mesterséges lármát nem csap, mikor igazi lármára nincs oka. A kényes kérdések, amikböl váratlanul is kiszakadhat valami veszedelmes örvény, mind meglehetösen el vannak intézve és szirtnek vagy alattomos zátonynak még a lehetösége sem kisért. Azt pedig éppen a pénzügyi bizottság most folyó tárgyalásai igazolják, hogy a kormány semmit sem akar eltakarni. Hiszen még olyan kérdésekre is udvariasan siet a válaszszal, amik szorosan véve nem is valók a bizottsági tárgyalások elé. Senki sem akar bujkálni, senki sem akar rejtegetni és senki sem jár titkolni való szándékokkal.

Az indemnity tehát egészen más forrásból kerül most, mint ezelött. Most igazán az, aminek a politikai tudomány szánta. És semmi más. De persze az ország már megszokta, hogy mindig keressen valamit az indemnity mögött és rossz néven se szabad venni az ellenzéktöl, ha már megszokásból is fázik ettöl a rosszhirü expedienstöl. Ha mindig fegyvernek látta ezt a botot a kormányok kezében, most se tudja mindjárt támasznak nézni, ami csak a biztosabb haladást segiti elö. S ezért mutatkozik némi idegesség ma is az indemnity miatt. Pedig nyilvánvaló, hogy egy csomó halaszthatlan munkával kell még a parlamentnek az idén végeznie s ez teszi szükségessé az indemnityt. A véderö-provizórium, a horvát provizórium, a delegáció tanácskozása és azonfelül a kvótának esetleg a királyi döntésig való elintézése: máskor is elegendö munka volna két, ünnepektöl megszakitott hónapra, most pedig, mikor a költségvetés sincs még letárgyalva, nagyon is sok. Az természetesen nincs kizárva, hogy az ellenzék mindezt elismervén, mégis felpanaszolja a kormánynak, hogy illett volna elörelátnia a munkaanyagnak ezt a megduzzadását és tenni róla. Még pedig indemnity nélkül. De itt is illik distingválni. Mert hátha a kormány kellö elörelátással dolgozott s mégis inkább a kisebbik bajt választotta a nagyobbik helyett? Hátha ugy gondolkozott, hogy amikor a magyar alkotmányosság teljes biztositása mellett kilátása lehet a már lángokban álló osztrák alkotmányosságból a viszonosságot megmenteni: ezzel olyan szolgálatot tesz, amely megéri, hogy miatta az indemnityre még egyszer rászoruljunk? Mert akkor az elörelátás hiánya olyan váddá törpülne, melyet az események logikai rendje halomra döntene. És aki a lángokból egy öszintén óhajtott reménységet tud kimenteni, talán számithat egy kis elnézésre, hogy utána — mankót kell használnia!

Odaát Ausztriában ime megválasztották a delegáció tagjait. Ha tehát a kormány a magyar ellenzék pesszimista kérdéseinek záporában is reménykedett a delegáció sima elintézésében, nem ok nélkül tette. De komoly kilátás van arra is, hogy az osztrák alkotmányosság szekere visszazökken a rendes kerékvágásba. S ha ez megvalósul, akkor a két alkotmány viszonosságában rejlö biztositék, amelylyel pedig már körülbelül le kellett számolni, megint csak olyan siker, amelylyel szemben a magyar kormányt hiába akarnák az elöre-

TÁRCA.

Tóth László.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Lyka Károly.***

Halottak napján ez évben egygyel több siremléket koszoruznak meg a budapesti müvészek. Friss és uj az emlék, most készült el. Igazi müvész formálta: nemesen tagolt köalapzaton bronz-képmás, amelytöl az alsó párkányig hoszszan huzódik szomoru egyszerüségben egy bronzlepel. Ugyanezen az alsó párkányon hever a festöpaletta, frissen rányomott festékkel, négy-öt ecsettel. Azokra lecsapott a halálmadár s karmaival széjjeltöredezte az alkotó-szerszámot. Kann Gyula finom izlésü arkitekturájára mintázta Kallós Ede ezeket a képleteket és fönn, az emlék megkoronázásául oda helyezte a holt müvész mellszobrát.

A temetö csöndjében néztem meg ezt a magasba emelkedö képmást. Szinte babonás érzéssel: hisz oly sokféleképpen találkoztak utaink három országban és oly idökben, amelyek igen emlékezetesek lesznek a mi müvészetünk történetében. Tiz év alatt sokszor találkoztunk és sokszor mondtunk egymásnak barátságos bucsut. Egyikünk erre, másikunk amarra ment, bizonytalan utakra, megállapitott terv nélkül. De fatális biztossággal éreztük, hogy ujra, meg ujra találkozunk, talán Münchenben vagy Rómában, talán Budapesten vagy Firenzében. Nem sok levelet váltottunk: tudtuk, hogy megint egymásra bukkanunk valamely bajor, vagy olasz, vagy magyar városban. Semmi feltünöt sem láttunk benne, mintha ennek ugy kellene lennie.

Mig végre egy napon, négy évvel ezelött, Rómában egy partecédulát hozott cimemre a postás. Tóth László meghalt: ez volt rája nyomtatva. Az utolsó izenet töle, róla. Most már csak egyszer találkozhatunk majd, egy negyedik országban. S akkor nem is válunk el többé.

Emlékezetembe kissé fiatalosabban van vésve a képe. Nem csoda: vidám ifjuságában láttam utoljára, *mastro Domenico* tivolii kertjében. Akkor fiatal házas volt, örült az életnek és örült Olaszországnak. Akkor nagy terveket kovácsolt a hosszu esti sétákon, amidön hárman végigbarangoltuk a szentjánosbogár-sziporkákkal telehintett olajerdöt, amelynek nyilásain át látni lehetett a szemhatáron heverö Róma nagy karneol-szinü városteslét. Pedig azelött nem sokat töprengett ily hosszulélegzetü terveken. Mint olyan ember, aki festésre született, inkább nekiült egy-egy festöi motivumnak, gyorsan megragadott egy-egy részletet és izlésesen, fordulatosan vászonra vagy papirosra vetette. Olyan örömmel és szenvedélylyel tömte tele vázlat-tömbjeit ezekkel a tanulmányokkal, mint egy ember, aki éppen most födözi fel a világ apró, izgató bübájait. De Tivoliban már csupa nagy terv járt a fejében, mintha sejtette volna, hogy sietni kell, csinálni, teremteni kell valamit, nagyot, jelentöset, mert rövid, megdöbbentöen rövid az élet. Hosszasan beszélgettünk akkor festeni való történeti problémákról. Azon panaszkodtunk, hogy a mi magyar levegönkben nem lengedezik az a históriai hangulat, amely oly varázslatosan megkapja az embert a római campagnán. Az összes történeti képek, amelyeket nálunk festettek, silány, vér nélkül való maszkerádok, nem lobog bennük a nagy események tüze. Tóth Lászlóból azonban akkor inkább a magyar ember beszélt s nem a müvész, mert hisz ö épp oly jól tudta, mint mi mindannyian, hogy ezt a müvészi genret nem lehet egy gombnyomásra elépattantani, tervszerüen megteremteni. A hosszu séták alatt aztán a multból lassankint kibontakozott a jelen és a jövö képe. Szó volt arról, hogy a mi korunk minden teremtö elméje közt Zola alkotta össze a legerösebb kézzel a század képét. Ezt a meggyözödést Münchenböl hoztuk magunkkal, ahol Zola hatása döntöen befolyt a mostani fiatalabb magyar festönemzedékre. Tehát Zola! Tóth László egy napon a Villa d'Estébe vitte festöszereit, az óriás ciprusok, düledezö vizmüvek, ölnyi aloe-sudarak közé. Valóságos *Paradou* a Villa d'Este, tökéletesen ilyennek képzelhette Zola, amidön csodálatos erövel leirta a *Mouret abbé vétké*ben. Tóth László beleállitotta a méternyi magas fübe és giz-gazba óriás vásznát és tenyérnyi széles ecsettel festette a nagy jelenetet. Ott ültem a romok közt s néztem, hogyan alakul ki a kép. Tudtam, hogy nem lesz belöle kész munka: Tóth Lászlót az experimentum vágya vitte ehhez a témához, látni akarta, minö az a nagy kép, ha festö irja le. A széles szinfoltok csakugyan lekerültek egy napon a vászonról. Most jött a folytatása: ugrás a jelenböl a jövöbe. Lázasan fogott hozzá, folytatta és nagy képbe alakitotta azokat az utólagos hangulatokat, melyek az emberben támadnak, amidön a XIX. század e nagy epopeáit végigolvasta. Ott volt a veröfénytöl ragyogó kép helyén a sötét templom szanktuáriuma, a rombadülésre szánt oltárral. Elötte a századvég perverz asszonya, bünben fogamzott érzéseivel. A karján egy csecsemö. Talán egyike a megváltóknak, a forradalmároknak, a nagy fölforgatóknak. Ez a gondolat különösen megragadta Tóth Lászlót. Egy másik képén, amely most a Szépmüvészeti Muzeum tulajdona (Szépség, pénz, szellem a cime) ugyanez a gondolat válik testté a triptichon

látás hiányával megvádolni. Nem volt talán olyan előrelátó, hogy az indemnityt elkerülje, de sokkal előrelátóbb volt, mert a kiegyezés válságát tudta megelőzni. Pedig hát ez is van olyan jelentős eredmény, mintha a parlamenti munka hajszolásával — ami a mézeshetek csöndjében nem is lett volna olyan nehéz — elkerüli az indemnity szükségét. Olcsó siker lett volna ez, mig az alkotmányos viszonosság lassu kierőszakolása mégis csak drágább valami. Olyan zsákmány ez, amiért érdemes négy hónapig mankót is viselni. Kivált ha meggondoljuk, hogy az indemnity mindenképpen mankó akart lenni és nem fegyver, ami a többség védelmi arzenáljában a legveszedelmesebb legyen. Eddig az volt s az ellenzék is csak a multja miatt nézi olyan idegesen. . . .

BELFÖLD.

A miniszterelnök Rátóton. *Széll* Kálmán miniszterelnök holnap délután, halottak napjára *Rátótra* utazik. A miniszterelnök pénteken este ismét visszaérkezik a fővárosba.

A „jelen" és a „zde". A *Narodni Listy* — mint *Prágá*ból jelentik — mai számában a következőket irja:

„A legnagyobb kiváncsisággal várjuk, hogy a magyar kormány milyen választ fog adni a *Jelen* ügyében hozzá intézett interpellációra. Már most is kérdezzük, vajjon nálunk megbüntethetik-e a *zde* szót, holott Magyarországon bátran használhatják a tartalékosok a magyar nyelvet? Mindenesetre elvárjuk a cseh delegátusoktól, hogy a közös hadügyminiszterrel alaposan le fognak számolni."

A cseh lap kiváncsisága egy kis félreértésen alapszik. Elmondtuk már egynehányszor, hogy a csehek *tüntetése* és a magyar tartalékosok magyar jelentkezése között micsoda lényeges különbségek vannak. Mindenekfölött, hogy *a magyar állam hivatalos nyelve* nem tévesztendő össze a csehek nemzetiségi nyelvével. És ennélfogva Prágában ne következtessenek se jobbra, se balra. A két eset egyátalán nem ugyanaz, sőt nem is rokon. Annyira nem, mint az alföldi halászló és — a „cseh pimasz".

A koronaügyészi állás. Az uj büntető perrendtartás életbeléptetése szükségessé fogja tenni a koronaügyészi és helyettes koronaügyészi állások betöltését. Az igazságügyminisztériumból nyert értesülés szerint, e kinevezések csak karácsony táján fognak megtörténni. Annyi már most is bizonyos, hogy mindazok a hirek, melyek Wlassics Gyulának vagy Szilágyi Dezsőnek koronaügyészszé való kineveztetéséről szárnyra keltek, minden alapot nélkülöznek. Egyébként lázas munka folyik az uj bünvádi eljárás életbeléptetésén. Legközelebb megjelenik az összminisztérium egy rendelete az ügyészség és rendőrség érintkezése tárgyában, továbbá a belügyi és honvédelmi miniszterek egy rendelete, mely a nyomozó közegek eljárását fogja szabályozni. Végül egy érdekes ujitás az, hogy ezentul az aljegyzők az ügyészségekhez is berendelhetők lesznek, mig eddig, mint tudjuk, csak a bíróságokhoz voltak beoszthatók.

A sárospataki jogakadémia. Ma tisztelgett *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél az a küldöttség, amelyet a tiszáninneni ev. református egyházkerület küldött ki a sárospataki jogakadémia érdekében.

A küldöttség tagjai voltak: báró *Vay* Béla, a főrendiház alelnöke. *Fejes* István a sárospataki főiskola gondnoka, *Dókus* Gyula algondnok, *Melzner* József és Béla, *Lévay* József, egyházmegyei gondnokok és ker. tanácsbirák, továbbá *Ragályi* Béla, *Lakatos* Miklós, *Fáy* István, *Dókus* Ernő országgy. képviselők, gróf *Lónyai* Gábor, gróf *Vay* Tihamér, egyházmegyei tanácsbirák, *Szalay* László, *Rádasy* György egyházker. főjegyzők, *Révész* Kálmán, *Kérészy* Barna, és dr. *Zsindely* István, a sárospataki főiskola igazgatója. A küldöttség nevében *Fejes* István főiskolai gondnok beszédet intézett a miniszterhez. Történelmi visszaemlékezésekben gazdag beszédjében kiemelte a sárospataki főiskola jelentőségét. Hangsulyozta azt, hogy a tiszáninneni egyházkerület mindenkor nagy áldozatokat hozott a főiskolája és főleg a jogakadémiája érdekében, melynek fönnállását látja most veszélyeztetve azon törvényjavaslat-tervezet által, amely az elméleti államvizsgálatokat csakis a táblai székhelyeken levő jogakadémiáknak akarja megadni. Hangsulyozta, hogy a javaslattól a jogakadémia léte függ, mert annak törvényerőre emelése a hallgatók számát csökkentené és a protestáns jogakadémiák lassu hanyatlására vezetne. Fölkérte a minisztert, hogy a javaslat-tervezete sérelmes pontját változtassa meg a vizsgáló-bizottságoknak oly szervezése által, mely a vidéki jogakadémiáknak is biztositja a fönnállás lehetőségét és a budapesti egyetem tulságos létszámának levezetésére szolgáljon.

Wlassics miniszter válaszolva, hosszabb beszédet mondott. Hangsulyozta, hogy a jog- és államtudományi elméleti államvizsgáról eddig csupán előadói tervezetet készittetett és most az ügy abban a stádiumban van, hogy az egyetemektől, jogakadémiáktól beérkezett vélemények gondos mérlegelése nyomán készül el a törvényjavaslat, amelyet minden valószinüség szerint a nyilvánosság elé visz, hogy igy a legszélesebb körüknek is módjukban álljon egy ilyen mélyreható érdekü javaslattal foglalkozni. Arra nézve, hogy az előadói tervezet szerint a királyi táblák székhelyeihez volna kötve a vizsgáló-bizottság, döntő körülménynek kell tartani, hogy szigoru és magas szinvonalon álló vizsgáló bizottságok szerveztessenek. Ezt a szempontot nem mellőzheti, de mindenesetre nagyon örülne, ha elérhetné azt oly módozatokkal is, amelyek azokat a jogi főiskolákat is, amelyek nincsenek királyi táblák székhelyén, megnyugtatná és kielégitené. A módozatok részletei tekintetében az ügy jelen stádiumában határozott igéretet természetesen még nem tehet. Arról azonban biztositja a küldöttséget, hogy egész kulturpolitikájának egyik sarkalatos törekvése erős vidéki szellemi központoknak teremtése. Beszéde folyamán kijelentette még a miniszter, hogy ő ugyan az egyetemi rendszer hive, de mivel ma és még hosszu ideig két-három ujabb egyetem felállitásáról — fájdalom — le kell mondani, nem marad más hátra, mint az államot teljes joggal megillető befolyás érvényesitése mellett a már fennálló jogi főiskoláknál a szükséges reformot megvalósitani.

A küldöttség megköszönte a miniszter válaszát. A minisztertől *Zsilinszky* Mihály államtitkárhoz ment a küldöttség, aki szintén támogatást igért.

A függetlenségi párt és a delegáció. Mint egy helyi kőnyomatos értesül, most már teljesen bizonyos, hogy a függetlenségi párt Ugron-árnyalata részt vesz a delegációban és ott két tagjával lesz képviselve. Az egyik delegátus *Ugron* Gábor lesz, a másik tag személyére nézve még nem döntöttek. A Kossuth Ferenc elnöklete alatt álló függetlenségi párt ezuttal sem megy be a delegációba, habár itt is vannak egyesek, — egy csekély töredék — akik helyeslik Ugron Gábor álláspontját, annyival is inkább, mert most a delegációban a nemzeti párt megszüntével az ellenzéket csupán a néppárt képviseli. A néppárt pedig nem igen csinálna ellenzéket.

A mármarosszigeti mandátum. *A megüresedett mármarosszigeti kerületben* a függetlenségi párt is állit jelöltet, *Bródy* Lajos nagykárolyi ügyvédet, az odavaló függetlenségi párt elnökét.

Katholikus kongrua. A központi katholikus kongruabizottság osztályainak munkálkodása már annyira előrehaladt, hogy a szükebb ellátásu lelkészek jövedelem-kiegészitésének módozatait is tárgyalás alá vehették. Összesen 2,300.000 korona évi pótlás kell azoknak a lelkészeknek, akik az 1600 koronában megállapitott létminimumnál kevesebb évi jövedelemmel rendelkeznek. Ez az összeg módosul azáltal, hogy 580 lelkészség, mely régebben szük viszonyok közt élt s a vallásalapból nyert kongruakiegészitést, most már nem szorul e segélyre s e cimen vagy 200,000 korona fordítható az uj kiegészitésre. Az összes szükséglet fedezését a nagyobb egyházi javadalmak vállalták magukra. A fedezet módjára két javaslat merült föl. Az egyik az örökös megadóztatásra fekteti a kongrua-kiegészités összegének beszerzését, az egyes főjavadalmasok jövedelmének arányában. A másik tervezet megfelelő kölcsön fölvételét veszi célba, melynek kamataiból a kongrua-biztositás kikerülne, és amelyet a nagyjava-

---

harmadik alakjában, az anarkistában, aki a padlásszobában nyugodt kézzel állitja össze a robbanó anyagot. Az volt a meggyőződése, hogy ez a mi társadalmunk tökéletes rothadtságában már csak a kegyelemdöfésre vár, fertőzött testét valamely nagyszerü hekatombán kell föláldozni, hogy megengesztelődjék az emberiséget igazgató Sors. Ez a kép is befejezetlen maradt: ennyi sulyt nem bir el semmi vászon.

Hogyan lehet az, hogy Tóth László, akit annyi éven át a világ legvidámabb emberének ösmertünk, ilyen problémák megoldására adta magát és éppen odalenn délen, a nyugodt, melankóliát lehelő campagnán, napsugaras olajerdők közepette, a renaissance pompájában?

Néhány szóban elmondom, mert ennek a nagytehetségü, korán elhunyt müvésznek rövid pályája párhuzamosan halad a magyar müvészet modern nemzedékének történetével, amely módfelett érdekes, tanulságos és sok oly kérdésnek adja meg nyitját, amelyet felületesen szemlélve, nem tudunk megmagyarázni.

Tóth László 1887-ben, tizennyolc éves korában került ki Münchenbe. Tanuja voltam első próbálgatásainak, mert körülbelől egy időben szállásoltuk el magunkat a bajor metropolisban. És volt velünk még egy-két tucat fiatal ember: mind festőnek készült. Csupa tizennyolc éves fiu, a legtöbbje az imént végzett az iskolával, mások némi oktatást nyertek volt a budapesti müvészi iskolákban. Ezek jártak a legrosszabbul. Az akadémián a felvételi vizsgálaton ilyen nyájas tanácsesal fogadták őket:

— Kedves barátom, önnek előbb el kell felednie mindazt, amit eddig tanult. Akkor aztán hozzáfoghat a studiumhoz.

Más szóval: alaposan elrontották őket a budapesti müvészi iskolákban. Mit ért a legfényesebb bizonyitvány, mit ért a rajztanári oklevél! A hires bajor akadémia még csak be sem bocsátotta őket a nagy rajztermekbe.

Mai szemmel nézve az akkori akadémiát, nem sok dicséretest lehet róla mondani. Ott is meglehetősen nyárspolgáriasan folyt az oktatás. De olyan ijesztően rosszul még sem, mint akkor s most nálunk. A visszavetett magyarság szörnyen meg volt lepetve. Tehát tanulni kell, neki kell ülni az ábécének és nagyon, nagyon sokat el kell feledni.

Megesett, hogy a kirekesztett csapat megösmerkedett egy fiatal magyar festővel, akiről az akadémiai titkár néhányunk előtt igen hizelgően nyilatkozott. Minden évben elnyerte az akadémiai medáliát — ugymond — csak kár, hogy keveset dolgozik.

Hollósy Simon volt ez az ember. A Café Minerva füstös szobáiban összeültünk vele s hallgattuk radikális beszédét. Mint rombolta le összes isteneinket! Mint beszélt nekünk otthon soha nem hallott dolgokról! Természet, érzés, őszinteség, igazság.... csupa jelszó, amelyekről soha egy szót sem hallottunk semmi iskolában.

Összeálltunk, Hollósy vállalkozott rá, hogy iskolát nyit. Valahány magyar csak künn volt, mind a tanitványa lett. Nehéz volna itt végig fölsorolni mind azokat a magyar müvészeket, akik az ő társaságában és az ő iskolájában nevekedtek erőssé. Szörnyen bohémes egy iskola volt. Le a tekintélyekkel — ez volt a jelszó. Minden festő tudatlan és kontár, tessék itt leülni ez elé a modell elé s tessék leirni ezt a darab természetet olyan intim érzéssel, amilyen csak finom szivben lakozik. Aki nem igy cselekszik, az nem müvész, ha még oly professzor cime is van.

Egy kis forradalmi egyesület volt az. Nem elégedett meg senki sem azzal, hogy szivvel-lélekkel utána alakitotta a papiroson vagy vásznon a természetet. Rombolni is akart ez a fiatal társaság. Hadat üzenni, tiporva és könyörtelenül annak, amit copfnak ösmert fel. Soha feketébb megvetéssel nem beszéltek még népszerü „nagy mesterekről", mint ebben a társaságban. A Café Lohengrin volt a főhadiszállás, a bohémek ott gyülekeztek este és éjszaka. Minő viták folytak ott, minő merész és erőszakos tervelgetések születtek meg abban a füst-átszőtte levegőben! És nőttek szépen, nőttek erősen ezek az emberek. Csupa szegény éhenkórász, de gazdag lelkü. Sansculotteok, akik gyönyörködnek a rongyaikban és kipróbált fegyvereikben. Mindjárt az első év után rohammal bevette az egész csapat az akadémiát. Valamennyi fényesen kiállotta a fölvételi vizsgálatot s az öreg lelkiismeretes Hackl és a müvészi lendületü Herterich nem győzték állitani, hogy ilyen *Jahrgang*juk még nem volt. A kitünő talentumok sorában ott volt Tóth László, akit különben is ösmertek már az egész negyedben széles jókedvéről, tüzről pattant elmésségéről.

Az akadémia el volt foglalva, de azért az egész csapat megmaradt Hollósynál. Most láttuk csak, hogy ennél jobb iskolát sehol sem lehetett

Az Én Ujságom október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörü képeivel a legszebb, legjobb kéthetes magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: **Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.**

dalmak évi járulékai bizonyos számu évek lefolyása alatt törlesztenének, amikor az igy szerzett tekintélyes tőke a katolikus egyház tulajdonába menne át. Mindkét javaslatnak vannak pártolói a főpapság körében, de végérvényes határozattal ez ügyet csak azon a püspöki konferencián fogják eldönteni, mely november végén, vagy december elején az autonómiai kongresszus megnyitása előtt a fővárosban ül össze.

A népszámlálás. A képviselőház közgazdasági bizottsága *Kovácsy* Sándor helyettes elnöklésével tartott mai ülésén tárgyalás alá vette *az 1900. évi népszámlálásról* szóló törvényjavaslatot, amelyet *Rosenberg* Gyula előadó tüzetesen ismertetett és elfogadásra ajánlott. *Szinay* Gyula, *Heltai* Ferenc, *Szájbely* Gyula és *Lánczy* Leó néhány megjegyzése és *Hegedüs* Sándor miniszter részletes fölvilágositásai után a bizottság általánosságban egyhangulag és egy szerkezeti módositással részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot. A kereskedelmi miniszternek *a vasárnapi munkaszünetről* alkotott törvény alapján kibocsátott rendeletéről szóló jelentését tudomásul vette a bizottság. Ezzel az ülés véget ért.

Az országos függetlenségi és 48-as párt értekezlete. Az országos függetlenségi és 48-as párt november elsején délután 3 órakor a kör helyiségében Kossuth Ferenc elnöklete alatt értekezletet tart. Az értekezlet tárgya: az indemnity-törvényjavaslat.

Az indemnitás.

Budapest, október 31.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma *Falk* Miksa elnöklete alatt ülést tartott, melyen *az indemnitásról* szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány részéről *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter voltak jelen az ülésen.

A javaslatot **Neményi** Ambrus előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra, szokra a körülményekre való utalással, amelyek megakadályozták azt, hogy a költségvetési előirányzat még az év vége előtt törvényerőre emelkedhessék. A törvényjavaslat egyébként mindenben megfelel a korábbi években elfogadott hasonló természetü javaslatoknak.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy nem tekintve a miniszterelnöknek és a kormány tagjainak személyét, politikailag sem maga, sem pártja nem viseltetik bizalommal a jelen kormány, valamint a 67-es alapon álló bármely kormány iránt, ennélfogva nem is szavazza meg a törvényjavaslatot.

Komjáthy Béla azt mondja, hogy a párt, amelyhez tartozik, az indemnitást bizalmi kérdésnek tekinti s nem szavazhatja meg. Ezt megokolni csaknem fölösleges; inkább szorulna megokolásra az, hogy a kormány pártja miért viseltetik a mostani viszonyok közt bizalommal a kormány iránt. Személyes momentumokat nem vegyit szóló a kérdésbe, mert itt nem személyeket, hanem politikai tényezőket lát és személyi tekintetekkel nem tartja enyhithetőnek a politikai bizalmatlanságot. Nem szavazza meg az indemnitást azért sem, mert nem látja szükségét. Azért, mert a bizottság néhány tagja a delegációba megy, nincs semmi akadálya annak, hogy a bizottság és a Ház letárgyalja a költségvetést. A bökkenő azonban az, hogy *a kormány nincs tisztában a közös költségekkel*. De azért ettől függetlenül tárgyalhatja a parlament a költségvetést. Az indemnitási javaslatban a kormány nemcsak a jelen állapot fönntartását kéri, hanem ki akar terjedni későbbi törvényekre és intézkedésekre is, amihez szóló már nemcsak bizalmatlanságból, hanem jogkör hiánya miatt sem járulhat hozzá. A kormány politikájának további birálatát fönntartva magának, nem járul hozzá a törvényjavaslathoz.

Makfalvay Géza tényekből meggyőződvén arról, hogy a jelen kormány az 1867 : XII. tövényczikkben lefektetett alapokat képes is, akarja is megvédeni, hogy belügyi kérdésekben is oly programmot vall, amely a haza javára szolgál s hogy a kormány nem oka annak, ha a költségvetési törvény esetleg kellő időben nem lesz megalkotható, mindezekre való tekintettel hozzájárul a törvényjavaslathoz.

Farbaky István ugyanily értelemben nyilatkozik, teljes megnyugvást találván abban, hogy a törvényjavaslat csakis oly törvényekre hivatkozik, emelyeket maga a törvényhozás fog időközben megalkotni.

Széll Kálmán miniszterelnök megérti és respektálja azt, hogy Kossuth és Komjáthy pártállásuknál fogva nem szavazzák meg az előterjesztést s nem is megy bele bővebben annak vitatásába, hogy az indemnitás bizalmi kérdés-e, vagy sem. Sohasem tekintette ezt bizalmi kérdésnek, hanem a törvényhozás egyszerü megnyilatkozásának arra, hogy a kormány tovább vihesse az ügyeket. Kiterjeszkedik azonban azokra, amiket Kossuth és Komjáthy a bizalmatlanságok motiválására fölhoztak. Az ország gazdasági helyzetét nem látja a miniszterelnök bizonytalannak. Ez irányban is biztositottaknak látja az ország érdekeit, csakis az elintézés módja van még Ausztriában függőben. Teljesen bizik abban s azon az állásponton áll, hogy maguk a megállapodások, amint a törvény előirja, január elsejével életbe lépnek. Ha ez nem történnék meg, meg van óva minden jogunk s azokkal élhetünk minden irányban. Arra a kérdésre, hogy miért kell az indemnitás, azt válaszolja szóló, hogy még ez évben el kell végezni a kvótakérdést s el kell intézni a delegációkhoz utalt dolgokat. Amikor negyven tagja a Háznak hivataiból távol lesz, csak természetesnek kell tartaniok, hogy ugyanabban az időben nem tárgyalhatja a Ház a költségvetést. Hozzávéve a karácsonyi szünetet is, könnyü kimutatni, hogy a magyar képviselőháznak rendelkezésére álló pár hét alatt nem lehet a költségvetést elintézni. Az, hogy az indemnitási törvényjavaslat időközben megalkotandó törvényekre hivatkozik, nem uj dolog, egészen természetes. Igy történt mindig s nem is történhetik másként, mert ha januártól áprilisig maga a törvényhozás valamit speciális törvénynyel elhatároz, vajjon nem kell-e azt végrehajtani, akár emliti ez a törvény, akár nem? Akár ki is hagyhatnák ezt a passzust, mert ha időközben a törvényhozás valamit elrendelne, annak e nélkül is meg kell történnie. Kéri, tekintsék e törvényjavaslatot ugy, mint amely az adott viszonyok közt elkerülhetetlen s amelyet a kormány akaratától nem függő külső körülmények tettek szükségessé.

Komjáthy Béla ismétli, hogy amig nem látja a megalkotandó törvényeket, végrehajtásukra nem adhatja meg a fölhatalmazást s erre nézete szerint még a többségnek sincs joga. Örül egyébiránt, hogy a miniszterelnök nem ellenzi az illető kifejezés kihagyását s reméli, hogy ezt meg is teszi.

Kossuth Ferenc megjegyzi a miniszterelnök szavaira, hogy mivel az ország jogainak a reciprocitás megtagadása esetére való érvényesitésére bizonyos előkészületek szükségesek, ő pedig nem látja azt, hogy ezek az előkészületek megtörténtek, lehetetlen, hogy aggodalmakat ne érezzen.

Széll Kálmán miniszterelnök kifejezést adott már abbeli hitének és meggyőződésének, hogy a Kossuth által emlitett eshetőség nem fog bekövetkezni s ezért nem is látott szükségeseknek más irányban való előkészületeket. Ma is ebben a meggyőződésben van, de ha az a nem várt eset még is bekövetkeznék, az ország jogai teljesen fönn vannak tartva s a törvényben fönntartott jog alapján és a mellett igen sok fegyver van az ország kezében, amelyekkel ezeknek a jogoknak érvényt szerezhet a reciprocitás megsértése esetében.

A bizottság ezek után általánosságban s részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot. Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A ladysmithi katasztrófa.

Budapest, október 31.

Az angol-boer háboru sorsa egyelőre eldőlt. Azt a sebet, amelyet az egyesült transvaali és oranjei hadak az angol prestigeen ütöttek, egyhamar ki nem heveri Anglia. *Negyvenkét tisztet, kétezer katonát és egy teljes ágyüüteget elfogtak a boerok* és *White* tábornok kénytelen volt visszahuzódni serege maradványával Ladysmithbe, ahol minden oldalról körül van véve s már az a reménye sem lehet meg, a miért tegnapelőtt éjjel és tegnap harcba szállott: hogy legalább a balloldalon szabad utat nyisson magának az ellenséges ostromgyürün keresztül. Csak a Durban felé vezető colensoi vasutvonal volt tegnap még szabad és azon az uton a *Powerfull* hajóról oda is érkezett egy tengerész-szakasz, ágyukkal, amelyek elég hathatósaknak bizonyultak. De ha a boerok ezt a vonalat is elfoglalják vagy az összeköttetést megszakitják, akkor White az ő immár tizezren alul levő haderejével valóságos egérfogóba esett, amelyből nincs menekülés és kénytelen lesz magát az egész angol sereggel együtt megadni.

Kétségtelenül hiba volt — az események bebizonyitották — éjszakának idején kiküldeni két zászlóaljat olyan ellenség ellen, amely rendkivül nehéz terepnek minden talpalatnyi pontját jól ismeri és amelyen az angolok csak tapogatózva, botorkálva halad-

---

volna találni. A Hollósy-müterem nemcsak iskola volt, hanem csatatér. Ott köszörülte a fegyvereit a csapat az elmaradottság, a nyárspolgárság ellen.

Szomoru lapok következtek aztán. München első város, de valami pénz mégis csak kell a megélhetéshez. Az egész csapat, egy-kettő kivételével, földhöz ragadt szegény ember volt. Koplalva dolgoztak. A magyar lapokban aztán megjelent egy-egy reménytadó hir: a kormány stipendumokat ad szegény és iparkodó müvésznövendékeknek. Mennyi reménnyel szedték össze legjobb rajzaikat s küldték föl a közoktatási kormánynak! Biztak benne, hogy kapnak egy kis segélyt. Hisz oly kitünők voltak a munkáik, hisz büszkeségei voltak az akadémiának és a Hollósy-iskolának. Olyan naivak voltak, hogy azt hitték: az igazi érdemet csak elismerik majd odahaza. Ni, hogy meg van rajzolva ez a fej, minő a mozdulata ennek az aktnak! Ha a miniszter meglátja!...

Persze hiába reménykedtek. A honi copf nem ad kenyeret forradalmároknak. Tanu vagyok rá, hogy egyik legszebb tehetségü, most már igen neves festőnk hat vagy hét éven át következetesen állami segélyért folyamodott, beküldvén olyan tanulmány-munkákat, amelyeket emlékül megvett az akadémia. Burgonyán, szalonnán és kenyéren tengette életét éveken át a szerencsétlen. És következetesen visszautasitották kérelmét a közoktatásügyi minisztériumban.

Mennyi bün, mennyi lelketlenség: ha belenézek régi müncheni feljegyzéseimbe, elborzadok, hogy minő szentségtöréseket követtek el abban az időben Budapesten.

Természetes, hogy az elkeseredettség csak nőtt. A copfot meg kell törni, nemcsak mert a copf tönkreteszi a fiatal tehetségeket, hanem mert nem engedi, hogy a modern ideálok elterjedjenek. És ez nagy momentum volt akkor. Akkor olvastuk lázzal Zolát. Akkor láttuk először Bastien-Lepaget. Akkor alakult meg egy másik rongyos társaság körében a *Freie Bühne*. Akkor kelt szárnyra Münchenben ez a varázslatos szó: puritán naturalizmus.

Aki akkor ott élt, egész életére biztositott magának legalább egy szemernyit a müvészeti sovinizmusból.

Igy tartott ez öt évig. Tóth László végigcsinálta mind az öt évet, ő volt egyik éltető szelleme ennek a társaságnak. Maró szatirájával ő tartotta távol a mi ideáljainktól azokat, akik bő állami javadalmazással és megrendeléssel ellátva, keztyüs kézzel festették nyárspolgárias müveiket s akik nem szüntek meg minket gunyolni. Hol vannak ők most? Lett-e egyből is valami?

A Hollósy-társaság minden egyes tagja teli szitta magát a legszebb fanatizmussal: a tiszta, melléktekintetek nélkül való müvészet szeretetével. Tóth László a legradikálisabbak közé tartozott. Legelső képe egy szegény, nyomoruságos árva család életéből való. Nem tudom, hova került, de élénken emlékszem még rá. A fő azonban nem ez volt: szorgalmasan és lelki szükségletének kielégitésére festett természettanulmányokat. Természetes, hogy nem értették meg Budapesten. Ez a beszéd idegen volt idehaza s még soká kellett várni, hogy megértsék.

Egy-két év mulva egymásra akadtunk Rómában. Miket mesélt nekem Budapestről, a nyárspolgár városról, ahol minden csak külsőség és ahol az emberek oly járatlanok a müvészet dolgaiban! És beszélt müvészeti politikáról, taktikáról, intrikákról. Ő maga menekülve jött le délre. Végigjárta Olaszországot Velencétől Palermóig s néhány száz finom, üde vázlatot, tanulmányt készitett két esztendő alatt.

Mikor egyszer megláttam azokat a képeket, amelyeket budapesti tartózkodása idején festett, megértettem, hogy miért hagyta ott ezt a várost. Szegény Tóth Lászlót elüldözte innen a müvész lelkiismerete. Festett itt szalónképet, pajzán, humoros képet, mindenféle [illegible] amit festeni kell, ha az ember azt akarja, hogy a publikum vásároljon. Rövidke kis időig csak kibirta. De a dereka nem arra való volt, hogy a filiszter közönség előtt meghajoljon. Oh a régi Hollósy-társaságbeli revolucionárius ezt a filiszteus társaságot nem birta ki. Egész más valamit kell teremteni, magasan föléje emelkedve az ismerősök és zsuradók izlésének. Valamit, ami belenyulik a modern élet gyökereibe, valamit, ami kifejezze azt a hadüzenetet, amelyet a régi társaság a maga konviviumain odavetett ezeknek az elmaradottaknak.

Gyorsan megfestette a Szépség, Pénz, Szellem cimü triptichont, megházasodott s visszamenekült Rómába.

Odalenn aztán folytatta ezeket a nagystilü terveket, ahogy fönt elmondtuk. Második rómavidéki tartózkodása azonban rövid volt. Betegeskedés s más egyéb körülmények siettették a hazautazást. Otthonról el kellett utaznia Frankfurt mellé egy szanatóriumba: a gégevizenyő kényszeritette rá. S ott meghalt, csöndesen, tervekkel s nagy ambiciókkal tele ez a viruló nagy tehetség, életének huszonhatodik évében.

Egyszer majd talán lesz alkalom arra, hogy az ő élete müvét megláthassa a közönség is. Finom, érzéssel teli, előkelő rajzok, festmények. Nagy léptekkel előretörő tehetség munkája valamennyi. Ha nem ragadja vala el a halál, erős és modern izü alkotásokat várhattunk volna tőle, tele azzal a meg nem alkuvó rebellis, de tisztán müvészi hangulattal, amelyről akkor, régen, a Café Lohengrin és a Café Cassiano kis termeiben oly lázzal beszélgettünk.

Most, hogy emlékszobrát megkoszoruzzák, fájdalommal emlékszünk meg erről a nemesszivü nagy tehetségről, akinek csontjai a kerepesi temetőben porladnak. Éljen emléke közöttünk és utódaink közt.

---

hattak. White tábornok beismeri hibáját. Egy táviratában, melyet a kormánynak küldött, röviden, de ékesszólóan azt mondja:

— *Magam vagyok a felelös. A hadállás tarthatatlan volt.*

Milyen siralmasan hangzanak most már ezek után a londoni lapok mai vezércikkei, amelyeknek megirásakor még semmit sem tudtak Londonban a katasztrófáról, de sejtették és takargatták a kudarcot. Ezekben a cikkekben az az aggodalom jut kifejezésre, hogy a ladysmithi ütközetnek *nagy hatása lesz Európára.* A tegnapi ütközet — igy vigasztalódnak a lapok — nem jelent ugyan győzelmet, de *White* tábornoknak *nem is az a feladata, hogy győzelmet arasson,* hanem az, hogy a boerokat még tizennégy napig foglalkoztassa, amig az angol haderö a Fokföldre érkezik. Amint a haderö megérkezik, sietve fog az ország északi határához vezetö vasutakon a Ladysmithben lévö angolok segitségére sietni és a boerok kényszeritve lesznek Ladysmith alól elvonulni.

Tizennégy nap! Hol van még az? És addig tartsa magát tizezer ember tizenhétezer ellen, holott maga White tábornok elismeri, hogy az ellenség ágyui messzebbre hordanak, mint az övéi! A Fokföldre érkezö angol haderö két hét mulva aligha fog már Ladysmithben angolokat találni, akiket fölszabadithasson; és az angol kormány, nevezetesen pedig a háborucsináló *Chamberlain* elmondhatja majd azt, amit ma White mond:

— Magam vagyok felelös. A hadállás tarthatatlan volt . . .

Ime a tegnapi ütközetről szóló részletes táviratok:

(Az angolok visszavonulása.)

London, október 31.

A tegnapi ütközetről ma a következő részleteket jelentik:

A csata kevéssel reggeli öt óra után kezdödött. A brit tüzérség már éjfélkor fölvonult s nyomon követte az angol gyalogság és lovasság. Éjjel három órakor az angolok nagy félkörben állottak, a Hetmakaer-uttól északnyugatra. A boerok szintén félkör-alakban állottak föl, de ugy látszott, hogy mind a két szárnyuk valamivel tovább nyult az angolokénál. Az angolok a centrumban három tábori üteget, két lovasezredet s négy fél gyalogezredet állitottak föl, jobb szárnyukon három lovasezred, négy tábori üteg és öt fél gyalogezred állott. Ez a szárnyuk volt a leggyöngébb s ezt rohanták meg a boerok legelső sorban s pedig oly sikerrel, hogy *elvették az angoloktól összes könnyü hegyi ágyuikat.* Itt történt ugyanis, hogy az ágyuk elé fogott öszvérek a tüzeléstől megijedtek s *eszeveszetten rohantak az ellenséges tábor felé.* Két zászlóalj gyalogság az öszvérek után rohant s ugy látszik, hogy *ugyanaz a sors érte öket, mint a tizennyolcas huszárokat* Glencoenél és *a boerok kezébe estek.*

Ebben a pillanatban *White* tábornok azt látva, hogy az ellenség állásánál és számánál fogva nálánál sokkal erösebb, megparancsolta a gyalogságnak, hogy *vonuljon vissza a városba,* ami a boer ágyuk folytonos tüzelése mellett és a brit ágyuk oltalma mellett nagyobb veszteség nélkül teljes rendben sikerült.

A csata négy óra hosszáig tartott. Az angolok vesztesége kilencven ember. A boerok negyvenfontos ágyukból is lőttek s golyóik a három mérföldnyire fekvő Ladysmithben estek le, a nélkül azonban, hogy kárt okoztak volna.

Az angol csapatok délben érkeztek vissza Ladysmithbe. A csata vége felé megérkezett vasuton Durbanból egy tengerész-dandár, amelynek nehéz ágyui azonnal résztvettek a harcban s elhallgattatták a boerok negyvenfontos ágyuit.

White tábornoknak eredeti terve az volt, hogy a saját centrumát a tüzérség oltalma alá helyezi, amelyet Ladysmithtől három mérföld távolságban egy dombra vitetett föl, ahol a boer centrummal szemben foglalt állást. *White* azt hitte, hogy ily módon szétforgácsolhatja az ellenséges haderöket. De a terv kivitelénél kiderült, hogy a boer centrum *már előbb elhagyta azt a pozicziót,* ahonnan *White* még csak ki akarta verni s hogy főerejét balszárnyára helyezte. A boerok onnan *gyilkos ágyutüzelést* folytattak az angolok jobb szárnya ellen, amely egy pillanatra *szétbomlani látszott,* de végre mégis sikerült a brit ágyuknak a boerok tüzelésének hatását meghiusitani.

(White távirata.)

London, október 31.

White tábornoknak Ladysmithben délután ötödfél órakor kelt távirata igy szól:

Az összes itt lévő csapatokat fölhasználtam a szolgálatra szükséges őrhad kivételével. A 10. hegyi üteget az ir puskásokal és a glocestershirei ezreddel utasitottam, hogy a dombon levő ellenséges hadállást foglalják el, hogy balszárnyunkon mozoghassunk. A csapatok este tizenegy órakor vonultak ki. Az éj folyamán a lövöldöző ütegnek *egy pár öszvére néhány ágyuval elramodott.* Remélem azonban, hogy ujra rájuk találunk. *Két zászlóalj még nem érkezett vissza, de estére visszavárjuk.* Két hadosztály tábori tüzérséget és öt zászlóalj gyalogságot kiküldtem, hogy a *French* tábornok vezetése alatt álló lovasság segitségével támadják meg azt a hadállást, amelyben az ellenség tegnap fölállitotta ágyuit. Az ellenség otthagyta hadállását, de *nagy erövel megtámadta csapatainkat.* Azt hiszem, hogy azok a szapatok, amelyek velem szemben állottak, *Joubert* parancsnoksága alá tartoztak. Sok ágyujok volt és a számuk is nagynak látszott. A mi csapataink mind résztvettek a harcban, *de nem sikerült az ellenség táborához férközniök.* Veszteségünket nyolcvan-száz emberre becsülöm; az ellenség vesztesége valószinüleg sokkal nagyobb, mert ágyuzásunk, azt hiszem, hatásosabb volt. Több órai harc utáa *visszavontam csapataimat,* amelyek visszaérkeztek a táborba, a nélkül, hogy az ellenség alkalmatlankodott volna nekik. Az ellenség nagy csapatokat koncentrált s *ágyui messzebb hordanak, mint a mi tábori ágyuink.* Most rendelkezésemre áll néhány hajóágyu, amelyek az ellenség ágyuit részben elhallgattatták és, mint remélem, jobbak lesznek az ellenség legjobb ágyuinál, amelyekkel a boerok a városra hatezer yardnál távolabbról lövöldöztek.

(Az elfogott hadoszlop.)

London, október 31.

White tábornoknak egy 30-án kelt ladysmithi távirata azt jelenti, hogy *egy hadoszlop,* amely *egy zászlóalj ir puskásból,* a *glocestershirei ezrednek* egy *zászlóaljából* és egy hegyi ütegből állott, ki volt küldve arra, hogy egy magaslaton állást foglaljon a balszárny védelmére. A hadoszlop azonban *nagy veszteséget szenvedett és kénytelen volt magát az ellenségnek megadni.*

London, október 31.

A Ladysmithnél elfogott angol hadoszlop 42 tisztből és 2000 katonából állott. White tábornok azt mondja táviratában:

— *Magam vagyok felelös. A hadállás tarthatatlan volt.*

London, október 31.

Leirhatatlan nagy izgatottság támadt a végzetes vereség hirére. A sajtó legnagyobb része nyugalomra inti a közvéleményt, de igen sok lap élesen kikel a kormány és a hadvezetés ellen.

A *Globe* és a *Times* estilapja, amelyek összeköttetésben vannak a haditengerészet vezetőségével, a *szervezésnek és a katonaság szállitásának nagy hibáit* okolják.

Buller főparancsnok már *Fokvárosban* van ugyan, de *Waldier* tábornok egy dandárral csak a jövő héten érkezik oda; egy másik dandár még el sem indult.

A *Globe* jelenti, hogy az *utnak inditott haderö egy része kénytelen volt visszatérni,* mert a *hajók nem voltak felszerelve* és a kazánok felmondták a szolgálatot.

London, október 31.

A *Westminster Gazette* közli *White* tábornok táviratát, amelyben azt adja a vereség okául, hogy *az angol hadvezetőség tarthatatlan pozicziókat nem akar föladni, de egyébként magára veszi a felelösséget a mai katasztrófáért.* White tábornok jelenti, hogy *Plencost, Dundeet és a Ladysmithbe vezető vasutvonalat lehetetlen volt feintartani és védeni,* az angol sereg még sem tágitott, mert a hadügyminiszter bizonyára *helyi érdekek és a natáli gyarmat kedvéért befolyásoltatta magát.*

Fokváros, október 31.

A *South African News* egy folyó hó 31-én kelt ladysmithi jelentése szerint az Umbambane-hegy lábánál, Ladysmith-től nehány mérföldnyire most harc folyik. Több ágyugolyó a városban esett le.

London, október 31.

Bár nem érkeztek még részletek a mai katasztrófáról, annyi bizonyos, *hogy az angol sereget olyan csapás érte, amelyet évekig sem fog kiheverni.* A tisztikar körében *nagy az elkeseredés,* mert biztosra veszik, hogy az angol hadsereget az *eddiginél is nagyobb veszteségek fogják érni,* ha az angol tábornokok nem fogják a boerok taktikáját ellesni, amely abból áll, hogy hirtelen visszavonulnak, aztán tűzbe csalják üldözőiket, vagy tüzérségükkel hirtelen két tüz közé szoritják az ellenséget.

A hadügyminisztérium előcsarnokaiban, ahol az elesettek és a sebesültek névsorát táblákra kiakasztják, mihelyt ujabb jelentések jönnek a harctérről, ma *halálos tolongás volt.* Temérdek sokan jöttek a vidékről, hogy övéikről hirt halljanak.

(Részletek.)

London, október 31.

A *Times*nak az ütközetről szóló jelentéséből kitünik, hogy a közelharcban *egy dandárnak vissza kellett mennie.* Ennek komoly következményei lettek volna, ha ezt a mozdulatot a tábori tüzérség nem födözi, *amely tetemes veszteséget szenvedett. Két ágyu egyelőre használhatatlanná vált.*

A *Standard* a tegnapi ladysmithi ütközetről szóló jelentések kapcsán még a következőket mondja: A jobbszárny kiverte a boerokat Lombardskop mellett volt erődített hadállásukból, de tovább nem aknázhatta ki ezt a sikert, mert a Lombardskop mögött lévő hosszu dombláne kitünő természetes fedezetet nyujtott az ellenségnek, amelyet az angolok lövései nem tudtak onnan kizavarni. Az angol gyalogság jól irányitott, heves lövöldözést kezdett, mire *White* tábornok, aki az angol had derekán állott, a jobbszárny szorultságát látván, segitséget küldött oda. Erre csaknem az egész ellenséges hadoszlop heves ellentámadást kezdett és *minthogy számra nézve tulnyomó volt, White tábornok utasitotta a gyalogságot, hogy lassan vonuljon vissza.*

A *Daily Mail* szerint a ladysmithi ütközetben *hat ágyut vesztettek* az angolok azáltal, hogy az ágyukat vonó öszvérek eliramodtak.

(Uj csapatküldések.)

London, október 31.

A hadügyminiszter három fél gyalogezredet, egy vártüzérüteget és egy tábori tüzérüteget küldött Dél-Afrikába az elesettek pótlására. Sir *Buller* főparancsnokot táviratilag értesitették erről a rendelkezésről.

A kábelösszeköttetés a Delagoa-öböltől a keleti partokon megszakadt s igy a nyugati kábelvonalon tartják fönn az összeköttetést. A haderöi tudósitóknak meg van szabva, hogy mennyi szóra terjedhetnek jelentéseik.

London, október 31.

Óriási izgatottságot keltett Londonban és egész Angolországban az a sulyos szerencsétlenség, amely az angol csapatokat Ladysmithben érte. A hadügyminisztérium azt táviratozta *Buller* tábornoknak, hogy *tiz napon belül három uj zászlóalj és egy hegyi üteg fog elindulni Dél-Afrikába,* hogy helyreüssék a szenvedett veszteségeket.

Montreal, október 31.

A kanadai csapatok ma a lakosság nagy lelkesedése mellett Dél-Afrikába indultak.

Egyéb hirek.

London, október 31.

A *Daily Mail*nek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: A *Dunottar Castle* gőzhajó *Buller* tábornokkal a Tábla-öbölbe érkezett. *Buller* holnap délelőtt szándékozik partra szállni.

Páris, október 31.

Az *Eclair* szerint egy diák-bizottság *önkéntes csapatot* alakit Transvaal számára.

Milano, október 26.

Gentilini őrnagyot a külügyminiszter tegnap este kihallgatáson fogadta. Az őrnagy ma Londonba utazott, hogy onnan a többi hatalmak katonai meghatalmazottjaival együtt hajón Dél-Afrikába menjen, ahol az angol főhadiszálláshoz lesz beosztva.

London, október 31.

Itt hire jár, hogy *Buller* tábornokot, amidőn tegnap éjjel a Fokvárosban partra szállott, *egy merénylő agyonlőtte.* A hirt azonban nem erősitették meg.

London, október 31.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Vrijburgból 25-iki kelettel: A boerok fegyvereket és lövőszereket találtak, amelyeket a rendőrség Vrijburg kiürítése előtt a kutakba dobatott. Több becsuánaföldi hollandi polgár most már nyiltan csatlakozott a boerokhoz.

London, október 31.

Barkleywestből érkezett táviratok azt jelentik, hogy *boerok Kimberley ágyuzása végett* sáncokat hánynak a város körül.

Wiesbaden, október 31.

Gróf *Bothmer* a német békeegyesület nevében táviratot intézett *Viktória* királynőhöz, hogy szüntesse meg a vérontást Dél-Afrikában és fogadja el a béke közvetitése céljából Amerika közbenjárását.

Oberon a politikában. Soha még opera átdolgozásától nem függött egy ország sorsa. De most ugy esett. A boszorkánymester, aki erre is képes, ki lehetne más, mint *Vilmos* császár? Az Oberon-ügy tényállása tudniillik a következő: *Vilmos* császár a mai napot gróf *Eulenburg* bécsi nagykövetnél a liebenburgi kastélyban tölti. Rajta kivül a wiesbadeni szinház intendánsa és még néhány szinházi kapacitás is vendége *Eulenburg*nak, mert hir szerint *Weber Oberonjának uj átdolgozását akarják megbeszélni.* De habár az *Oberon* nem valami nagyon közel áll a politikához, még is politikai jelentőséget, még pedig igen nagy fontosságot tulajdonit a *Volkszeitung* a császár e látogatásának. Szerinte *Hohenlohe herceg kancellári állásáról van inkább szó*, mint *Weber Oberon*járól. *Hohenlohe*t ugyanis nagyon kötik a birodalomgyülésen a flottakérdésben tett nyilatkozatai, ugy hogy az uj flottaterveknek a megvalósitására *a császár más embert keres.* Ha tehát *Eulenburg*ot a császár rá tudja venni a flottatervek védelmére, *Hohenlohe*t nemsokára megszabaditja a kancellári állás terheitől.

Berlin, október 31.

Az a közlemény, hogy a porosz államminisztérium tagjai a flottatervekről csak szombaton, a közzététel után értesültek, csakugyan igaz. A porosz kormányt egyáltalán meg sem kérdezték. Azonban azó sem lehet kormányválságról s *Hohenlohe* herceg birodalmi kancellár is marad.

HIREK.

Tizennégy leány.

Budapesten az utóbbi két hét alatt tizennégy leány tünt el. Minden napra egy esik — s talán *esik* a szó legeslegszomorubb értelmében. Tessék most már egy kis számitást csinálni. Megdöbbentő numerust kapunk s az a keserves a dologban, hogy már nem is rébusz az, hogy hova tünnek el a leányok. Mindenfelé találhatni közülük egy csomót, de különösen lenn a Balkánban meg Romániában s csupa olyan helyen, ahonnan nincs visszatérés. Ha erről gondolkozik az ember, ökölbe szorul a keze s szeretné leütni azt, akit a felelősség illet abban a bünben, hogy ilyen csunya módon pusztulunk, veszünk. Csakhogy bajos ám azt a valakit megtalálni.

A rendőrséget bántani ebben a dologban ildomtalanság volna. Azok a gavallér urak tapintatlanok és gorombák az utcai sokadalmakban, kissé kényelmesek a büróban, de mindenesetre urak, akik szivesen törnék össze a kardjuk vastagabbik végét azoknak a koponyáin, akik a világ legundokabb üzletéhez Budapestet szemelték ki forgalmi központnak. Hanem ezek az ügynökségek jól elrejtőznek s nagyobb furfanggal dolgoznak, mint a rendőrség. (És különösen mint a titkos rendőrség, amelynek több tagját személyesen ismerem én is, aki pedig otthonülő ember vagyok. Amely teljességgel nem titkos, nem is igyekszik arra valaki.) Rozoga kis házikók félreeső fertályokban s elegánsan, puhán berendezett palotácskák a raktárak, jószivü öreg nénik az üzletvezetők — s szép fiatal, a legtöbb esetben hiszékeny, naiv leány a portéka. Az ut ezerféle, a mód változatos, a jól kiszimatolt viszonyoknak éppen megfelelő, az a mód tudniillik, ahogy kijutnak a fővárosból. Ki tudná magát kiismerni ebben a piszokban. Nem tudunk olyan mélyen taposni benne, hogy a fenekére érjünk — s a posványlakók vigan suhannak el a habarékban.

És mégis a rendőrséghez kell fordulni segitségért. Neki van eszköze rá, hiányos, olcsó, jórészben kedvetlen személyzete, amely azonban bizonyára nagy ambicióval adná rá magát az irtásnak erre a munkájára, ha egyszer jönne a parancsolat, hogy: — no most rajta! — Nem volna valami kellemes hajtás, de áldásos. S a naiv polgári eszemmel azt hiszem, hogy csak tiz olyan detektiv kellene hozzá, akik legkevesebbet mutogatják magukat az utcán. Aki után nem kurjant a suszterkölyök, hogy: — titkos rendőr! (De vajjon van-e ilyen?)

S a tizennégy lány nem tizennégy, hanem legalább is annyi ezer. Ne nézzük ezt a züllött állapotot csendes nembánomsággal s ne érveljünk olyan magyaros módon, ahogy egy rendőrtiszt argumentált nekem, amikor erről a dologról beszéltem vele.

— Hja, kérem, a század vége. Benne van a levegőben a bün, azt ugyan ki nem gyomlálja senki.

Legyen már vége a századnak is, meg ennek a szamárságnak is. Ennek a századnak a vége semmivel se rosszabb, mint a közepe, s mit méltóztatnak majd csinálni evvel az okoskodással, hogy elmulik a század. Azt mondják majd, hogy: — hja, a század eleje . . . Aztán majd később: — hja, a század közepe . . . A századok nem vének és nem fiatalok, egyszerüen csak kitelik az idejük s a bün nem a naptárral nő, hanem az ilyen szofizmák szivessége folytán.

(Th.)

Temetők körül.

Ma jártam be a temetőket, mert a holnaptól irtózom: tömérdek küldöttség soksok szónoka . . . ez még hidegebbé teszi a halottak birodalmát. És a holnaptól azért is irtózom, mert holnap könnyezni is fognak a temetőben és — csunya cinizmus — én a könnyeket vegyelemezem. Aztán meg a gyászpompára való készülődés kevésbé bánt, mint a Mindenszentek hivalkodó, dölyfös fényüzése.

Három temetőben jártam.

* * *

Azon már tul vagyunk valamennyien, hogy egyenlőséget keressünk a temetőben. A halál — minden dogma és vallás ellenére — bizony a földi élet folytatása — a mi szemünkben. Engem a villamos vitt a temetőkbe. A kerepesi-uti arisztokrata sirkert mögött a legborzasztóbb hely mellett röpül el a villamos. Egyszerre meglapul az erős kőbástya és az alacsony keritésen belül csupa korhadt fejfa van egymás mellett. Az egész óriási területen alig néhány kőemlék, csupa apró, szinte a földhöz simuló halom: a régi gyermektemető. Aki ezt látta, dehogy meri az ujat megnézni, hiszen az meg még sürüebb. Csakhogy az ujban már van fekete gránitsirkő is, márvány meg nagyon sok. A gyermekbetegségek, miként az emberek, magasabb körökbe is felkapaszkodtak.

*

A városban megtelik a kocsi, hátul tele rakják koszoruval. A kerepesi-temetőig idegenek vagyunk, bérkaszárnyák között megyünk. Hanem azontul már kicseréljük egymással a sóhajainkat, hiszen valamennyien az uj-temetőbe igyekszünk. A hosszu uton gyászos dolgokról esik szó, ki hol vette a koszorut, drága a gyertya. Amit rögtön meg is magyaráz egy anyóka.

— A tavaszszal leégett a kelenföldi gyertyagyár.

És sóhajtanak a fekete ruhás asszonyok:

— Hja . . . leégett a gyertyagyár. . . .

*

És készül az ember a nagy csöndességre, az abszolut nyugalomra, amely majd ott künn fogadja. Az ünneplő temető előtt pedig egész sátortábor van. koszorukat, mécsesekét árulnak. Alkudoznak itt is, ott is. A tomető átellenében pedig egy rögtönzött vendéglő, ahol „sör, bor és meleg ételek kaphatók.“ Tarka és fehér terité k külön. Ma még alig egynéhányan tévedtek be, hanem a holnapi napban erősen bizakodik a vendéglős.

— Az ember nem élhet meg a halottakból.

Ezt ő mondja és — a legutóbbi évek üzleti eredményei mutatják — igaza van.

*

A budai temetőben — mondják — a legdivatosabb fekete selyemruhákat lehet látni. Ma igen keveset láttam. Igen ám, csak holnap van a gyászdivat napja, ma a szobalányok, tisztiszolgák vitték ki temetőbe a koszorukat. Hanem a koszoruk a kertészet leleményességeinek valóságos remekei.

*

A kerepesi temető előtt egy szegény asszony sir, nem ugy, mintha halott fölött siránkoznék. A kezében egy szép babérkoszoru. Zokogva mondja el a nagy baját. Villamoson hozta a koszoruját a kis unokájának és véletlenül egy másik koszorut vett le a kocsiról, sokkal szebbet, sokkal drágábbat, mint az övé.

— Már hogy tehetem az én halottam sirjára ezt a drága koszorut? Hiszen aki az én papiros koszorumat e helyett megkapta, szidni fog engem . . . És az átok arra száll a kis sir felé . . .

Hazaballagott. Előbb a más koszoruját a nagy kereszt tövibe tette le.

*

Philemon és Baucis, egy öreg koldus és az élete párja, este megszámlálta a keresetet. A családfő, a férfi, nyersen kimondta:

— Tavaly jobb napom volt.

— Pedig, azt tartom, eső volt akkor, — tóditotta az asszony.

Zsebre tették a pénzt és nem mentek a pálinkás boltba.

— Holnap korán kell fölkelni, — mondta szomoruan Philemon a pálinkás butik előtt.

* * *

Holnap nem merek a temetőbe menni. A mai kép is sivár volt a fényességében, de a holnapi még sivárabbnak igérkezik. Szónokolni fognak a választottak, vagy a hivatottak. Sok van mind a két fajtából, mégis irtózom a rethorikai emlékezéstől.

(H—u.)

Budapest, október 31.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** A *görög király* ma este Bécsbe érkezett. — *Szögyény* nagykövet Budapestről Bécsbe érkezett. — Gróf *Goluchowski* külügyminiszter több napi távollét után ma reggel visszaérkezett Bécsbe. — A *meiningeni nagyhercegi pár* holnap reggel Romániából jövet megint Budapestre érkezik és ezuttal is több napig szándékozik a magyar fővárosban időzni.

— **A király elutazása.** A király ma déli 12 óra 25 perckor Bécsbe utazott. A nyugati pályaudvaron bucsutisztelgésre megjelent *Ludvigh* Gyula főrendiházi tag, a magyar államvasut elnök-igazgatója, *Rudnay* Béla főkapitány és *Daróczy* állomásfőnök. A király, aki gróf Paar főhadsegéddel érkezett a vasuthoz, néhány szót váltott az elnökigazgatóval és a főkapitánynyal, azután felszállt a külön udvari vonatra, amely néhány perc mulva utnak indult. Ő felsége szombaton reggel 5 óra 15 perckor ismét Budapestre érkezik s aznap délután Gödöllőre utazik, ahonnan hétfőn tér vissza a fővárosba. Hétfőn délelőtt általános kihallgatást ad a király.

— **Nemesség-adományozás.** A király *Nyiri* János, a Szabolcs-varmegyei gazdasági egyesület tiszteletbeli elnökének és törvényes utódainak, a közügyek és különösen a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréseül, a magyar nemességet adományozta.

— **Kitüntetés.** A király *Rippl-Rónai* József kaposvári igazgató-tanitónak, a tanügy terén szerzett érdemei elismeréseül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Lobkowitz herceg házassága.** Németországban szinésznő volt, Bécsben a szinésznőből bárónő lett, a bárónő pedig hercegnővé lesz Budapesten. Főbb vonásaiban ez az életrajza özvegy báró Edelsheim-Gyulai Lipótné született Kronau Friderikának, — tegnap óta *Lobkowitz Rudolf herceg menyasszonyának.*

Kronau Friderika mint szinésznő a bécsi Karl-szinházban aratta legzajosabb diadalait. Könnyed és kedves egyénisége különösen szalónszerepekben érvényesült, a szinházi habituék gárdája pedig annyira rajongott érte, hogy még a vendégszerepléseire is csapatosan kisérték, követték. De nem csupán a nézőtéren hóditott Kronau Friderika, hanem — és ez az, ami tüneményszámba megy — még a pályatársak és társnők között is. Hogy e nagy hóditóképességnek a szépségen és szellemességen kivül miben rejlett a titka, ezt a nagyvilági urnő köztudomásu karaktervonása árulja el. Az egykori szinésznő, aki valamikor a nélkülözés nehéz megpróbáltatásait élte át, mindig, magas rang és nagy vagyon közepett is együtt érzett a szegényekkel. E kegyelmes asszony lelkének a jótékonyság a mindennapi kenyere. Egyéniségével összeforrt a szeretet, és ő nem mulaszt el soha egy alkalmat sem, valahányszor enyhiteni lehet a nélkülözők helyzetén. Budapesten szivjóságáról hires az előbbi hadtestparancsnok özvegye és a mostaninak a menyasszonya.

— **A királyné emlékezete.** A királyné nevenapján, e hó 19-én, vasárnap délelőtt tiz órakor a Mátyás-templomban ünnepi mise lesz. Ez alkalommal a királyné menyasszonyi ruhájából készült misemondó ruhákat fogják használni. A mise nem lesz hivatalos jellegü s a szertartást dr. *Kohl* Medárd primási titkár fogja végezni.

— **A szerelmes királyi hercegnő.** Harmincegy éves már a walesi herceg legfiatalabb leánya Viktoria hercegnő, és mégis konokul visszautasit minden kérőt, aki a család közvetitésével felajánlta neki szivét. Hüséges társa óhajt maradni anyjának, miként nagynénje *Beatrice* hercegnő, aki az öreg királynőnek gondját viseli. Azt mondják, hogy Viktória hercegnő beleszeretett egy londoni bankárba, aki egy lord harmadszülött fia és annak képe foglalta el annyira szivét, hogy fejedelmi kérő oda nem férközhetik többé. A hercegnő nemrég a dán udvarban tartózkodott és akkor atyja kijelentette, hogy most már végét szakitja leánya makacskodásának és férjhez adja. Unokaöccse az egy évvel fiatalabb *György* görög herceg, Kréta kormányzója kérte meg kezét és a kopenhágai családi tanács mindent elkövet, hogy „észre téritse az ábrándozó királykisasszonyt“. Meglehet, hogy fáradozásuknak meglesz az óhajtott sikere.

— **Ováció.** A *Budapesti takarékpénztár* tisztviselői abból az alkalomból, hogy a király az intézet vezérigazgatóját, *Benke* Gyula országgyülési képviselőt a III. osztályu vaskoronarenddel tüntette ki, testületileg tisztelegtek a népszerü és szeretett vezérigazgatónál és a kiváló alkalom emlékére müvészi kivitelü feliratot és albumot nyujtottak át a vezérigazgatónak. A tisztikart *Stein* igazgató vezette s a tisztikar nevében *Schönfeld* cégvezető-irodafőnök intézett az ünnepelt vezérigazgatóhoz beszédet, aki meghatottan mondott köszönetet az ovációért és ebben a beszédben is hangsulyozta, hogy a tisztikar érdekeit mindig, minden körülmények között a szivén viseli.

— **A megmérgezett Sardou.** A franciák nagy drámairója, Victorien *Sardou* sulyos betegen fekszik. Nemrégiben mérges gomba került az asztalára s ugy ő, mint felesége sokat evett belőle. Az orvosok azt mondják, hogy fölgyógyulásuk bizonyos; csak idő kérdése.

— **A képviselőház naplójának segédszerkesztője.** A képviselőháznak uj hivatalnoka van és pedig fontos állásban. *Papp* Dániel irótársunkat, a magyar stilus egyik leghivatottabb mesterét a Ház elnöke a képviselőház naplójának segédszerkesztőjévé nevezte ki.

— **Beszéljen a mamával..** Midőn az ifju remegő hangon választ kért imádottjától, a bájos leányka szégyenlősen ezt rebegte:

— Beszéljen a mamával.

*

A rendőrség gyakran küld átiratot a mérnöki hivatalnak, amelyben szakértők kiküldését kéri. A mérnöki hivatal ma előterjesztést tett a tanácsnak s *utasitást kér, hogy a rendőrség meghivását teljesitse-e.*

— **Kilenc érsek.** Párisból irják, hogy egyházi körökben nagyban készülődnek az érseki székek betöltésére. Nem kevesebb mint *kilenc* francia érseki szék van üresedésben. Valószinünek tartják, hogy még ez évben betöltik valamennyit.

— **Főjegyzőválasztás Nagybányán.** *Nagybánya* szabad királyi város közgyülése ma töltötte be a városi fő egyzői állást, mely az eddigi főjegyzőnek polgármesterré történt választása következtében üresedett meg. Főjegyzővé *Égly* Mihály ujságiró kollegánkat választották meg *Bojtner* Károly aljegyző ellenében. *Égly* Mihály a fővárosi ujságirói karnak egyik legrokonszenvesebb tagja, kinek távozását csak sajnálattal látjuk. Nagybánya városa az uj főjegyzőben kiváló munkaerőt és szerencsés modoru tisztviselőt nyer.

A Budapesti Ujságirók Egyesülete következő táviratban üdvözölte *Égly* Mihályt:

A Budapesti Ujságirók Egyesülete meleg szeretettel üdvözli kollega urat és szabad királyi Nagybánya város közönségét, melynek Ön legméltóbb főjegyzője lesz. *Az elnökség.*

— **Szinész és kritikus párbaja.** A minap mi is elmondtuk annak a párbajnak az előzményeit, amelyet ma vivott *Gyenes* László szinész *Fényes* Lászlóval, a *Reggeli Ujság* szerkesztőjével. Gyenes egy vendéglőben sértő megjegyzést tett a kritikusi karra, mire az éppen jelen volt Fényes levélben kérte, hogy vádjait bizonyitsa be, vagy kénytelen lesz őt rágalmazónak tartani. Gyenes semmit se bizonyitott, hanem a levél utóbbi passzusából kifolyólag elküldte segédeit a szerkesztő-kritikushoz. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, bandázs nélkül, végkimerülésig. A párbajt ma délelőtt vivták meg a Fodor-Rákossy-vivóteremben féltiz órakor. A felek kétszer csaptak össze. Az első összecsapásnál *Gyenes* sérült meg a fején, a másodiknál *Fényes* László a homlokán és a jobbkezén. Egyik seb sem sulyos. A második összecsapás után a párbajt beszüntették. Orvosok voltak: dr. *Göbel* és dr. *Balassa* István. A felek nem békültek ki.

*

Amig az ügy a lovagias elintézés keretei közt mozgott, nem tartottuk időszerünek elmondani róla a véleményünket. Most azonban, hogy azok, akiket legközelebbről érdekelt, elintézték, lesz néhány szavunk. Se Gyenes urra, se Fényes Lászlóra nem vonatkozik. Általánosságban kivánjuk megjegyezni, hogy helytelen dolog, ha szinészek meg nem felelő hangon beszélnek a magyar kritikáról, amely makulátlanul tiszta, kötelességtudó és becsületes. A szinésznek kritikusával jó viszonyban kell lennie s tudnia kell, hogy a legelemibb hálaérzés mit ró reá a kritikussal szemben. Szól pedig ez különösen a *Nemzeti Szinház* szinészeinek, akiknek széles e világon legkevesebb okuk és joguk van a magyar kritika meggyanusitására. Ezek a folyton — sokszor érdemtelenül — dédelgetett, simogatott kedvencei a magyar ujságirásnak, mintha tartoznának is ezért némi hálával. Ami Gyenes urat illeti, nem értjük. Kit lehet megvesztegetni? Tessék előállni a nevekkel. Mi majd előállunk: Ábrányi Emilt? Ambrus Zoltánt? Alexander Bernátot? Keszler Józsefet? Ignotust? Bródy Sándort? Rothauser Miksát? Tessék bátran előállni. A magyar sajtónak ezek a legfényesebb pennái kiállják a Gyenes ur kritikáját — legalább is ugy, mint ő az övéket. Helytelen dolog összeveszITeni a kritikusokat a szinészekkel. Nagy kárára van ez — nem a kritikusoknak — hanem a szinészeknek. Legyen rend és békesség. Nyilatkozat se legyen — kivéve azt az egyet, amelyben Gyenes ur bebizonyitja, hogy a magyar kritikát meg lehet vesztegetni. Mert erre az egyre nagyon, de nagyon kiváncsiak vagyunk.

— **Uj gázmüvek Bécsben.** *Bécs*ből táviratozzák, hogy ott ma avatták föl az uj gázmüveket nagy ünnepséggel. Az ünnepen megjelentek gróf *Clary* miniszterelnök, a kabinet összes tagjai, báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter, báró *Beck* vezérkari főnök, gróf *Uexküll* hadtestparancsnok, gróf *Kielmansegg* helytartó, *Gudenus* tartományi marsall és sok más előkelőség. *Lueger* polgármester a községtanács valamennyi tagjával üdvözölte a megjelenteket és kiemelte az uj gázmüvek nagy jelentőségét, mire *Schneider* fölszentelt püspök fölszentelte a gázmüveket. Az ünnep azzal végződött, hogy a telepet átadták Bécs város közönségének. Vajjon lesz-e ezentul több világosság a császárvárosban?

— **Házasság.** Dr. *Hennyey* Vilmos posta- és távirdaigazgató nőül vette *Förster* Irén kisasszonyt, *Förster* Nándor miniszteri tanácsos, vezérigazgató leányát. Az ifju pár az esküvő után nászutra indult.

— **Rabbiválasztás.** Az egyesült erzsébetfalvi és soroksári izraelita hitközség ma tartott közgyülésen dr. *Krishaber* Béla kulai rabbit egyhangulag főrabbivá választotta.

— **Hazai földbe.** A trieszti kikötőbe tegnap jött meg az alexandriai hajó. A parton sokan vártak rá, ki gyöngyöt, ki cifra csecsebecsét, jóféle dohányt, kávét — egyebet. A várakozók közt volt egy ur, aki halottat várt.

— Kérem, — kérdezte a hajósoktól, — nem hoztak magukkal halottat?

Azt mondták neki, hogy nem. Az uton nem halt meg senki. A tudakozódó ur azonban nem elégedett meg a kurta válaszszal, hanem a rendőrök segitségével kutatni kezdett. A szénraktárban egy ládára akadtak, melyre az volt irva:

Halt! Nicht stürzen!

Kibontották a ládát. Illatos, félig hervadt virágok közt feküdt a nemzeti lobogó, alatta pedig egy szép, halott asszony.

A holttest mellett egy levélkét is találtak, melyre ez volt irva:

A halottat szállitsák tovább a magyar kormány költségére Magyarországba. *Gasparek* ur Manilából megfizeti a költségeket.

Gasparek ur Amerikában élő magyar ember. A halott pedig ennek az urnak a felesége. A magyar asszonynak az volt az utolsó kivánsága, hogy a meleg, édes hazai földben pihenjen s mivel holttestet nem szállit az amerikai hajó, a férj ilyen módon küldte haza nejét. Milyen drága lehet ez a magyar föld azoknak, akik a messzeségből is, holtan is visszakivánkoznak.

— **És erről Transvaal semmit se tud.** Ki az, aki valaha nem akart közülünk a tengerekre menni? Persze nem a Cook ur jegyével, hanem valami vitorláson, ami okvetlenül zátonyra kerül. Aztán egy szál deszkán folytatja az ifju hajós az utat és — Robinzon lesz belőle. Vagy ki volt közöttünk az a csigavérü fráter, akit ne lelkesitett volna a Jelky András kalandos története. És aztán később — tessék csak vissza emlékezni — az orosz-török háboru idején, milyen nagyon szerettünk volna a törökhöz csatlakozni s hogy ünnepeltük mi, harcias kis fiuk Plevnát . . . Szóval, értsük meg jól azt a két kis diákot, aki gyülölte az angolt, mert rávetette magát a boerok szabadságára s — megindult a két kis diák Kuttenberg városából Transvaal felé — tizenöt kölcsönkért forintocskával. Sok pénz az a gyereknek s azt hitték, hogy elég az utra véges-végig. Bécsben aztán elfogyott a pénz s a két kis önkéntes éhesen csavargott az utcákon, mig föl nem szedte egy jószivü konstábler. Azután haza vitték őket az apjukhoz. A fogadtatás nem volt valami barátságos, annyira nem, hogy szörnyen elkeseredett a két diák — s megölte magát mind a kettő. Az egyik revolverrel agyonlőtte magát, a másik pedig egy késsel ugy összeszurkálta a mellét, hogy halálán van már . . . És erről Transvaal semmit se tud.

— **Ez is lecsapolás?** Aki még egyszer jön és azt mondja, hogy a városligeti tavat lecsapolták, az — igazán téved. Azt mondták, hogy a tó egészségtelen, tehát a tavat le kell csapolni. Le is csapolták — de nem egészen. S akit sorsa arra felé visz, nézzen le a tó medrébe. Van ott viz, pocsolya, sár, béka, hattyu, minden, csak tó és lecsapolás nem. Leveleket kapunk a tó környékén lakóktól, akik panaszkodnak s erősgetik, hogy ami nem illat, az nem illat. Mi ez? Lesz lecsapolás, vagy nem lesz lecsapolás? Ha lesz, miért nincs? És ha nincs, hát mikor lesz? Ha már a viz egészségtelen volt, nem százszor egészségtelenebb-e a pocsolya? Engedje meg az a forum, amelyhez ez a kellemetlen ügy tartozik, hogy fölkérjük az ottlakó közönség nevében: csapoltasson le. Vagy legyen ott viz, vagy ne legyen. Ez az egyetlen ügy, amelyben nem a középut a legjobb.

— **A „Hier!“ Horvátországban.** Horvátországban is tüntetnek már a *Hier* miatt. A *mitrovicai* ellenőrzési szemlén egy kereskedő „*Hier!*“ helyett *Ovdje nam!* (Jelen!) szóval jelentkezett, két napra lecsukták.

— **Az ujságirás hiénái.** Egy csomó ember él a fővárosban abból, hogy ujságirónak adja ki magát s betolakodva a családi szentélybe, ilyen módon szerzett értesüléseit pénzzel váltatja meg. Ezekből a hirekből nem kerül ujságba egy betü sem, mert az ilyen álhirlapirók nem azért szerzik a hireket, hogy megirják, hanem azért, hogy az érdekelteket megzsarolják. Ma két ilyen álhirlapirót tartóztatott le a rendőrség. Az egyik *Klincsek* Béla, a másik pedig *Gergely* Zsigmond. Az előbbi egy kőnyomatos lap, az utóbbi pedig egy képes havi folyóirat munkatársának adta ki magát. Ez a két jó firma a mult szombaton egy közpályán müködő uri emberhez fordult, akiről tudták, hogy közerkölcsiségbe ütköző cselekményt követett el. Százötven forintot kértek tőle hallgatási dij fejében s ötven forintot meg is kaptak, másnap azonban az illető ur feljelentette őket zsarolásért. *Bérczi* Béla rendőrkapitány mind a kettőt letartóztatta s átadja őket a királyi ügyészségnek.

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték
1-ső huzása november 16 és 17-én

Ered. egész sorsj. ára frt 6.—
„ fél „ „ „ 3.—
„ negyed „ „ „ 1.50
„ nyolcad „ „ „ —.75

Megrendelendők
WOHL főelárusitónál
BUDAPESTEN, Diana-fürdő.

— **Canossa.** Három napig esett a hó s Henrik császár három napig állt mezitláb a magas ivek alatt, várva, amig a világ ura bünbocsánatot ad neki. A tusciai őrgrófnő könyörgésére volt szükség, hogy a császárt feloldozzák az átok alól. A canossai várfalak mosolyogva nézték a pipogya császárt, aki a világi uralom kardját csak ennyire tudta forgatni. Az idők változását jelenti az a hir, hogy ebben a várban, amelyből a mennyei hatalmat mezitlábas, kolduló császár előtt proklamálta Gergely pápa, most megszólal a kótyavetyélők dobja. Az idők jele az is, hogy az olasz kormány kegyeletesen bánik ezzel a várral s nem engedi meg, hogy idegen kézre jusson, hanem maga veszi meg drága pénzen. Ez a vásár sokat mond. Azt mondja, hogy a régi dicsőség elkopik, hogy az erőszakos theoriák még addig sem élhetnek, ameddig a várak kövei. Arról is beszél ez a vásár, hogy nagy hiba, ha a hatalmasok mezitláb akarják azokat látni, akik a szerencse forgandósága folytán egy darabig nyomorultak és tehetetlenek. Sem az isteni kard, sem a földi kard nem kell ma már az emberek kezébe, az egyházak és államok nem harcolnak theoriákért, béke van a világon s ami háboruság mégis akad, kenyérharcnál nem egyéb. Canossa lehullott vakolata, romba hullt árkádjai a régi hatalmak, régi küzdelmek rombadőlését jelenti, a vásár pedig, amelyet benne rendeztek, azt jelenti, hogy az uj világ theoriák helyett pénzzel kormányozza a világot. Most az olasz kormányé a vár, vajjon ki megy oda vezekelni mezitláb, hóban, jégben, három nap, három éjjel?...

— **Tüntetés a „hier!" ellen.** Az egyetemi ifjuság ma este ismét tüntetést rendezett a közös hadsereg tartalékosainak szemlején megkövetelt „hier!" ellen. Hat óra után gyülekezett az ifjuság az Egyetem-téren, ahol egypár száz egyetemi hallgató jelent meg. Már itt, a menet elindulása előtt, nagyban abcugolták Krieghammert, a sérelmes rendeletnek a szerzőjét. Körülbelül hét óra volt, amikor az impozáns menet megindult az Egyetem-térről. A jelszó ki volt adva:

— A Függetlenségi Kör elé.

A menet megindult, lehetett vagy öt-hatszáz egyetemi hallgató s a tömeg a Kecskeméti-utcán és a Muzeum-körúton át a függetlenségi kör helyisége elé vonult. Itt lelkesen éltették a függetlenségi képviselőket, köztük *Barabás* Bélát, aki tegnap ebben a kérdésben interpellációt intézett a miniszterelnökhöz. *Barabás* Béla nem volt jelen a pártkörben, de az ifjuság éljenzésére egypár függetlenségi képviselő, élén Kossuth Ferenccel — kijött az erkélyre.

Az ifjuság nevében *Brázovay* Kálmán beszélt. Elmondta, hogy az ifjuság nem nézheti tétlenül, mint tör az osztrák zsoldos szellem a magyar nemzeti nyelv ellen. Az ifjuság bizalma ebben a kérdésben a függetlenségi párt felé irányul s kéri a kör tagjait, hogy ne vonják meg pártfogásukat az ifjuságtól, amely a nemzeti nyelvet védelmezi.

Kossuth Ferenc válaszolt az ifjuság szónokának beszédére. Kijelentette, hogy amig ilyen ifjusága van a nemzetnek, amely tud és akar lelkesedni magasztos ideákért, addig nem félti a magyar nyelvet. Az ifjuság — ugymond — csak kötelességét teljesitette, amikor sikra szállott ebben a kérdésben s megigérte, hogy ő és elvtársai mindig támogatni fogják az ifjuságot.

Nagy lelkesedéssel fogadta az ifjuság Kossuth beszédét s ezután a menet a Kossuth-nóta éneklése közben a Muzeum-körúton és Baross-utcán át *Barabás* Béla lakása elé vonult.

Alig ért azonban a menet Barabásnak a József-körut 60. szám alatt lévő lakása elé, egyszerre ott termett a rendőrség. Körülbelül tiz-tizenkét lovasrendőr jött *Bokelberg* felügyelő vezetése alatt s a rendőrfelügyelő felszólitotta az ifjuságot a szétoszlásra. Felszólitására ellenszegüléssel felelt az ifjuság, amelynek soraiba ekkor már más elemek is keveredtek. A rendőrfelügyelő a tömeg lármájára riadót fuvatott, mire a lovasrendőrök nekivágtattak a tüntetőknek s erre a támadásra egyszeribe szétrebbentek. Egy pillanatra ugy látszott, hogy az egész tüntetés szét van verve, par perc alatt azonban ismét összegyülekezett az ifjuság s ujból hangzott száz torokból:

— Éljen Barabás Béla!

— Abcug Krieghammer!

— Nem engedjük jussunkat!

Ezalatt az ifjuság husz tagu küldöttsége felment Barabás Béla lakására, ahol *Veiler* Ernő joghallgató intézett beszédet Barabáshoz, aki megköszönte az ifjuság figyelmét s buzditotta őket, hogy a nemzeti nyelv védelmében járjanak mindig elől.

A tömeg pedig lent egyre éljenzett s egy ujabb rendőri támadás sem tudta lecsillapitani tüzét. Barabás Bélát akarta hallani mindenki.

— *Halljuk Barabás Bélát!* — kiáltották most sokan. *Barabás* csakugyan megjelent és csillapitó beszédet intézett az ifjusághoz és maga is kérte, hagyják abba a tüntetést és távozzanak nyugodtan haza. A rendőrség azonban türelmét vesztve még *Barabás* beszéde közben ujabb rohamot intézett a tüntetők ellen. A lovasrendőrök felvágtattak a gyalogjáróra és nádpálcájukkal kiméletlenül nagyot suhintottak mindenkire, aki kezük ügyébe került. A tömeg a rendőrség kérlelhetlen erélyét látva, teljesen elvesztette kedvét a további tüntetéstől és ugy nyolc óra tájban már csak a Barabás lakása elé kirendelt rendőrök csoportja emlékeztetett a tüntetésre. Félórával később az is hazavonult és a József-körut is visszanyerte megszokott esti képét.

A tüntetés alatt öt embert tartóztatott le a rendőrség. A letartóztatottak a következők: *Löwinger* Mór, *Szamovolszky* István, *Barabás* Dezső, *Pásztor* István és *Takos* József. A VIII-ik kerületi kapitányságra vitték őket és megindították ellenük a kihágási eljárást.

— **A mócsai emberkinzás.** A mócsai vallatás ügyében Komáromvármegye választmánya ma tartott ülésén, *Sárközy* Aurél főispán elnöklete alatt, sulyos, de megnyugtató itéletet mondott. Az ügy befejezését a közbejött árviz és a megyei közgyülés késleltette, mig végre ma megtörtént a döntés. A fegyelmi választmány egész délelőtt az iratok tanulmányozásával foglalkozott és azután egyhangulag azt az itéletet mondta ki, hogy a Mócsán elkövetett embertelenségek miatt *Szabó Kálmán szolgabirót és Molnár Gedeon számvevőt a legsulyosabb büntetéssel: hivatalvesztéssel sujtja. Szabó* szolgabiróra nézve sulyositó körülmény, hogy a vizsgálat során felettes hatóságának, az alispánnak a vallomást megtagadta, Molnár számvevőre nézve pedig, hogy a kinzások vezetője volt. — A mócsai ügygyel a vármegye kérlelhetetlen szigorral végzett, november 7-én pedig a hivatalvesztésre itélt tisztviselők még a büntető törvényszék elé kerülnek.

— **Zátonyra került hajó.** *Mohács*ról táviratozza tudósitónk: A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság *Szapáry Gyula* nevü gőzöse tegnap éjjel öt gabonával megrakott uszállyal együtt zátonyra került. A *Széchenyi* személyszállitó hajó szabaditotta ki a sürü ködben megakadt tehergőzöst.

— **Halálugrás.** Meghalni se olyan könnyü, mint amilyen hirtelen ráhatározza magát a végre egy-egy bolond agy. Néha csodálatos menekülések esnek meg éppen a halál torkában, amikor már-már elnyelte az életet a szörny. Ilyen csodálatos eset annak a *Leitried* Géza nevü géprajzolónak az esete is, aki ma egy bérház második emeletéről az udvar kövezetére dobta magát, valószinüleg egy őrült pillanatban. Alulról látta a szándékát egy földszinti lakó, akinek a nevét tudósitónk nem jegyezte fel. Kár, mert ennek az embernek helyén van a szive. Oda rohant s estében elkapta. Igy is jól oda vágta magát a kövezethez az öngyilkosjelölt, de esése mégis lassubb lett — s élni fog. Azt mondják az orvosok, akik a Rókusban ápolják.

— **Uj főgimnázium.** *Békés-Gyulán Lukács* György főispán elnöklése alatt ma értekezlet volt az ott létesitendő főgimnázium ügyében. Az értekezletre *Wlassics* miniszter *Finácsy* Ernőt küldte ki. Az értekezlet kimondta, hogy katolikus jellegü főgimnázium állittatik fel. Ehhez *Wenckheim* Krisztina grófnő 70,000 forintot, *Schlauch* biboros évi 4000 frtot, a Wenckheim-örökösök 5000 frt értékü telket, a város a fenntartási költségeihez évenkint 4800 frttal járul, a gyulai katolikus hitközség pedig 10,000 frtos alapitványt tesz, *Fetser* kanonok, *Groo* cimzetes prépost, gyulai plébános 1000 frtot adományoztak. Mindezt összegezve 300,000 frt alaptőke áll rendelkezésre.

— **Halálozás.** *Szabolcska* Mihály *temesvári* ev. ref. lelkészt, az ismert kitünő poétát, sulyos csapás érte. Vasárnap délelőtt éppen prédikált, amikor öccsétől táviratot kapott, hogy édes atyjuk *Ó-Kécskén*, Pestmegyében meghalt. Szabolcska Mihály édesatyja 1848/49-ben honvédaltiszt volt és résztvett Temesvár ostromában három testvéröccsével. Az elhunyt, aki régóta betegeskedett, nyolcvan éves volt.

Nagy Jenő fővárosi ügyvéd ma este 46 éves korában meghalt. Az elhunytat özvegye Mechwárt András vezérigazgató leánya és két gyermeke siratja. Temetése holnapután, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Rudolf-rakpart 7. sz. alatti gyászházból.

Rosenzweig Gizella Verebélyről, husz éves korában tegnap Budapesten elhunyt. Holnap lesz a temetése.

— **Háborura-háboru.** Spanyolországot a végleges tönkbe nem az amerikai háboru szomoru következései hajtják bele, hanem maga Spanyolország. Szegény Castelar boldogan nézné azt a veszett anárkiát, amiből valószinüleg nemsokára baj lesz — s a miből az ő hite szerint kiformálódnék a spanyol köztársaság. Az adóvégrehajtás van ez idő szerint napirenden a kormányzatban — és pedig nem olyan európai formában, ahogy nálunk megy végbe ez az aktus, hanem egészen spanyolosan. Igaz ugyan, hogy nálunk is könyörtelen a végrehajtás, de ragaszkodik mégis bizonyos formákhoz. S ez végeredményében nem mindegy, mert ez a hivatalos aktus a formák között még csak türhető valahogy, azok nélkül azonban rablás. A spanyol végrehajtó — nem mese — beül vendégnek a kávéházba s mikor a szomszéd asztalnál a másik vendég fizet, — lefoglalja a kávé meg a kifli árát. Egy aranymüves fiókjából marékkal szedte ki a drága holmit a végrehajtó s az üzletben a kaszszák mellett végrehajtók ülnek. Persze nincs valami jó dolguk szegényeknek. A nép leköpdösi őket, s ez az elégtételvevésnek még a simább fele. Az is megesik, hogy egy erkélyről forró vizet öntenek a nyakukba s esik bizony itt-ott egy-egy revolverlövés is. Szóval: a hivatal valószinüleg jövedelmez, de kellemesnek nem igen mondható. A végrehajtók különben állandóan zsandárfedezet alatt dolgoznak, a megvadult és tökéletesen elkeseredett nép azonban nekimegy a fegyveres erőnek is és hogy még aránylag kevés halott siratja a békében a háborut, annak az az oka, hogy a zsandároknak szigoru parancs tiltja azt, hogy a legvégső szükség nélkül rátüzeljenek a népre. Hát bizony, hogy ebből mi lesz, azt csak az Isten tudja. — Különben már egyesület is alakult, amelynek az a célja, hogy az adófizetés ellen izgasson. S tekintélyes egy egyesület, amit a legkegyetlenebb üldözéssel se lehet megsemmisiteni.

— **Szerencsétlenség a Vérmezőn.** Ma reggel a Vérmezőn a tüzérek gyakorlatozása közben egy asszonyt sulyos szerencsétlenség ért. Sürü ködben gyakorlatoztak a tüzérek, amikor *Bährenreither* János Krisztina-körut 115. szám alatt lakó házmester harminchét éves felesége keresztül akart menni a Vérmezőn, amely nem volt elzárva. Amint a térségen keresztül haladt, egy tüzértiszt, aki a ködben nem vette észre az asszonyt, nekilovagolt. A ló nekiugrott a szerencsétlen asszonynak, aki hangos sikoltással bukott a földre. A tiszt vissza akarta rántani lovát, de már késő volt; a ló a szerencsétlen asszony fejére lépett, koponyáját bezuzta és arcát összetiporta. A segitségül hivott mentők a halálosan megsebesült asszonynak, aki agyvelőrázkódást is szenvedett, sebeit bekötözve az uj Szent János-kórházba szállitották, ahol a halállal vivódik. A rendőrség, valamint a katonai hatóságok meginditották a vizsgálatot.

— **Elveszett pénz.** *Jaquet* August müncheni utazó-ügynök, aki több előkelő külföldi céget képvisel, tegnap déltájban a Kálvin-térről a Vadászkürt szállodáig menet elvesztette pénztárcáját, amelyben két darab ezermárkás és 82 darab százmárkás bankjegy volt. Nincs kizárva, hogy a tárcát ellopták tőle. A rendőrség meginditotta a vizsgálatot.

— **Feleségének és sógorának gyilkosa.** Rémes eset tartja izgatottságban Ó-Becse község lakosságát. Egyik köztiszteletben álló szorgalmas polgára, *Zay* Péter szabómester megölte feleségét és feleségének öccsét. Az eset ugy történt, hogy felesége elhagyta a nálánál jóval idősebb férjet, s ez nagyon fájt a hitvesébe szerelmes embernek. Többször könyörgött neki, térjen vissza hozzá, de hiába. Borzasztó tettre szánta el magát Zay Péter. Elment sógorához, *Mészáros* Péterhez, akinél felesége tartózkodott, miután belső zsebébe egy élesre fent kést dugott. Feleségét sirva kérte, térjen hozzá vissza, mire felesége kiutasitotta. Ekkor kirántotta a kést és a menekülő asszonyt hátba szurta; az asszony kiáltásaira berohant a sógor is s midőn a gyilkos ember kezéből ki akarta csavarni a kést, Zay szinte önkivületlen állapotban sziven döfte a szegény Mészáros Pétert. Ugy a felesége, mint a sógora belehaltak sebükbe. A gyilkost pedig még a tett szinhelyén elfogták a rendőrök.

— **Eltünt leány.** *Prágai* Ágnes 16 éves, mezőhegyesi születésü varrónő Ujpest, Templom-utca 5. szám alatti lakásáról eltünt. Hozzátartozói attól tartanak, hogy öngyilkossá lett. Az eltünt középtermetü, telt idomu, arca kerek, pirosas, haja barna, szeme fekete. Ezüstszinü szövetruhát, fekete, kis őszi kabatot, sötétkek kalapot és gombos fekete cipőt viselt. Az egyik arcán egy kis folt van. A rendőrség keresi.

— **Ritka alkalom.** A világhirü *Schlesinger* Róbert cég cipőraktárában (Dorottya-utca 6.) most a

HUNGARIA-vasfürdő
Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

tulhalmozott raktár miatt roppant olcsón lehet a legfinomabb és a legdivatosabb lábbeliket beszerezni. A ritkán kínálkozó alkalom fölhasználását figyelmébe ajánljuk olvasóinknak.

— **A szerencse kedveltjei.** Olvasóink bizonyára még emlékeznek arra, hogy egy budapesti pénzintézetet ez év augusztus havában az a különös szerencse érte, hogy osztálysorsjegyvevőinek egymásután két nagy főnyereményt, u. m. 100.000 koronát és 90.000 koronát fizettetett ki, mely összegben főleg szerényebb sorsban levők osztozkodtak. Ez intézet a *Budapesti takarékpénztár és Orsz. z. k. részvénytársaság* (IV., Koronaherceg-utca 11.), amely most felhívást intéz a nagy közönséghez az iránt, hogy osztálysorsjegy megrendelésével ő hozzá forduljon. A huzás már november 16-án kezdődik. Egy nyolcad sorsjegy ára — 75 kr., egy negyed 1 frt 50 kr., egy fél 3 frt, egy egész 6 frt.

— **Ellopott sorsjegy.** *Tóth* István szegedi lakos kivándorolt Amerikába. Alig lépett az uj világba, ellopták tőle pénztárcáját, melyben pár száz forint és egy osztálysorsjegy volt. Rögtön jelentést tett a konzulátusnál és értesitette *Bánó* Gyula főelárusitót, (Budapest, Erzsébet-körut 14.) kitől néhány nap mulva, legnagyobb meglepetésére válasz gyanánt, a sorsjegyre esett *10.000* forint nyereményt megkapta.

(x) **Legjobb egyenruhák**, legszebb diszöltönyök legolcsóbb libériák kaphatók Tiller Mór és társa cs. és kir. udvari szállitóknál Budapest Károly-laktanya. Árjegyzéket kivánatra ingyen küldünk.

(x) **A transvaali háboru** folytán szünetel a munka az aranybányákban és igy kevesebb a pénz, az élet pedig folyton nehezebb, terhesebb. Nálunk az osztálysorsjáték sok pénzt hoz forgalomba és sok ember nemcsak a maga, hanem egész családja életét megszabaditotta a nyomortól egy nagyobb nyeremény által. Már többször emlitettük is, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint ket millió forintot fizetett ki megbizóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyereményekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezt a céget, mely szerencséjénél, szolidságánál és megbizhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég *Török* A. és Társa bankháza Budapesten, mely a beérkező megbizásokat pontosan, gyorsan és megbizhatóan teljesiti. Az első osztályu sorsjegyek árai: 1/1 sorsjegy 6 forint, 1/2 sorsjegy 3 forint, 1/4 sorsjegy 1 frt 50 kr, 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál *Török* A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körut 4/a,, legmelegebben ajánljuk.

(x) **A Zoltán-féle** csukamájolajat gyermekek, valamint felnőttek szivesen veszik be, mert teljesen szag és iz nélküli. Üvegje 1 forint. Zoltán B. gyógyszertárában Budapest, Hold- és Nagy-Korona-utca sarkán.

(x) **Aranyszőke** haj érhető el a *Golden Hair* folyadék néhányszori használata által. Nagy üveg 1 forint. Főraktár egyedül *Zoltán* B. gyógyszertárában, Budapest, Hold- és Nagy-Korona-utca sarkán.

FŐVÁROS.

(*) **A kőbányai templomjavak átadása.** *Hock* János képviselőt *Vaszary* Kolos hercegprimás *végleg megerősitette kőbányai plébánosi állásában.* A megerősités kapcsán tegnap történt meg a kőbányai templomi javak átadása. Az ünnepélyes aktusnál a főváros részéről *Szabó* Károly tanácsos és a hercegprimás képviseletében *Kanovics* Béla józsefvárosi apátplébános jelentek meg. *Kanovics* felolvasta a hercegprimás leiratát, amelyben tudósitja a székesfővárost, hogy *Hock* Jánost, mint Kőbányán megválasztott plébánost az esztergomi egyházmegyébe *felvette* és állásában megerősitette. Ezután Hock Jánosnak és a kőbányai templomgondnoknak átadta a templomjavakat. Itt emlitjük meg, hogy Hock mint megerősitett plébános holnap délután hat órakor halottak estélyére először tart ájtatosságot és szent beszédet mond.

(*) **A közigazgatás csődje.** Szomoru állapotok uralkodnak mostanság a városházán. A főváros hivatalainak háromnegyed része egész komolyan hajléktalanná vált. A Károlykaszárnya épületébe való átköltöztetéssel ugy beugratták a hivatalokat, hogy a főváros közigazgatása egyszerüen megakadt, vagy meg fog akadni a legközelebbi napokban. A hivataloknak másodikán délig az összes bérelt helyiségekből ki kell költözködniök, a Károlykaszárnyában pedig még fenekestől fel van fordulva minden. Szó sincs róla, hogy az átalakitásokkal egyhamar elkészülhessenek. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály költözködését csütörtökről szombatra, e hó 4-ikére halasztották el, akkor be fog vonulni az uj hivatalos szobákba, melyekben működését 10—12 napon belül meg nem kezdheti. A tanügyi osztályt áthurcolták tegnap, berendezkedéséről azonban szó sem lehet. A kályhákat ezután rakják be, a padlókat most gyalulják, az ablakok nagy része fel sincs rakva. A vakolat azonmód nedves s erre a nedves vakolatra mázolták rá a festéket. A munkával előre haladni kellő gyorsasággal nem tudnak, mert egy szobában lakatos, villamos felszerelő, piktor, kőmives, kályhás, asztalos inkább feltartja egymást. Nagy veszedelem háramlik a tanitói karra is a tanügyi osztály hajléktalansága miatt, mert a mai nappal esedékessé vált nyugtáikat nincs kivel láttamozniok. A régi városháza lebontását meg nem kezdhetik, mert a hivatalok kimozdulni nem tudnak. A központi pénztárról hireszlték, hogy elseje után átköltözködik. Szabályrendelet állapitja meg azonban, hogy a központi pénztár helyiségét a polgármester hivatalától külön választani nem lehet. A pénztárral együtt a polgármesternek is költözködni kell. Ámde a polgármester leendő uj helyiségeit most vakolják, padlónak, mennyezetnek hire hamva sincsen. Nem valószinü tehát, hogy a polgármester a nedves, frissen meszelt szobákba lehurcolkodjék — még ha hirtelenében össze is tudnák vágni a hátralevő munkákat — s igy a pénztár még jó ideig megfeneklik a földbe beásott régi városházán. A többi hivatalok közül is, amelyek már áthurcolkodtak, jóformán egy sem kezdhette meg rendes müködését, mert valóban mesés hiányosságoknak jönnek naponként nyomára, ugy hogy a hivatalos helyiségekben naphosszat mesteremberek és suroló asszonyok piszmognak. Hát még a — horribile dictu — már elkészitett munkák minősége?! A félmilliós átalakitás eredménye meglehetős silány, melyet vég nélkül toldozgatni, javitgatni kell. A kilincsek rosszak, az ablakok nem csukódnak, a folyosók padlózata, különösen az ügyészségnél és a tanács jogügyi osztályánál már ma használhatatlan. Mindennek pedig az a szomoru vége, hogy a fővárosnak majdnem legforgalmasabb hivatalai, amelyekben ezer meg ezer ember érdeke várja az elintézést, bizonytalan időkig kénytelenek vesztegelni a közmunka kellő ellenőrzésének teljes hiánya miatt.

(*) **A józsefvárosi iskolaszékek** ma tartották alakuló ülésüket. Az alakulás előtt a *Császár* Jenő elnöklete alatt tartott ülésen a megválasztott tagok letették a fogadalmat. Majd megalakultak az egyes iskolaszékek. Az *I. számu iskolaszék* elnöke dr. *Havass* Rezső lett, a másodiké *Ebner* János, a harmadiké dr. *Heltai* Ferenc, jegyzője *Löw* Dezső.

(*) **Az uj vizvezetéki szabályrendelet.** A tanács két izben terjesztett egy-egy vizvezetéki szabályrendelet-tervezetet a közgyülés elé. Az egyik a vizórák fakultativ behozatalát, a másik vizmérők kötelező felállitását kontemplálta. A közgyülés a tervezetek egyikét sem fogadta el, hanem 1897-ben utasitotta a tanácsot egy oly szabályrendelet kidolgozására, amely ne foglalja magában a vizórák kötelező használatát. Ez utasitásnak megfelelően az ügyosztály egy ujabb vizvezetéki szabályrendeletet dolgozott ki, amelynek 1900. évi február hó elsején már életbe kell lépnie, Ma délután *Halmos* János polgármester elnöklésével vegyes bizottság vette tárgyalás alá a vizvezetéki bizottság részéről már felülbirált szabályrendeletet. *Steiger* Gyula kifogásolta, hogy a szabályrendelet a vizvezetékek épitésének teknikai munkáit is kötelezőleg állapitja meg. A *polgármester* azt felelte, hogy ez azért történt, mert azt akarják elérni, hogy a vizmüvek minél jobb anyagból, minél erősebben és minél alkalmatosabb módon készüljenek. Miután *Heltai* Ferenc azt az aggodalmát fejezte ki, hogy a vizmüvek jövedelmezősége e szabályrendelet folytán csökkenni fog, a közgyülés áttért a szabályrendeletnek pontonkint való tárgyalására.

Mindjárt az első pontnál *Steiger* Gyula kifogást emel az ellen, hogy csakis a bérházakra nézve mondassék ki a vizvezetéki kényszer. Terjeszszék ki ezt a kötelezettséget az összes lakházakra, ahogy azt az ügyosztály is kivánta.

A bizottság elfogadta Steiger javaslatát. Ez volt a leglényegesebb módositás, amelyet a bizottság a szabályrendeleten ejtett. A többi változtatás jelentéktelen, ugyszólván csak stiláris volt.

(*) **A huspároló készülék.** *A közéletmezési és közgazdasági bizottság* ma délután tárgyalta a *huspároló intézmény* szabályzat-tervezetét s a kezelési és szolgálati utasitást némi módositással elfogadta.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Ninon és Coppélia.** Stojanovics operájával mostohán bánik az Opera igazgatósága. Ámbár a münek nagy sikere volt, feltünő ritkán adatja elő és akkor is — *Halottak napján*, amikor a közönség inkább temetőkbe, mint szinházakba jár. A mai előadás sikere is arról tanuskodott, hogy a kis opera életképes és többet ér sok protegált külföldi ujdonságnál. *Abrányiné* a cimszerepben brilliáns játékával és énekével ma is elragadó volt és *Arányi* Filippje, *Bock* márkija, *Kornay* és *Kertész* komikus vicomtejai nagyon tetszettek. Az opera után Delibes *Coppeliája* került szinre. Svanildát ezuttal *Balogh* Szidi kisasszony táncolta, rendkivüli gráciával. Ez a fiatal, szép ballerina a legjobb uton van arra, hogy a primaballerina helyét betöltse. Egyénisége vonzó és tánca csupa kellem. Ez sokkal többet ér a nyers izomerőnél, amely bravurnak nevezi magát.

** **Magyar Szinház.** A *Gésák*-at, ezt az elévülhetetlen *Jones*-operettet, láttuk ma este uj szereposztással. Az igért uj szereplők közül ugyan csak kettőt kaptunk: *Ledofsky* Gizella kisasszonyt, mint Mimozát és *Rédey*-t, az uj tenoristát, mint Katanát. *Margó* Zelma kisasszony, akinek ma kellett volna bemutatkoznia Molly szerepében, indispozició miatt nem lépett fel. Helyette *Bilkey* Irén próbálkozott meg az exotikus szubrett-szereppel, amelyet éppenséggel nem győz se hanggal, se játéktechnikával. A táncokat sok könnyedséggel járta. Az uj Mimoza, *Ledofsky* Gizella, mint előre remélni lehetett, ebben a szerepben is tehetségéhez méltóan állta meg a helyét. A szerepet brillánsul énekelte végig s egyre erősbödő hangja soha se csengett még szebben, mint ma este. Tapsokat már lelkesebbeket is kapott, de ez nem változtat azon az igazságon, hogy ez a fiatal müvésznő ma a *Magyar Szinház*nak legértékesebb tehetsége. Nagyon sajnáljuk, hogy ez a tehetség a — külföldi szinpadok számára érlelődik itthon. *Rédey* az uj tenorista, használható tagja lesz a szinháznak. Hangja kis terjedelmü ugyan, de ügyesen bánik vele s játékának is megvan az az előnye, hogy nem sablonos, ami a tenorista uraknál nagyon gyakori.

(*M—s.*)

** **Hirek a Népszinházból.** A *Népszinház*ban holnap, Mindszent napján délután a hagyományos *Molnár és gyermeke*, este pedig a *Nap és Hold* kerül szinre. Csütörtökön, halottak napján este megismétlik a *Molnár és gyermekét*. Pénteken a *Bibliás asszony* kerül szinre 49-edszer, szombaton pedig a *Baba* 50-edszer. Az *Audran*-féle jubiláló operettnek a mult év január havában volt a premiérje. Azóta, két estét kivéve, folyvást ugyanazok a főszereplők müködtek benne közre. — Vasárnap november 5-én este egy hosszabb idő óta pihenő régi jó népszinmüvet elevenitenek föl a Népszinházban. Szigligeti Ede *Szökött katonája* ez, mely ezuttal is, mint husz év óta a legtöbbször, *Blaha* Lujzával kerül szinre. A *Szökött katonát* a Népszinház szinpadán 1878. február 15-én adták először. Legutóbbi előadása 1898. február 6-ikán volt.

** **Náday Ilonka Bécsben.** *Náday* Ilonka január havában *A görög rabszolga* Aspasia szerepében fog a bécsi *An der Wien* szinházban fellépni. Egy bécsi lap szerint a szerep eredetileg *Pálmay* Ilkának volt szánva. Ugyanez a lap azt is irja, hogy *Schönerer* kisasszony ebben a szerepben látta *Náday* Ilonkát s aztán szerződtette. Ha a bécsi ujság előbbi hire épp oly alapos, mint az utóbbi, akkor nagyon szavahihető forrásokból meritett. Mikor *A görög rabszolga* a *Népszinház*ban bemutatóra került, akkor *Náday* Ilonka már tagja sem volt a szinháznak.

** **A m. kir. szinmüvészeti akadémia** növendékei november 5-én vasárnap tartják első bemutató előadásukat a Városszinházban. Ez alkalommal szinre kerül a *Cremonai hegedüs*, melyben a főszerepet *Krasznay* Ernő, *Grosz* Ilona és *Nagy* Sándor játszszák és utána a *Nők iskolája*.

** **A Népszinház angol operettje.** A *Népszinház* legközelebb bemutatóra kerülő angol operettje, mely még e hó közepéig szinre kerül, *A kis szökevény* (The Runaway Girl) lesz, amelynek zenéjét Lionell *Monckton* és Ivan *Caryll* irta, Sidney Jones mellett a két legjobb nevü angol zeneszerző. Az operett állandó kasszadarabja a londoni *Gaity*-szinháznak, ahol már második éve szünetlenül adják. A látványosságokban gazdag operettből a *Duse*-előadások alatt is javában folytak a próbák a *Népszinház* szinpadán *Megyeri* Dezső rendező vezetése alatt. A főszerepek *Hegyi* Aranka, *Küry* Klára, *Blaha* Sárika, *Krecsányi* Sarolta, *Németh*, *Szirmai*, *Kovács*, *Tollagi*, *Raskó*, *Szabó* és *Ujvári* kezeiben vannak.

** **E. Kovács Gyula emlékünnep.** A magyar szinmüvészet egyik elhunyt kiváló müvészének, *E. Kovács* Gyulának, a kolozsvári *Nemzeti Szinház* tragikusának emlékéré november ötödikén ünnepet rendez a kolozsvári *Nemzeti Szinház* müvészszemélyzete. Az ünnepen a *Petőfi-Társaság*, a nagyváradi *Szigligeti-Társaság* s a debreceni *Csokonai-Kör* is részt vesz. Ezek a társulatok mindannyian egy-egy képviselőt küldenek, akik *E. Kovács* Gyulát mint költőt és szinészt fogják méltatni. Az ünnepi közremüködők közt vannak: *Bartók* Lajos, *Szabolcska* Mihály, *Szász* Gerő, *Gerő* Lina, *Hegyi* Aranka, *Küry* Klára s a kolozsvári Nemzeti Szinház kiválóbb tagjai. A rendezőség élén *Janovics* Jenő, a kolozsvári szinház rendezője fáradozik buzgón, hogy az ünnep méltó legyen az elhunyt emlékéhez s Kolozsvár városához. *Jókai* az ünnepre szintén irt az elhunyt müvészt méltató emléksorokat.

** **Lejárt dalos pályázat.** Az *Országos Dalos-Egyesület* által *Jeligé*-re és müdalra hirdetett pályázat a mai napon járt le. Összesen hetven pályamü érkezett be. Az igazgató-választmány legközelebb jelöli ki a birálókat.

** **Rejane asszony Bécsben.** *Rejane* asszony tegnap kezdte meg a bécsi *Raimund-Theater*ben ven-

dégjátékát a *Madame Sans Gene*-ben, amelyben nálunk is bemutatkozott és — nem tetszett. A bécsi kritika sincs valami nagyon elragadtatva a művésznő alakításától.

** **A Kamarazene-Egyesület közgyülése.** A *Budapesti Kamarazene-Egyesület* tegnap tartotta meg rendes évi közgyülését dr. *Koller* Gyula elnöklete alatt. *Waldbauer* József titkár terjesztette elő az évi jelentést, melyet a közgyülés tudomásul vett. Ezután megválasztották alelnöknek gróf *Zichy* Jánost, igazgatósági tagoknak verebi *Végh* Jánost, dr. *Adler* Mihályt és *Saxlehner* Andort.

** **Cyrano de Bergerac — operett.** Megemlékeztünk arról a bukásról, amelyet *Rostand* színmüve, *Cyrano de Bergerac*, a *new-yorki* Knickerbocker-színházban ért. A *new-yorki* színház nem törődik bele a darab bukásába, hanem átdolgoztatja és átdolgozott formájában ismét szinre hozza.

** **Népszinházak Varsóban.** *Varsó*ban még az idei téli évad során két uj népszinház is nyilik meg. Az egyikben a lengyel irodalom, a másikban a külföldi szinpadi irodalom jelesebb termékeit fogják előadni. A kormány százezer rubellel támogatja évenként a két szinházat.

** **Yvette Guilbert Berlinben.** Yvette *Guilbert* az idén ujra felkereste a német császárvárost. Az „isteni" Yvette ki egyik nagyobb *berlini* szinpadon lép fel, produkcióiban is erősen közeledik a szinpadhoz, mert ezuttal nemcsak kuplékat, hanem apró darabokat is elő fog adni.

** **A nagyváradi állandó szinház.** A most épülő *nagyváradi* állandó szinházra már most is sok a pályázó. A *Nagyváradi Napló* szerint, *Kövesi* Albertén, a *Kisfaludy-Szinház* igazgatóján kivül, *Leszkay* András aradi, *Dobó* Sándor győri, *Deák* Péter nagybecskereki szinigazgató, továbbá *Mátrai* Béla, a *Vigszinház* és *Vidor* Dezső, a *Magyar Szinház* rendezője pályázik.

La Principessa Giorgio.

— Duse utolsó föllépése. —

Budapest, október 31.

Negyedszer és utoljára lépett föl ma *Duse* a Népszinházban. Nálunk ismeretlen drámát, ifjabb Dumas *George hercegnőjét* választotta bucsuzó föllépéséül. Bizonyosan ez volt az oka, hogy a nézőtéren ma voltak zugok, ahol az emberek nem ültek egymás hátán. A legfelsőbb régiók, a karzatok közönsége ma elmaradt. De a földszint, az erkély ma is tömve volt és a páholyokban teljes számmal tündökölt az előkelő világ.

Sokat mulasztott és sokat vesztett, aki nem látta Dusét *Birac* hercegné szerepében. A mi benne legszebb, legvonzóbb, legtanulságosabb, az itt mind együtt van. Ez a Severine az igazi asszony, akinek a szive parancsol; akinek a szerelme szinte ész nélkül fonódik egy olyan férfi köré, aki voltaképpen méltatlan arra, hogy ennyire szeressék. Severine nem ostoba. Sőt eszes, okos, müvelt teremtés. Tisztán lát. Látja, hogy a férje, Birac herceg, olyan ember, akiben több a divatos gavallér, mint az igazán lovagias és az érzület révén igazán nemes férfiu. Látja, hogy ez a könnyelmü, ingatag arisztokrata megcsalja egy kokott természetü grófnéval, egy olyan asszonynyal, akinek a toalettjei felülmulhatatlanok, de a lelke a lehető leghitványabb, legközönségesebb. Látja, hogy a férje hazudik; hogy ez az ur a felesége hozományából akar elcsenni egy pár milliót a — szeretője számára, aki viszont semmi mást nem szeret, csak a pénzt.

Mindezt látja Severine. Fel is háborodik, haragra gyül, csömört kap, megsértett önérzetében, elkeseredésének a paroxizmusában kiszolgáltatja Birac herceget Terremonde gróf bosszujának, ami körülbelől bizonyos halált jelent. De *asszonyi gyöngesége erősebb* minden haragnál, minden csömörnél, minden bosszuvágynál. Szereti ezt az embert a szív hatalmas ösztönéből, az asszonyi természet dicső és megmagyarázhatatlan törvényénél fogva, minden ész, minden judicium, minden logika ellenére. Az asszony mély, örök ragaszkodása ez. Nem tud elszakadni attól, akit egyszer a szivébe fogadott. Olyan, mint a repkény: a romlott, félig korhadt fán is tovább virul és nyiló leveleivel szeliden födi be a kiélt törzs durva kérgét.

Severine kiszolgáltatja Birac herceget Terremonde gróf bosszujának, de mikor a herceg indul a kertbe, ahol a gróf pisztolylyal a kezében várakozik, hogy agyonlőjje a grófnő szeretőjét: odaomlik a nyakába, magához öleli vad kétségbeeséssel, csókkal boritja el a száját és nem engedi, hogy ez a hűtelen, méltatlan férj meghaljon.

A szerelem, az odaadó, áldozatkész, magáról megfeledkező és másokba átolvadó szerelem nagy erupciója ez. Az asszonynak, az igazi asszonynak tüneményes, miszteriózus megnyilatkozása. És ki tud a mai müvésznők közül igazi asszonyt ugy játszani, mint Duse, akit a természet megajándékozott a bensőség kincseivel; aki mindent koncentrál magában, ami az asszonyban nemes és bájos?

Egyéniségének a ritka gyöngédsége ebben a szerepben harmóniában áll müvészetének a brilliáns eszközeivel. Ennélfogva Severine szerepében sokkal nagyobb, mint *Kleopatra* vagy *Magda* szerepében, ahol olyat játszik, ami egyéniségének ellentmond s ahol az illuzió nem fejlődhetik tökéletessé. Ebben a szerepben nemcsak a részleteket csodáljuk. Itt az alak a maga egészében hat ránk s a benyomás csorbitatlan.

Ebből a harmonikus egészből egyes részleteket kikapni nem is akarok. Csak egy jelenetét emlitem, mert ez fénypontja, csucspontja volt mai alakitásának: azt a jelenetet, amikor Severine kiutasitja szalonjából Terremonde grófnét.

A közönségtől félig elfordulva átfutott a grófné elfogott levelén, a bünös viszony kétségbevonhatatlan bizonyitékán. Azután megfordult és egyideig mereven nézett a pamlagon ülő grófnőre. Majd lassan megindult a pamlag felé és szinte észrevétlenül közeledett a szemtelenül vidám, vakmerő grófi kokotthoz. Amilyen lassuk voltak a lépései, éppen olyan halk, ijesztően suttogó volt a hangja, amikor azt mondta neki: *Va! Va! Takarodjék a házamból azonnal!* A grófnő fölpattant és arcátlanul odavágta: *Miért?* És ekkor a két arc összeért, a két szempár összevillant, és Severine szájából lázasan, rohamosan ömlött a szó: a kiutasitás magyarázata. Minden szó ugy csapott le, mint a villámütés, de a hang véges-végig fojtott és suttogó maradt. Nemcsak a megsértett asszony beszélt itt, hanem egyuttal a *hercegnő*, aki veleszületett és belénevelt finomságával fogva borzad a szájaskodástól. Minden szó tele volt fájdalommal és szuverén önérzettel. Az asszony állott itt boszut gyülölt vetélytársán, de a hercegnő modorán keresztül. Szenvedélyét kielégitette, de a rangjának tartozó méltóságot nem sértette meg. Ennél a helynél talán a legkiválóbb szinésznők is kiabáltak volna. A hév elragadta volna őket. Duse tudott uralkodni magán, mert itt a tompitott hév, az elfojtott hang fejezi ki a teljes igazságot. A müvészi intelligenciának, a fegyelmezettségnek olyan példája ez, hogy szerettem volna, ha minden nagy szinésznőnk jelen lett volna a mai bucsu előadáson.

A Dusével utazó olasz társaságról ezuttal sincs sok följegyezni valónk. Szorgalmas, buzgó szinészek, akik a *Princesse Georgeot* megelőző rövid commediában (*Tragedia e musica*) elég mulatságosan bohóskodtak, de a Dumas magas arisztokraciáját alaposan tönkretették. Az a hölgy, aki a hercegnő anyját „alakitotta", prémes bundájában olyan volt, mint egy portás és Terremonde grófnő olyan volt, mint egy kis szobaleány, aki fölvette az asszonya sleppes ruháját. Kedélyes, loncsos olasz nyárspolgár-asszonyok voltak valamennyien, akik Cavallomaggiore vagy Forli zöldséges piacán élénken vitatkoznak a kalarábé magas ára fölött. Az bizonyos, hogy zseni van az olasz népben, de elegancia egy garasára sincs.

Ábrányi Emil.

MÜVÉSZET.

☐ **Stévens Alfrédről**, akinek nemsokára kiállitása nyilik meg Párisban, beszélik a következő apróságot. *Brüsszelben* tanult rajzolni, s mialatt a rajzot tanulta, mestere szigoruan megtiltotta neki, hogy festékkel dolgozzék.

— Ha ecsethez nyulsz, kidoblak — biztatgatta.

De a tanitvány rajongott a szinekért.

Egy napon, hogy mestere nem volt otthon, elszaladt a boltba, festéket vásárolt és egy emberfejet festett.

Amikor a mester hazajött, tudakozódott:

— Ki festette ezt?

— A kis Stévens.

— Jó. Stévens, gyere, visszaviszlek az apádhoz.

A gyerek remegve követte.

Csak a nagyapja volt otthon:

— De Foy ur, — kiáltott föl a mester — ebből a kölyökből nagy festő lesz!

A napokban megnyiló Stévens-kiállitáson ez a fej is látható lesz.

☐ **Karlovszky és Tolnai női festőiskolája.** Emlitettük már, hogy Karlovszky és Tolnai festőművészek női festőiskolát alapitottak, amelyből a férfinövendékek teljesen ki vannak zárva. Ebben az érdekes intézetben az oktatás már megkezdődött és a női tanitványok máris szép számmal jelentkeztek a Rottenbiller-utca 46. számu iskolában, ahol a délutáni órákban 3—5-ig még mindig be lehet iratkozni.

☐ **A Barabás-kiállitás** még e hét végéig, vasárnap estig nyitva marad; csütörtökön és vasárnap villamos világitás lesz.

☐ **Pulszky Ferenc siremléke.** *Pulszky* Ferencnek a kerepesi-uti temetőben levő sirja nem sokáig marad jeltelen. A család tagjainak megbizásából *Donáth* Gyula szobrász már elkészitette a mintáját annak az emléknek, amely az elhunyt nagy tudós sirjára kerül. Az emlék Minerva szobra lesz, melynek pajzsát *Pulszky* Ferenc dombormüvü arcképe ékesiti. Az egészet márványból faragják ki és a jövő évben helyezik el Pulszky sirjára.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Országos Régészeti és Embertani Társulat** ma délután öt órakor tartotta rendes havi ülését báró *Nyáry* Jenő elnöklete alatt. Az első tárgy dr. *Gerecze* Péter tanár értekezése volt, *a pécsi püspöki muzeum siremlékeiről*. *Gerecze* a nyári szünidő alatt rendezte azt a sok épitészeti és szobrászati mükincset és érdekes sirköveket, amelyek a pécsi székesegyházból a legujabb restauráció alkalmával előkerültek. Azután dr. *Récsey* Viktor *a pannonhalmi templom régi dombormüveiről* tartott nagyérdekü felolvasást; végül dr. *Szendrey* János titkár a folyó ügyeket adta elő, uj tagokat jelentett be s jelentést tett a pénztár jelenlegi állapotáról, mely szerint a társulat vagyona a mai napon 11.085 forint.

○ **Nemes családok Pestvármegyében.** Hosszu kutatás eredménye az a szép kiállitásu könyv, amelyet *Kőszeghy* Sándor, Pestmegye főlevéltárosa a megye nemes családait ajándékozta meg. Kimeritő jegyzéke ez a könyv a pestmegyei gentynek, a réginek, az ujnak, a kihaltnak és az élőnek. Több mint ötüdfélezer kiváltságos familiáról van elmondva benne, hogy milyen időből datálódik a nemessége, honnan származott át a megyébe, mikor lett kihirdetve a nemesi levele, micsoda szerepet játszott a közéletben, micsoda hivatalokat viseltek vagy viselnek... Szóval: — a pestmegyei nemesség könyve jóraváló mü, bár a mi felfogásunk az, hogy a nemesség és nem nemesség kérdése manapság már tulhaladott álláspont. Mióta a közönséges polgárnépségnek is szerep jutott a történetben, politikában, hadseregben, egyszóval: — a munkában, amióta egy munka és tudással kiérdemelt diploma legalább is annyit ér, mint egy nemes levél, amit az őstől esetleg nemtelen utód örökölt — sokkal inkább érdekli a társadalmat az, hogy együttesen mit végeznek benne a különféle munkás elemek, mint hogy micsoda pecsétgyürü formát és micsoda nemeslevelet örököltek apáiktól azok, akiket a mai fejlett kor csupán a nemességükért már teljességgel semmi előnyökben nem részesit a tisztes munkás polgár fölött. Ez a könyv már tisztán a történetirásra tartozik s annak se ad egyebet, mint adatot arra nézve, hogy a tizenkilencedik század végén már levéltári ásatások nyomán lehetett csak megállapitani a született nemesség listáját — hál' Istennek. Ezer esztendő alatt sok haszontalant kellett átélnünk, hogy csak most jutottunk ez idáig. S ha egészen őszinték akarunk lenni, még most se egészen idáig. Az elv szépségére, hogy egyenlők vagyunk valamennyien s hogy a különbség csak az, hogy ki mennyit árt és mennyit használ a hazának, vagy — ha ugy tetszik — a megyének — sok szeplő esik a gyakorlatban és amennyiben ez a könyv még arra is jó, hogy tápot adjon ennek a gyakorlatnak, kivánatos lenne az, hogy ma már ne is irassanak ilyen könyvek. Nem tudom hirtelenében megmondani, hogy ki mondta, de ráfogom Széchenyi Istvánra — az okos ember volt, vagy Andrássy Gyulára, aki modern ember volt — szóval: — valaki azt mondta, hogy ugy körülbelül mindenkinek egyformán sok volt az elődje. Csakhogy az egyik a nevüket is tudja, a másik nem... Hát ez ugyan igaz — s ha igazságosak akarnánk lenni, valakinek szintén bele kellene bujni a megye levéltárába s kihámozni az irásokból azt a valószinüleg sokkal nagyobb listát, amint a nevezetes, minden ősnélküli polgárok nevei vannak följegyezve. Azoknak a nevei, akik maguk csinálták magukat — s akik a *születettek* előjogaival szemben egyszerüen csak a maguk emberségéből lettek oszlopai, támaszai vagy közönséges, de erős cölöpei a hazának. — Mindazonáltal tagadhatatlan az, hogy a könyv értékes forrásmunka a historikusoknak. Ára diszkötésben *hat* forint s Kiliánnál kapható.

(*Th.*)

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágositás dijtalan

○ **Uj diplomáciai kézikönyv.** Bécsből küldi Hölder kiadó a *Handbuch für Diplomaten* cimü igen hasznos, ügyesen összeállitott munkát. *Szende* Gyula állitotta össze, s mint magyar ember, természetesen nagy figyelemmel volt arra, hogy könyvében a Magyarországról szóló adatok helyesek legyenek. Benn van ebben az elegánsan kiállitott 266 oldalas kis kötetben minden fontos adat a világ minden államáról. A korrekt összeállitásu diplomáciai lexikonnak ugy hivatalok, mint nagykereskedők, pénzintézetek is nagy hasznát vehetik.

○ **Magyarország madarai.** Dr. *Madarász* Gyula nagy munkájából, melynek az a célja, hogy Magyarország madárfajait egy egységes munka keretében ismertesse, megjelent az első füzet. A pompás kiállitásu füzet a varjut, sárga rigót, seregélyt és a pintyféléket ismerteti, alapos tárgyismerettel s a mellett népies modorban. Rokonszenvvel üdvözöljük ezt a könyvet, mely egyrészről a természetrajzi tudományok népszerüsitése, másrészről a tudományos kutatás körül nagy szolgálatokat fog tenni. A füzet Horánszky Viktor kiadásában jelent meg.

EGYESÜLETEK.

(**Közgyülés.**) Az amatőr-fényképészek klubja tegnap tartotta alakuló közgyülését. Az alapszabályokat egyhangulag elfogadták és megválasztották az egylet tisztviselőit. Elnök lett: dr. *Wartha* Vince, alelnökök *Márffy* Albin és H. *Gaal* Adorján, titkár: *Széchy* Gyula, pénztáros: *Kirchlener* Imre, gazda: dr. *Hainiss* Géza. A választmányba megválasztottak: dr. *Lázár* Elek, *Halaváts* Gyula, *Morelli* Gusztáv, *Müller* Bertalan, *Rexa* Dezső, dr. *Joanovits* Pál, *Szvetics* Emil, *Kölder* Jenő, *Schmied* Antal és *Pejtsik* Károly.

(**A Magyar Orvos-Egyesület**) e hó 4-én, szombaton délután 5 órakor Szentkirályi-utca 21. szám alatt levő helyiségében felolvasó ülést tart. A felolvasás cime *Ujabb böngészetek a reklám mezejéről*, irta *Gelléri* Adolf, felolvassa *Spiegel* Ödön.

SPORT.

.*. **Az alagi szenzáció.** A Draghunt steeple chasere, mely elé rendkivül nagy érdelődéssel néznek most a sportsmanek, tegnap volt a nevezési zárlat, s ez alkalommal nem kevesebb, mint 27 lovat neveztek az év legmutatósabb akadályversenyére. A hires versenyre nevezett lovak listája a következő: Crinoline, Jason, Marengo, Bora, Nusi, Zenith, Marion, Bunkó, Trixter, Ternó, Cigány, Lantos, Enigme, Nyiri bicskás, Koppány, Ledér, Vutki, Ontárió, Csipke, Tommy, Fare well, Hiu, Cserebogár, Ibolya, Hajnal, Kapor, Transvaal.

.*. **Bécsi lóversenyek.** Nagyon kis érdeklődés mellett záródott ma a Freudenaurendes meetingje, programmján a *Gourmand* és *Pity the blind* versenynyel. Ez utóbbi finishe különben igen érdekes volt, mert *Quóta*, Egyedi Lajos kancája csak erős küzdelem után tudta verni a nagyra tartott *Miss Duncant*. Egyedi Lajos ezen kivül még két versenyt nyert, egyet *Valaki*vel, egyet *Philister*rel, mig a *Gourmand* handicapben *Malice* toldotta meg egygyel a meeting meglepetéseinek sorát. A háromnapos pótmeeting pénteken kezdődik. A mai eredmények a következők:

I. **Eladóverseny.** Dij 2000 korona. Távolság 1300 méter. Mr. Newmarket **Destillateur**je (Hesp) első, gróf Degenfeld I. Szeszély II-je második, Péchy A. Orchefje harmadik. — Itélet: Könnyen másfél hoszszal első, 3 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5: 8.

II. **Handicap.** Dij 2000 korona. Távolság 2400 méter. Egyedy L. **Valaki**je (Wilton) első, Péchy A. Gonosza második, gróf Forgách L. Szeszélye harmadik. Futottak még Gaspilleur, Rose of Kildare, Vert Vert, Vak Bottyán, Honour Bright, A tempo. — Itélet: Biztosan 2 hoszszal első, 1 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5: 34. Helyrefogadások: I. 25: 48, II. 25: 72 és III. 25: 78.

III. **Pity the blind verseny.** Dij 4000 korona. Távolság 1200 méter. Egyedy L. **Quota** (Rumbold) első, gróf Wimpffen S. Miss Duncan második, Szászbereki ménes Da kommt sie harmadik, azután Pharisäer. Itélet: Küzdelem után rövid fejhoszszal első, 7 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5: 21. Helyrefogadások: I. 25: 35. II. 25: 28.

IV. **Gourmand Handicap.** Dij 5000 korona. Távolság 900 méter. Gróf Henckel A. **Malice** (Prudames) első, Blaskovics Elemér Boldog második, gróf Festetich Tasziló Berceuse harmadik, azután Scherman, Davensberg, Hardly, Allerweil fidel, Selló, Tippu-Tipp, Pandur, Modor, Ne engedj, Ida, Sweetheart. Itélet: Könnyen 2 hoszszal első, ½ hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5: 75. Helyrefogadások: I. 25: 80. II. 25: 67. III. 25: 84.

V. **Akadályverseny.** Dij 4000 korona. Távolság 4000 méter. Dr. Day **Aspasia**-ja (Sheybal) első, mr. Two Futár-ja második, Ottó főherceg Trial-ja harmadik. Futottak még: Trichy, L'Eclaireur. Itélet: Könnyen 3 hoszszal első, 2 hoszszal 3-ik. Totalizateur 5: 23. Helyrefogadások: I. 25: 51, II. 24: 40.

VI. **Beaten Handicap.** Dij 3000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedi L. **Philister**-je (Rumbold) első, Szemere M. Melfitano-ja második, Gutman M. Isalco-ja harmadik. Futottak még: Vitzli-Putzli, Golden Lock, Pattogó, Gourgandine, Mindi, Rába, Alice. Itélet: Könnyen nyakhoszszal első, 1 hoszszal 3-ik. Totalizatőr: 5: 21. Helyrefogadások: I. 25: 42, II. 25: 68, III. 25: 66.

VII. **Zárverseny.** Dij 2000 korona. Távolság 1600 méter. Lov. Láderer S. **Tímárja** (Hesp) első, Dréher A. Gagerlje második, Péchy A. Irója harmadik. Futott még: Anuska. Itélet: biztosan fejhoszszal első, két hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5: 18. Helyre: I. 25: 76, II. 25: 70.

Nyilttér.

Szavatolok

a valóságért és helyességért, hogy **az itt felsorolt számok** sem a III-dik, sem a IV-dik sorsjátékban **kisorsolva nem lettek.** Minthogy a m. kir. szab. osztálysorsjátéknál 50,000 nyeremény van, tehát a sorsjegyek felének **nyerni kell, a valószinüség igen nagy,** hogy **éppen ezen számokra** most kezdődő V. sorsjátékban **nagyobb nyeremények** fognak kihuzatni.

A számok a következők:

9893²/₈	67900²/₈	23369¹/₄	74042¹/₄	76149¹/₂
34200¹/₈	68532¹/₈	21924¹/₄	80026¹/₄	76145¹/₂
64274²/₈	92068²/₈	42231¹/₄	47311¹/₁	76148¹/₂
	20126¹/₄	43520¹/₄	47315¹/₁	

A sorsjegyek árai:

¹/₈	¹/₄	¹/₂	¹/₁
75 kr.	**1 frt 50**	**3 frt.**	**6 frt.**

Megrendelhetők vidékre postautalványon vagy utánvét mellett

Lukács Vilmos Budapest, V., Fürdő-utca 10.

a m. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusitója.

Használt Remington irógépek teljesen jó állapotban olcsó áron kaphatók: **Kanitz C. és fiúnál** Budapest, Dorottya-utca 12.

Med. univ. **Dr. ROZGONYI NÁNDOR** fogorvos
rendel mai naptól kezdve
Andrássy-ut 47. szám a.
az „Abbazia" kávéház tőszomszédságában.

A kész ruhák raktáron való tartásával ez idény végén felhagyunk.
Minden darab az előállitási áron adatik el.
KAFÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, Muzeum-körut 39. szám.

Dr. Kovács Jenő
ügyvédi irodája
november hó elsejétől
VI. ker., Teréz-körut 39. sz.
alatt van.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Előadás a bünvádi eljárásról.** A Magyar Jogász Egyesületben a magyar bünvádi eljárás kodexéről előadási sorozatot tartanak. A bevezető előadást november hó negyedikén este 6 órakor tartja a Szemere-utca 10. szám alatti helyiségben dr. *Fayer* László egyetemi tanár.

§§ **Freystädtler Flóra.** Ez a szép asszony az, akinek abban telik mulatsága, hogy hol gondnokság alá helyezteti magát, hol pedig arra kéri a törvényszéket, hogy szüntessék meg a gondnokságot. Sok ideig játszotta ezt a pompás kis mulatságot, mig legutóbb azt kérte, hogy most már végleg szüntessék meg a gondnokságot. A törvényszék megtagadta ezt a kérelmet, a tábla azonban udvariasabb volt s megszüntette a gondnokságot. A hat év óta huzódó ügyben ma végre a Kuria is határozott s helybenhagyta a tábla végzését. A szép asszony most ujra szabad, csak az a kérdés, hogy a jövő héten nem ad-e ujra munkát a törvényszéknek és — nekünk.

§§ **Seidel Lajos ügye.** A legfelső bíróság harmadik büntető-tanácsa ma délelőtt tárgyalta *Seidel* Lajos székesfehérvári rendőrkapitány ügyét. Seidelre, aki szabad órában tüzoltó főparancsnoksággal is foglalkozott, tizenhét évi hivataloskodása ideje alatt tömérdek sikkasztás, csalás és vesztegetés derült ki, miért is elmozditották állásától. A székesfehérvári törvényszék hivatali sikkasztás és többrendbeli büncselekmény elkövetése miatt *hét hónapi börtönre* és három hónapi hivatalvesztésre itélte. A második biróság alaptalannak találta a vádakat s Seidel Lajost felmentette. A Kuria ma foglalkozott az ügygyel s mindkét alsófoku itélet megváltoztatásával *egy évi börtönre* és három évi hivatalvesztésre itélte a főkapitányt hivatali sikkasztás és vesztegetés büntette miatt.

§§ **Gyermekgyilkosság.** Egy ismert ujpesti uri család leánya csábitója, dr. *Ziegler* József szigorlóorvos tanácsára ujszülött gyermekét megölte. A leány édesanyja törvénytelen unokája holttestét beledugta egy fazékba s a Filatori gátnál a Dunába dobta. Az ott cirkáló rendőr észrevette a dolgot, kérdőre vonta az asszonyt, aki aztán töredelmesen bevallotta bünét. Az anya ellen gyermekölés miatt, Ziegler és a nagyanya ellen gyilkosság büntette miatt inditották meg az eljárást s a kihallgatás után az orvost vizsgálati fogságba helyezték. A budapesti törvényszék helybenhagyta a vizsgálóbiró letartóztató végzését, a budapesti tábla azonban megváltoztatta a törvényszék határozatát s *Ziegler*t szabadlábra helyezte.

§§ **A pofon.** *Lapos* Jánost a télen nagy megtiszteltetés érte. Meghivták keresztapának. A megtiszteltetéssel összekötött dáridó hajnalig tartott s Lapos János pityókosan ment el a keresztelőről, egyenesen fuvarba. Széles jókedvében végigvágott az ostorral a lovakon s irtózatos zörgéssel hajtatott végig a Döbrentey-utcán. A kocsiról szertehullott a tégla s odavágódott a járókelőkhöz. A rendőr nagy haragosan intette meg Lapos Jánost, aki koma létére nem hagyhatta szó nélkül a rendreutasitást, hanem pofon verte a rendőrt. A segitségre sietó rendőröknek is kemény dolguk volt, mig a komát meg tudták fékezni. Ma hatóság elleni erőszak büntettével és két rendbeli testi sértés vétségével vádolva állott a törvényszék előtt s a bíróság *egy hónapi* fogházra itélte.

Legujabb.

A háboru.

London, október 31.

Az estilapok a Dél-Afrikában történt óriási szerencsétlenségen való fájdalomnak adnak kifejezést, azonban a pontosabb jelentések megérkeztéig nem akarnak róla itéletet mondani. Habár belátják a szerencsétlenség nagyságát, azon vannak, hogy a miatta való izgatottság ne öltsön óriási mérveket és azt mondják, hogy 2000 embernek az elvesztése a végeredményt nem befolyásolhatja. Az angoloknak erős elhatározásuk, hogy, kerüljön akármibe, fenntartják szupremáciájukat.

London, október 31.

A hadügyi hivatal azt a parancsot adta ki, hogy a Suffolk-, Essex- és Derbyshire-ezredek első zászlóaljait mozgositják a Délafrikában való szolgálatra.

TÁVIRATOK.

Róma, október 31. *Agliardi* bibornok nagybeteg, állapota azonban nem aggasztó.

Páris, október 31. A lapok jelentése szerint *Behagle* afrikai utazó *Rabah* szultán fogságában *éhen halt.*

Páris, október 31. Félhivatalosan jelentik, hogy *Hervé* tábornokot a legközelebb alakitandó katonai speciális bizottság elnökévé és *Langlois* tábornokot a bizottság tagjává nevezik ki. Nacionalista körökben azt állitják, hogy a kormány ezzel elejét akarta venni annak, hogy ezek a tábornokok rendelkezési állományba való helyeztetésük ellen az államtanácshoz felfolyamodjanak.

Az uj kormányjavaslat szerint a hadi törvényszékhez béke idején kizárólag katonai természetü bünügyeket fognak utalni.

Páris, október 31. *Gentil* sari-i kormánybiztos a gyarmatügyi minisztériumhoz intézett táviratában azt jelenti, *Bretonnet* adminisztrátor, *Braun* hadnagy, *Martin* őrmester és 27 szenegál vadász augusztus hóban elesett egy ütközetben, amelyet Baghormiben *Rabah* szultánnal vivtak, akinek 7—8000 embere volt. Mindössze egy szenegal őrmester menekült meg. Rabah nagy veszteségeket szenvedett.

Páris, október 31. A mai minisztertanács az egyesületi törvény tervezetével foglalkozott,

CZETTEL és DEUTSCH
müintézete kiadásában
Budapest, V., Bálvány-utca 12.
megjelent és minden könyv- és papirkereskedésben kapható

IRODAI NAPLÓ
az 1900. évre.

ügyvédek, közjegyzők, pénzintézetek és kereskedők számára.
Ára vászonkötésben 3 korona, 80 fillér.

amelyet a kormány a kamara összeülése után be fog nyujtani. A kormány azt fogja inditványozni, hogy *Klobb* ezredes özvegyének *nyugdijat* adjanak. A képviselőház ülését *nov. 14-re* tüzték ki.

Szófia, október 31. *Mária Lujza* fejedelemnének 9 hónappal ezelőtt történt elhunyta emlékére ma a székesegyházban ünnepélyes requiemet celebráltak *Ferdinánd* fejedelem, a diplomaciai kar és az összes miniszterek jelenlétében.

Sanghai, október 31. A *North-China Daily News* egy csung-kingi távirata folyó hó 30-ról azt jelenti, hogy Jenhuizienben, Krejcsu tartományban a bennszülöttek között felkelés támadt. *Egy mandarint meggyilkoltak.* A helyzetet komolynak tartják.

Az osztrák zavarok.

Prága, október 31. Polnában e hó 29-én 79 *ablakot vertek be a zsidóknál.* A rendet helyreállitották és a csendőrséget megerősitették. Chotzenben, Choteborban, Senftenbergben 28-ikán *tüntető felvonulás* volt. A tüntetők bevertek néhány ablakot. Senftenbergben vasárnap a tömeg a hatóság intelme ellenére ujra összecsődült. A csendőrség megakadályozta a fölvonulást. Két embert ellenszegülés miatt letartóztattak. Polickában, Pilgramban és Pribramban szintén voltak tüntetések a napokban, de komolyabb kihágások nélkül. Magyar-Ostrauban szombaton este 10 órakor *nagy zsidóellenes tüntetések* voltak, amelyeknek az lett a következményük, hogy valamennyi zsidónak beverték az ablakait.

A cár utja.

Baden-Baden, október 31. Az *orosz cári pár* ma délben a hesseni nagyhercegi pár kiséretében ideérkezett. A pályaudvaron a badeni nagyhercegi pár és a trónörökös pár üdvözölte őket. A cári pár délután utazik vissza.

Baden-Baden, október 31. A orosz cári pár, miután a nagyhercegi pártól szivélyes bucsut vett, 3 óra 40 perckor ismét elutazott innen.

Berlin, október 31. Gróf *Muraviev* orosz külügyminiszter el fogja kisérni a cárt Berlinbe. A külügyminiszter berlini utja nagy jelentőségü s nemcsak konvencionális látogatás.

Elkobzott vatikáni lap.

Róma, október 31. Nagy feltünést kelt a pápa organumának, az *Osservatore Romano*nak a konfiskálása. A Vatikán lapját nem a kormány ellen való folytonos ellenségeskedése miatt kobozták el, hanem egy mai cikke miatt, amelyben egyenesen az *államforma ellen izgatott* s azt ajánlotta, hogy az olasz egység érdekében alkosson Olaszország egy federativ államot a pápa elnöklete alatt.

Ceuta megvásárlása.

Berlin, október 31. *Londonon* át táviratoznak *Pétervárról*: Itteni körökben, amelyek összeköttetésben állanak a külügyminisztériummal, a hadügyminiszterrel és a pénzügyi körökkel, azt beszélik, hogy *Oroszország* megvásárolta *Spanyolországtól* a *Ceuta*-öblöt Gibraltár közelében. Ezért tárgyalt gróf *Muraviev* a francia kormány tudtával Madridban. A francia középtengeri hajórajt Ceutába rendelték, ahol találkozni fog az orosz hajórajjal.

Az orléanista összeesküvők.

Páris, október 31. A legfőbb állami biróság tárgyalásait az itteni lapok nagyon csekély figyelemmel kisérik. A *Haute Cour* tárgyalásai főleg azért vesztették el jelentőségüket, mert *a legsulyosabb vádakat elejtették.* Ebben az összes lapok annak a biztositékát látják, hogy a szenátus egy cseppet sem fogja magát a politikai szenvedélyektől elragadtatni. A nacionalista lapok szerint a szenátus *Guérin* ügyein kivül valamennyi többi ügyet *elutasitja* magától illetékességi kifogás alapján. *Guérin* ügyében illetékesnek jelenti ki magát a szenátus birósága azért, mert *Guérin* ellen a lázadás és hatóság elleni erőszak vádját fenntartották.

A szavazó-urna.

Róma, október 30. Az államügyész a kamaráktól fölhatalmazást fog kérni, hogy pörbe fogja azokat a képviselőket, akik a kamarában a szavazó-urnát fölboritották.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, október 31. (*Gabonapiac.*) Buza és rozs ¼ márkával drágább. Eab ártartó. Az idő borus.

Frankfurt, október 31. Árfolyamok novemberre. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 231.10. Osztrák-magyar államvasut 141.60. Déli vasut 32.50. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék 92.85. Laura-kohó 253.10. Harpeni 199.60. Discont 191.70. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Szilárd.

Berlin, okt. 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 231.—. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Déli vasut 32.40. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.65. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, október 31. *Liszt* helyben 78.⅝. *Buza* októberre 39.⅛, decemberre 38.⅝, márciusra —.—, májusra 70.⅜. *Tengeri* májusra 32.⅞. Tengeri juniusra —.—

Chicago, október 31. *Buza* decemberre 2.80 *Tengeri* májusra 75.⅝.

New York, október 31. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.86⅛. Váltó Berlinre 95.⅛. Ezüst 58.⅞.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Katinka és Ivonne. Igen köszönöm kedves és érdekes leveliket, — de mondják, kérem, honnan veszik azt a merőben téves gondolatot, hogy e sorok irója nem érdeklődik a fiatal leányok gondolatvilága iránt? Hogyne érdeklődnék, kivált ha nem illem- vagy szalon-tani banalitásokkal keresik fel, hanem oly fortélyos és érdekes irodalmi kérdések labirintjébe vezeti be őt, mint nagyságék. Az önök három hölgyből álló irodalmi fóruma, ugylátszik, veszedelmesen szigoru itélőszék, mely előtt a legtöbb iró megbukik: hogy minek köszönhetem müködésem iránti rokonszenvüket, nem tudom, de nem is kutatom, hanem önöket örülök neki, mint az iskolás fiu, ki nem bukott meg a vizsgán . . . Nos, önök sokat olvastak a Madame Geoffrin s a Madame Recamier szalónjairól s ugylátszik nagyon lelkesednek a rokoko XVIII. század idilli világáért, melyben a hölgyek olyan szellemesek, a gavallérok pedig olyan utolérhetetlenül ildomosak voltak. Sajnálják a filozófikus pásztorjátékoknak ama szép napjait, melyekben az udvarias társalgás volt a legnagyobb müvészet s ennek révén a nőknek olyan hatalmas szerep jutott a legujabb korszak gondolatvilágának kifejlesztésében. Szeretnék azt a kort viszontlátni . . . s aztán hirtelen átmenettel azt kérdik: van-e magyar szalon élet, — vagy is voltaképp miért nincs? Fortélyos egy kérdés! Hát tény, hogy abban az értelemben, melyben a nyugaton veszik (és főleg a régibb világban vették) a szalon szót, nincs társas élet Magyarországon. Tán nem is volt soha. Mi voltaképp ez a magasabb és magasztosabb értelemben vett szalon? Férfiaknak és nőknek oly nemü udvarias összejövetele, melynél a jelenlevők a személyes érdek lehető háttérbeszoritásával *magukért kultiválják a gondolatokat*, a nemes és általános eszméket. A „személyes érdekeknek" valóban háttérbe kell itt szorulniok, mert különben azonnal megbillen a szalon egyensulya . . . A rokoko-világ halhatatlan szalonjaiban csak egy „mellék-érdek"-et engedtek meg a hölgyek: az ildomos szerelmet, — de rossz néven lehet ezt venni tőlük? A nő megkivánja, hogy udvaroljanak neki, hogy imádják, mert hisz ekkor nemcsak szebb és szellemesebb, hanem voltaképp csak ekkor érzi magát erősnek a férfival szemben, — elég erősnek arra, hogy a véleményével imponáljon a teremtés urának. Hisz a szalon utólérhetetlen bája és mély jelentősége abban áll, hogy ebben a kaleidoszkópként változó vegyes akadémiában a férfi született gondolatát nemcsak férfi ellenőrzi, hanem az a sajátságos, előttünk ösmeretlen utakon haladó női intuició is, mely sokszor biztosabban tapint a mi logikánknál. Nincs az az elvont tudás, aki ne tanulhatna ettől a női intuiciótól, — ha egyébért nem, hát azért, mert az asszony egészen *más* szempontból nézi a dolgokat. A XVIII. század legnagyobb szellemei: Voltaire, D'Alembert, Diderot mind elismerték ezt s ugyszólván egyenrangu munkatársaknak tekintették azokat a kiváló dámákat, kiknek gondolataikat legelőször bemutatták. . . . Nem megvetendő hivatás ez a nőnél és csak olyan helyen tünik fel bizarrnak, ahol az asszonyt az anyaságon és a gazdasszonykodáson kivül még mindig nem tartják képesnek egyébre. Igen, de ahhoz, hogy a nő ilyen lelki egyenrangusági helyzetbe jusson a férfival szemben, ahhoz az kell, hogy a férfi egy versaillesi udvariassági iskolán ment légyen át. Nos, a magyar ember sohse ment által ilyen iskolán: a mi fejlődésünkből ez a korszak ugyszólván egészen kimaradt — mi a középkorból ugyszólván átmenet nélkül pottyantunk bele a legmodernebb világba. A magyar ember még mindig nem ismerte el a nőt. Még szerelemben sem a nő *egyéniége* érdekli, hanem inkább az az érzés, mit az a médium *benne* felkelt: a *saját maga* uri érzése s azért van olyan tisztelettel iránta, mert jó magáé az az érzés. Tiszteli a feleségét, de főleg azért, mert az *ő* felesége s mert alkatrészévé vált az ő önérzetének. Tiszteli a szerelemben a nőt, de uri mivoltához képest még sokkal jobban *maga-magát.* Ezeken kivül nem igen kivácsi a nő lelki világára, nézeteire, társalgására. Szerelmen kivül nem szeret, de nem is tud vele sokáig együtt lenni . . . Teher az neki, nincs az etikett a vérében. Már pedig társasági élet csak ott lehet, ahol a *férfinak természettől nem esik nehezére*, hogy a nővel tisztességesen és ildomosan csevegve együtt maradjon. Magyarországon azért nincs szalon, mert a férfi szivesebben *beszél* férfival s mert a nővel való udvarias együttlét nemcsak feszélyezi, hanem határozottan terhére van. Ebéd után, mikor a nyugati ember szelleme bizonyos lendülettel nyilik ki a nők mellett, — ebéd után a magyar ember jobban szeret iddogálni, politizálni, kártyázni és mindenekfelett adomázni . . . *Ezért* nincs szalon nálunk, ezért vannak csak *ideiglenes* természetü *szalonutánzatok*: leányos házak, ahol, ha férjhez ment a leány, becsukják a szalont, — politikai szinezetü stréber házak és bor-, adoma- vagy kártyakedvelő *fesztelen* összejövetelek . . .

Nagyságék még sok minden mást kérdeznek én tőlem, egyebek közt azt óhajtják, hogy kritikát mondjak magyar irótársaim felől. No ez már veszedelmes lejtő, ide nem kisérem el önöket! Nálunk még kevéssé fejlődött ki az a „tárgyilagos és tudományos kritika," amelyről a Brunetière tanitványa, Ricardou könyvet irt: nálunk az olvasó még gyakran azt hihetné — és borzasztó föltevés ez! — hogy netalán *személyes* rokonszenv vagy (még gyakrabban) *személyes* ellenszenv vezeti az itész pártatlan tollát . . . Egyik gyanusitásnak se szeretném kitenni magamat. S a versben iró költők? Itt már szabadabban beszélhetek. *Ebben* a lapban nem dicsérhetem a Byron „Don Juan"-ja forditójának, Ábrányi Emilnek zengzetes nyelvét, hát arról a másik két költőről szólok, akiket szintén nagyon szeretek. Mind a kettő *igazán* magyar, — magyar oly értelemben, hogy fajunk legjellegzetesebb és legnemesebb tulajdonai érvényesülnek bennük. És csudálatos: az egyik, kiben oly magasztosan szólal meg a magyar föld filozófiája, — nő: Czobel Minka. A másik férfi és szava hatalmas, mint a tárogató zengése: Endrődi Sándor. És mondhatom, szeretem a kuruc dalok költőjének a lendületes költészetét, — szeretem azzal az önkénytelen lelkesedéssel, amit magyarázni nem is lehet . . . Szeretem, mert oly mélyen és nemesen magyar s mert muzsájában históriánk egyik legvitézebb és legszomorubb korszaka vett testet. Daliás idők fuvallata van benne s lelkesitően borzongat ez még ezen a hitetlen, minden idealizmust gunyoló századvégen.

P. Gy.

H. Gy. *Budapest.* 1. Cox György: A mythologia kézi könyve, 1 frt 50 kr. Kandra Kabos: Magyar mythologia, 3 frt. Petiscus: Az Olympus (görög-római mythologia), 3 frt. Csiky Gergely: Görög-római mythologia, 1 frt 20 kr. Megrendelhetők a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. 2. Az egyévi önkéntes szolgálatra képesitő vizsga tárgyai: nyelvek, földrajz, történelem, természetrajz, természettan, vegytan, mennyiségtan. Vizsgázhat akár magyar, akár német nyelven. A vizsgára az illetékes hadtestparancsnokságnál kell jelentkeznie.

M. R. 1. Az a kérdés, kereskedelmi iskolai tavár vagy pedig csak szaktanár kiván-e lenni. Kereskedelmi akadémiai képzettséggel mind a kettőt elérheti. 2. Első esetben el kell végeznie az egyetem bölcsészeti fakultásán a teljes négy évi tanfolyamot, második esetben csak két évet kell tanulnia. 3. A tanfolyam végeztével, tehát négy, illetőleg két év multán megkaphatja a képesitést. 4. Évi 1500—2400 forint a fizetésük.

E. J. *Arad.* Wahrmann René asszony Beretvás Endre földbirtokoshoz ment nőül. Lakásuk: Budapest, VI. Andrássy-ut 23.

B. J. *Pozsony.* Móka bácsi meséi két kötetben már megjelentek az Athenaeum kiadásában. A két kötet ára 4 frt. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. Legujabb meséi is minden valószinüség szerint meg fognak jelenni külön könyvalakban.

Gyopár. Vegye meg a Hölgyek Titkára cimü virág, legyező és zsebkendő nyelvet (ára 1 frt), abban bizonyosan megtalálja.

Nagyszeben. A tartlihan két egyenlően magas terc, kvart stb. esetén, az első (hivó) irja fel azt. Aki ráad a hivó kártyájára, ilyenkor elhallgatja összeköttetését, csak ugy, mintha alacsonyabb volna az, mint ellenfelée.

S. B. *Ebendorf.* A pénzügyminisztérium államtitkárjai: Graenzenstein Béla és Toepke Alfréd. Mind a kettőnek a hivatala a pénzügyminisztériumban (I., Vár) van.

H. A. *Kissoda.* Senkihez sem kell fordulnia védelemért, jogait megvédi a szerzői jogról szóló törvény. A kiadandó rajzfüzetekre azonban nyomassa reá, hogy azok a szerző tulajdonát képezik, aki minden jogot fenntart magának. Akkor nem kell félnie, hogy a müvet más cég utánnyomatja.

105.710. sz. előfizető. A pénzügyőri biztosi vizsgálatra csak akkor bocsátják, ha gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi vizsgát tett s valamely pénzügyigazgatóság bizonyitványával igazolja, hogy valamely pénzügyi, vám- vagy adóügyi biztosnál, a minisztérium engedélye alapján négy hónapig gyakorlaton volt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mindszentek napján.

— Feleki Sándor fordítása. —

Szagos rezedát tégy az asztalomra
S elkésett őszi rózsát nyujts felém.
Szerelmünkről beszéljünk csendb', lopva,
Mint egykor május reggelén.

Kezed oh hadd szorítsam, hogy ne lássák,
S ha meglátják, hát azt se bánom én;
Vessed felém szemed szép pillantását,
Mint egykor, május reggelén.

Minden sír fényben csillog és virul ma,
E nap a holtaké az év telén.
Borulj keblemre, légy enyém te ujra,
Mint egykor május reggelén.

Gilm Hermann.

+ **A király trófája.** A belga király gyakorta szeret inkognitóban utazni. Nemrég valami kis félreeső városkában eszébe jutott az az ötlet, hogy királyi különvonatát rendelje oda magának. Amikor a meghatározott időben az állomáson megjelent, hogy a vonatba üljön, az állomásfőnök elzárta az utját evvel a kijelentéssel:

— Pardon uram, senki sem mehet a perronra, amig a király el nem utazott.

Amikor a király észrevette, hogy az állomásfőnök nem ismerte fel, elhatározta, hogy megtréfálja.

Ugy tett, mintha bosszantaná ez a tilalom és erőszakkal félre akarta tolni a köpcös kis állomásfőnököt.

— Menjen az utamból — kiáltott a hivatalnokra, aki dühbe jött.

— Azt látom, hogy ott egy vonat várakozik és maga miatt lekésem. Maga ostoba!

A hivatalnok nem mozdult.

— Avval a vonattal nem utazhatik, az a királyé!

— Az nekem mindegy, ha a czár is! Én avval a vonattal utazom el, arra mérget vehet!

Ez már sok volt. Az állomásfőnök karján fogta az idegent és ugy dörögte a fülébe:

— Tudja! Itt csak én parancsolok. És ha nem távozik önként, erőszakkal vitetem el.

A király természetesen vonakodott és már-már tettlegességgé fajult a vita, amikor gróf D'Outremont megjelent és a királyt igy szólította.

— Felséges Uram!

A szegény állomásfőnök kékült-zöldült. Nem is tudott bocsánatot kérni. A király mosolyogva mondta:

— Hagyja el! Ön jól tudja a kötelességét — de rosszul ösmeri a királyt.

*

+ **Az inkognito.** Sok mulatságos história esett már meg fejedelmi családok tagjaival, akik inkognitóban szoktak utazni. Azok közül való a következő is, amely néhány hónap előtt történt.

Egyszer délelőtt egy bécsi előkelő fogadó előtt egy egyszerü konflis állt meg, amelyből két nő szállott ki. Az elfoglalt főpincér helyett a szállótulajdonos maga kérdezte, hogy mi az óhajuk, amire a fiatalabbik nő azt válaszolta, hogy két szobát akar; egyet a maga, egyet pedig társalkodónője részére. A fogadós fürkésö szemekkel nézett végig a hölgyeken és aztán az ifjabbik nevét kérdezte:

— *Schmid* Helén a nevem.

Ez a válasz nem tett nagyon kedvező benyomást a fogadásra és azt felelte, hogy megnézi, vannak-e megfelelő szobák üresen. Addig foglaljanak helyet a portás szobájában.

Körülbelül tiz perc mult el, amikor a fogadós visszatért és kijelentette, hogy sajnálatára nincsen üres szobája. *Schmid* Helén pedig a nélkül, hogy bosszuságát elárulná, távozott.

Egy órával később udvari kocsi állt meg a fogadó előtt. A bakon huszár ült. A portás kétségbeesetten kapta a jelző csöngetyüt, amire a fogadóstól a pikkolóig minden épkézláb ember a kapu alá rohant. A *király* ült a kocsiban és hadsegédjével *Schmid* Helént kerestette. Halálsápadtan felelte a fogadós, hogy nem ebbe a fogadóba szállt, mert nem volt megfelelő szoba üresen, de talán a legközelebbi fogadóban lesz. Háromnegyed óra leforgása alatt három főherceg és egy főhercegnő kereste a fogadóban *Schmid* Helént és minden egyes esetben ájulás környékezte a fogadóst, aki drágán fizette meg azt, hogy nincs emberismerete.

Schmid Helén ugyanis *Trani* grófné, elhunyt királynénk nővére volt!...

*

+ **A transvaali himnusz.** Nem érdektelen megösmerni azt a himnuszt, amely a boerokat most az angolok ellen lelkesiti. Ime a szövege:

Waai hoog nou in ons helder lug,
Transvaalse vrijheidsvlag!
Ons vijande is weggevlug,
Ons blink 'n blyer dag.
Waai hoog nou in ons dierbar land!
Waai, vierkleur van Transvaal!
En wee die God vergeten hand
Wat jou ooit neer wil haal!

(Lobogj szabadság büszke zászlaja, — Lobogj hegyeken és völgyeken át — Kelts örömet mindenhol — Transvaal büszke zászlaja! — Ó, jaj annak, ki istentelen kézzel — És csillogó kardda! fenyeget — Négyszinü lobogó, lobogj büszkén — Transvaal büszke zászlaja.)

*

+ **Uszályhordó kutyák.** Egy londoni előkelő hölgy találmánya az a divat, amelynek sok követője fog akadni, ha ugyan sikerül a követőknek az a nehéz feladat, hogy a kutyájukat betanitsák. Egy fox-terrier kutyát ugyanis arra tanitott be, hogy minden utca átjárójánál az uszályt a szájába fogja és felemelje addig, amig urnője az utca tulsó felére nem ér. Természetesen nagy feltünést keltett a négy lábu apród, amelynek a férfiak között sok irigye akadt, mert a feltalálónő csinos asszonyka.

*

+ **A gyémánt áremelkedése.** A transvaali háboru következményei közül a gyémánt megdrágulását érzi legjobban Anglia. A gyémántprodukció pang, mert Dél-Afrikában, ahonnan a kereskedelembe jövő gyémánt egy ötödrésze származik, most több bánya szünetel. Már hónapokkal ezelőtt a sok háborus hir következtében nem volt a bányáknak rendszeres üzeme és már akkor emelkedett a gyémánt ára. Ennek következtében márciusban a két legnagyobb bányatársaság a *De Beers Company* és a *Jagers Fountain Company* kartellt kötött, amelynek értelmében a nyersgyémánt árát egy éven át hónapról-hónapra öt százalékkal emelik. Hat hónap óta ez a fokozás tehát harminc százalékot tesz és egyéb mellékkörülmények tekintetbe vételével harminc-negyven százalékkal drágább a gyémánt mint hat hónappal ezelőtt. Ez a nagy áremelkedés a nagy ékszerkereskedőket és első sorban az amszterdami gyémánt-köszörüsöket érinti kellemetlenül, azután pedig a — fogyasztókat. Ezek közül a *szegény* amerikaiakat emlitjük elsősorban, mint akik a világ gyémántjainak a 80 százalékát vásárolják meg. Azután következik Oroszország. Monarkiánk csak *három* százalékkal szerepel.

Ha az idén a karácsonyi ajándékok között kevés lesz a gyémántfülbevaló, meg a gyürü, akkor a hölgyek is megérzik, hogy milyen keserves, ha a háboru költségeinek viselésében részt kell venni.

*

+ **Guerrita bucsuja.** *Guerrita* visszavonult! Ez volt a hét szenzációja Spanyolországban. *Guerrita*, a nagy *espada* huszonhárom évi *működése* után nyugalomba vonul. Ezernél többször hallotta a spanyolok orditozását, zugó tapsviharát, kétezerötszáznegyvenhét bikának oltotta ki nemes életét nagy hidegvérrel és még nagyobb ügyességgel és most három millió pezetás (másfél millió forint) kis vagyonával egyszerü nyárspolgári életet fog élni.

Cordovában volt a meghatóan nagyszerü bucsu. A nagy bikaviador, az egész *Guerrita*-család, a barátai és tisztelői, a picadorjai és banderillerojai, azonkivül *Lagartijo*, aki elődje volt és több torero egy különös ceremoniára gyültek össze. Minden arcon izgatottság és meghatottság tükröződött vissza, amikor *Guerrita* felesége ollóval a kezében férje felé közeledett. A háta mögé lépett és egy biztos vágással megtörtént a *cortar la coleta*, a *copf* levágása. Copf

REGÉNY.

A verebek.

(37) — REGÉNY. —

Irta: KABOS EDE.

A könnyü csipkeruha megtette a többit. Szaplonczaynak a fiatal dió magja jutott az eszébe: az ember azt hiszi, hogy egyszerü ránézéssel is ki tudja hámozni a finom héjából.

Megcsókolta az asszony kezét.

— Magáról álmodtam.

— Amilyen voltam vagy amilyen vagyok? — ingerkedett Liza asszony.

— Nem tudom. De a magam Lizájáról álmodtam s az mindig jó volt hozzám.

Liza asszony egy kis melankóliával szólalt meg:

— A maga Lizája? Ugy kell lenni, hogy az embernek idővel változik a szeme. Ahogy kicsi korában uj fogakat kap, később a szemeit is kicseréli az idő. Ki tudja, ha korábban kapom meg a mai szemeimet...

Szaplonczaynak megint eszébe jutott a fiatal dió magja: csak rá kell nézni s kihámlik a héjából. Ebben a pillanatban ugy rémlett neki, hogy ha most kiterjesztené a két karját s aztán össze akarná fonni a mellén: valaki már közbeszorulna.

— S ha korábban kapja a mai szemeit? Nos? — kérdezte.

Liza asszony sóhajtott.

— Talán boldogtalanabb volnék.

— S most boldog?

— Az vagyok. Nagyon szeret a férjem.

— Elég az, ha ő szereti?

— Én is szeretem! — mondta gyorsan Liza asszony és beleakaszkodott a Szaplonczay karjába. Egészen más dolgokról fecsegett. De minden thémán és beszélgetésen megérzett, hogy erőlteti s hiába csapongott százfelé, Szaplonczay még ezen az uton megtudta, hogy a danckai láz milyen különös érzésbe sodorta ezt az asszonykát. Már mint théma is kezdte érdekelni a szép asszony, akiben kései érzés gyult egy poéta iránt, mert az emberek hite szerint a költő róla énekelt. Talán nem is emlékezett a poétára, talán sohasem gondolt reá s mert az emberek ugy nézték, mint a költő ideálját, lassankint ő maga is titkos gondolataiba foglalta az ismeretlent. Összegyüjtötte a verseit, amelyekben magát kereste; a költő képeivel vette magát körül, hogy azok ne hagyják benne kialudni a mesterségesen szitott érzést; és réveteg szemekkel indult a keresésére, hogy hátha utólag megvalósulhat, amit a poéta talán csak hazudott, de az emberek bizonyosra mondanak. Ez az asszony a legkülönösebb teremtés, aki azért akar szerelmes lenni, hogy ne hagyja hazugságban a poétát és az embereket. Ámbár hiszen egy kicsit a hiusága is csiklándozhatja. Ha már az egész Danckaa költő ideáljának tette meg, — legyen Danckának az ő akarata szerint.

De csak az első napon volt ilyen Liza asszony. Azontul mindennap más tudott lenni. Igaz lehet a mondás, hogy minden asszonynak hét bőre van, a szerelmes asszonynak hétszer hét. A szerelmes vörös asszonynak talán még több is. Mert Liza asszony csodálatosan sokszinü volt.

Szaplonczay, aki az első napokban pompásan be tudott magának számolni a szándékairól és olykor szinte kétségbeesett, hogy az egykori ideál sem tudja kinzó gondolataiból kiforgatni: egy hét leforgása alatt majnem kedvet is kapott már a különös játékhoz. Az éjszakák még akkor is sokat kinozták s ha éjféli órában lenézett az ablakból a sötét szigetre, megint látta az Angéla bánatos fejét s a lombok közül kihaliotta panaszos sóhajat. És hiába volt, ha a párnák közé furta a fejét: mindössze zavarosabb lett a kép és ugy rémlett neki, hogy Angélának megvörösödött a haja. Most már a Liza asszony bátorságával és asszonyos furfangjával kisértette Angéla s igy még sokkal jobban kinozta.

Kiugrott ilyenkor az ágyból.

— Szabadulnom kell ettől az asszonytól, hogy megszabaditsam tőle Angélát.

De igazság szerint nem veszett kárba az ilyen zavaros látomás, mert ha másnap Liza asszony valami leányos tartózkodással lepte meg, akkor Szaplonczay sok csábító vonást födözött fel benne Angélából. S ha a leány csak vesztett vele, ha Liza aszszonynyal folyt össze Szaplonczay lelki szeme előtt, viszont az asszony csak nyerhetett. Ilyenkor Szaplonczay igazán kivánatosnak találta az egykori ideált. Hiszen hasonlit Angélához.

És aztán, ha Szaplonczay nem is próbálta számitásba venni, sokat jelentett az a körülmény is, hogy Liza asszony — közelebb volt. És milyen közel!

Délelőtt együtt bolyongták be a szigetet és Liza asszony ott hajlott, imbolygott, forgolódott körülötte. A szép asszonyi test minden csábját érezte s mig egy kis kábultsággal követte, sokszor érezte a női haj finom illatát. Mintha azokban a csöndes fasorokban minden fa mögül uj alakban szökött volna ki a kisértő asszony: Szaplonczay mindig uj Lizát látott maga előtt és mindegyik csalta, vonta, hivogatta a rejtelmes, édes árnyékba. Száz Lizával birkózott s ha kilencvenkilencet szerencsésen legyürt az eszével, a századik mégis bele tudott csimpajkodni a szivébe. Elvégre szent Antal igen nevezetes dolgot müvelt, mikor annyi csábitáson tudott győzni a pusztában, de nem szabad elfelejteni, hogy szent Antal *akart* győzni. S az mégis más. Voltaképpen Szaplonczay áhitozott egy kis vereség után s azért kereste a kisértést, hogy *ne* tudjon neki ellentállni.

Mégsem vehetett volna rajta erőt a kisértés, ha nagyon is átlátszó. De Liza asszony már régen levetette azt a bőrét, amelyikben Szaplon-

nélkül a torero nem vehet részt a bikaviadalokban, csak tanácsokat adhat és dirigálhatja az egész színjátékot. *Guerrita*val egyidőben picadorja is megvált ettől a kedves hajdiszétől.

*

+ **Még nincs is itt!** *Zsilip* ur ma megint merényletet követett el.

— Tudjátok, — kérdezte a társaságot — hogy hivják *Novelli* feleségét.

— ????

— Novella...

Röpült.

Napirend.

Naptár. Szerda, november 1. — Római katolikus: Mindszent-ünnep. — Protestáns: Mindszent. — Görög-orosz: (október 20.) Artémiusz. — Zsidó: Markhesvan 28. — A nap kél 6 óra 30 perckor. — Nyugszik 4 óra 25 perckor. — A hold kél reggel 4 óra 21 perckor. — Nyugszik délután 3 óra 6 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Ujoncok eskütétele délelőtt 9 órakor a Vérmezőn. A honvédujoncok eskütétele délelőtt 9 órakor a Ferenc József gyalogsági kaszárnyában.

Halottak emléke a Kerepesi-uti temetőben. Az egyetemi ifjuság kivonulása. Gyülekezés reggel 8 órakor a központi egyetem előcsarnokában. Az állatorvostanhallgatók kivonulása délelőtt 9 órakor. A temető kápolnájában ünnepi nagymise délelőtt 9 órakor. A fővárosi munkások délután 2 órakor gyülekeznek az Ujvásártéren és kivonulnak a Kerepesi-uti temetőbe.

Főellenőrzési szemle. A I-sö honvédhuszárezredhez tartozókkal. A közös hadseregnél a 67. gyalogezred és az 1—16. egészségügyi csapatokhoz tartozó legénységgel.

Nemzeti muzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15), nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Országos Képtár és a Velazquez-kiállitás az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és d. u. 3—5-ig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállitása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbizott üzletvezetőség V. Váci-körut 32. szám.

---

czaynak mindig eszébe juttatta a friss dió magját. Oh azok a napok már elmultak, mikor Szaplonczay csak önmagával tusakodott, hogy merje-e ölelésre tárni a karjait! Az a Liza, aki a multról ábrándozott, egyszerüen meghalt és most egyre uj meg uj Lizák bukkantak ki a föld alól. Az egyik pajkos volt, a másik szenvedélyes; az egyik ugy tett, mintha félne Szaplonczaytól, a másik játszott vele. És mindegyikben volt valami közös vonás: a nagy szemükből világosan szólt a figyelmeztetés, hogy a férfi ne merje elhinni, amit a változó Lizák viselkedése neki igérni látszik. És különösen ne merjen holnap is gondolni arra, amit tegnap már elérni vélt. Nincs tegnap és nincs holnap. És nincs a sok Liza közt csak egy is, aki a másikhoz hasonlitana.

Szaplonczay eleinte mosolygott ezen az izgató játékon. Azt mondta magának:

— Ez a ravasz kis bestia milyen hamar észrevette, hogy a multat ki kell hagynia a fegyverei közül! Mig azt a régi ideált keresem benne, aki talán hevitett valamikor, sohasem tetszhetik nekem mai alakjában. Az asszony mindig könnyen győz a leányok fölött, de van egy leány, akivel szemben gyönge lesz: — pedig az a leány már csak emlék, az ő saját leánykori emléke. Ezt nem tudja legyőzni. És ez a ravasz asszony már nem is fecseg a multról, hanem ugy tesz, mintha most ismerkedtünk volna meg. Mondhatom, nem fogy ki a fegyverekből. S talán csak azért nem tud legyőzni, mert még mindig látom a fegyvereit. De ördöngős asszony s nem is tudom, hogy kerül ilyen fajta Danckáról!

Amit nem vallott meg magának: — mégis érdekelték már az asszony fegyverei. Figyelte, nézte őket erősen s aztán . . . ki nem tapasztalta még, hogy amit az ember nagyon erősen néz, egyszerre eltünik a szeme elől? Káprázik a szem és éppen azt nem látja, ami annyira kifárasztotta.

(Folytatása következik.)

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania szinház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termésü borok.

Jahn Ede. *Terézvárosi Pilseni sörcsarnokában* Andrássy-ut 44. Naponta élőhalak.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince öt-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitünőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margithid-kávéház. Lipót-körut 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

New York-kávéház éttermei esténkint honvédzenekar hangversenye.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Magyar Szinház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* hires magyar daltársulata.

Gambrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körut 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Csóka József zenekarának hangversenye.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulamit.

Vanek kávéház. Csömöri-ut 13. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon *„Ködfátyolképek"* változatos müsorral.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Hegyesi József müszakács kitünő konyháját helyben és vidéken ajánlja jourokra.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az ultimo és a jegybank. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézeténél az ultimo jóval gyengébb volt a mult év okt. végén támasztott hiteligényeknél, amennyiben a ma benyujtott váltók összege csak csekélységgel haladja meg a 3·7 millió forintot, amelylyel szemben az inkasszó 1·3 millió forintot tett. Bár a még következő három napon meglehetős nagy igényekkel számol a bank vezetősége, mindamellett már most tapasztalható, hogy a magas kamatláb tartózkodóvá teszi a piacot és a banknak október végére rezelvált összegét alig fogja igénybe venni.

Az országos iparoktatási tanács ülése. Az országos iparoktatási tanács a nyári szünidők után ma délután 4 órakor tartotta első ülését a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium tanácskozó termében. Az ülésen *Matlekovics* Sándor elnöklete alatt jelen voltak a tanács tagjai csaknem teljes számban. Az ülés napirendjére ki voltak tüzve a következő kérdések: 1. A hódmezővásárhelyi agyagipari tanfolyam szervezeti szabályzata. Előadó: Petrik Lajos felső iparisk olai tanár. 2. A budapesti bádogos ipartestület által szervezni kért tanfolyamok. Előadó: Edvi Illés Aladár felső iparisk olai tanár. 3. Az állami ipari szakiskolák géplakatos-, épületi- és müakatostanulói kiképzésének módja. Előadó: Gaul Károly felső iparisk olai tanár. 4. Tetmayer Károly „Poroszország iparoktatása köréből" cimü tanulmányuti jelentése. Előadó: Gaul Károly. 5. A brassói állami iparos tanonciskolán létesitett „Otthon" alapszabályai. Előadó: Vig Albert iparoktatási miniszteri biztos. Az egyes előadói javaslatok kapcsán élénk eszmecsere fejlődött ki, mely az előadói javaslatokban a tanács elé terjesztett tervezeteken kivül két konkrét inditványra vezetett. Kimondta ugyanis a tanács, hogy kivánatosnak tartja, hogy az iparossegédek képzését célzó iparszakiskolákon és mesterképző felső iparisk olákon kivül az egész országban tervszerüen, de főleg a fővárosban szélesebb alapokon szerveztessenek a gyakorlatban lévő iparossegédek és fiatal mesterek továbbképzésére külön szaktanfolyamok. *Thék* Endre tanácstag javaslatára a tanács jövő munkaprogrammjába vette fel a tanoncotthonok szervezésének kérdését. A tanács megbizta az elnökséget, hogy a legközelebbi ülésre készitse elő mind a két javaslatot.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta meg e havi teljes ülését *Szarvady* Lajos elnöklete alatt. A kamara lehetővé akarja tenni, hogy a kerület iparosai és kereskedői közül többen tanulmányozhassák az 1900 évi párisi nemzetközi kiállitást. Ebből a célból a kamara a kereskedelemügyi minisztertől kéri tanulmányozási ösztöndijak engedélyezését, a maga részéről pedig a kerületben *két iparos és egy kereskedő* részére szavazott meg három, egyenkint 240 koronás, nyilvános pályázati fölhivás alapjan odaitélendő segélydijat. Az elnökség javaslatára a kamara *ezer koronát* szavazott meg, hogy ez összeg fölhasználásával a kerület azon *versenyképes iparcikkeinek terjesztését támogathassa*, melyeknek készitői a cikkeik megokolt terjesztésére és megfelelő piacok s kelendőség biztositására anyagi viszonyaiknál fogva nem képesek. Az *1900. évi költségvetésre* és 39.948 korona bevétellel szemben rendes és rendkivüli kiadásokul 38.010 koronát irányzott elő a kamara. Közcélokra összesen 9720 koronát szavazott meg a kamara, ebből az összegből a szegedi ipari szakiskola fönntartási költségeihez való hozzájárulást beszámitva 7480 korona fordittassék ipari célokra, 1240 korona pedig kereskedelmi célokra.

A Budapesti Központi Tejosarnok-Szövetkezet ma délelőtt tartotta közgyülését gróf *Szapáry* István elnöklése mellett. Az elmult évben beszállitottak 14,311.574 liter szabályszerü s 158.007 liter szabálytalanos tejet, összesen tehát 14,469.581 litert, amely mennyiség a tavalyit 2,862.775 literrel mulja felül. A bevétel e mennyiség után 1,142.132 forint 26 krajcár volt (literenkint 7·94 krajcár); a költség 201.196 forint 50 krajcár (literenkint 1·40 krajcár), a tiszta bevétel tehát 940.035 forint 76 krajcár (literenkint 6·40 krajcár s üzletrészenkint 1994 forint) volt. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt minden irányban megadta. Végül megválasztották az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjait.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ma tartotta gróf *Andrássy* Aladár elnöklete alatt VII. évi rendes közgyülését, amelyen az igazgatóság előterjesztette jelentését. A jelentés szerint a tagok száma 674-re emelkedett 2055 üzletrészszel. A szorosan vett fogyasztási árucikkek után az igazgatóság a szövetkezeti tagokat 3% visszatérítésben részesitette, amely cimen 7242·80 forintot irtak a tagok számlája javára. Gabonában 2409 kocsi forgalmat ért el a szövetkezet. A fogyasztási és géposztály forgalma nagyobb mértékben növekedett. A szövetkezet elért üzleti nyeresége 25637·51 forintot tesz ki, amelyből az üzletrészek 5%-os javadalmazására 9844·19 forint esik. A tartalékalapot 9000 forinttal gyarapitották és szövetkezeti célok előmozditására 2132·08 forintot bocsátottak az O. M. G. E. rendelkezésére. A szövetkezet alapvagyona 205.500 forint üzletrészekben 70.000 forint tartaléktőkében.

A m. kir. államvasutak igazgatósága folyó hó 25-én 700.000 forintot szállitott be pénztári fölöslegeiből a központi állampénztárba. A folyó évi beszállitások összege 15,700.000 forintot tesz.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Miskolci általános fogyasztási szövetkezet Miskolc, Petrovics* István kereskedő *Szatmár, Clemente* Antal kereskedő *Pécs, Poszler* Gyula kereskedő *Kolozsvár*, Mandel Frigyes és társai cég Bécs, Andolensky Bertalan Morawan, Turlinski Ferdinánd kereskedő Krakkó.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 18 forint pénzben, 18.50 forint áruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 20,20 forint pénzben, 20.40 forint áruban.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósitása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 366 darab, leölt borju 33 darab, bécsi élő borju — darab, leölt — darab, növendékmarha 23 darab, bárány élő 26 darab, leölt bárány 7 darab. Arjegyzések: *Belföldi élő borju* 35 krtól 38 krajcárig, elsőrendü 40 krtól 45 krajcárig levonás nélkül, leölt borju 44—50 krajcárig, növendék marha 19—24 krajcárrig kilónként, I-sö rendü —— krajcárig. Élő bárány 7—8 forintig. Leölt bárány 6.50—7.50 forintig páronkint. A vásár lanyha volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 11.371 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4033 darab fiatal sertést, 3334 darab magyar hizott sertést, —— nehéz sertést, összesen 7367 darabot. A nehéz sertések ára kilogrammonként ½—1 krajcárral emelkedtek. Könnyü sertések árai változatlanok.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) első rendü sertés 35—38 kr, kivételesen —— krajcáron, középminőségü sertés 35—37— krajcár, könnyü sertés 33—35— krajcár, fiatal sertés 33—41 krajcáron.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. évi okt. 30-án. Készlet 611 darab. Érkezett 934 darab. Összesen: 1545 darab. Eladatott 873 darab. Maradt 672 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 42——43— krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 41½—42½ krajcárig. 320—380 klgr. sulyban 41—42½ krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 38—40 krajcárig. Malacok 38—41 krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 31.

A buzaüzletben az irányzat lanyha volt és a forgalom korlátolt maradt. Forgalomba került 15.000 métermázsa buza 5 krajcárral alacsonyabb árakon. Rozsban 1900 métermázsa volt az eladás 5 krajcár areséssel. Más gabonanemüekben a forgalom csekély volt és az árak nem változtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 k. 8 frt 65 kr, 300 mm. 80·5 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 20 kr, 4150 mm. 78 k. 8 frt 30 kr, 800 mm. 78 k. 8 frt 15 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 20 kr.

Adonyi: 1600 mm. 75 k. 8 frt 10 kr.

Szentesi; 1200 mm. 78 k. 8 frt 30 kr.

Fehérmegyei: 850 mm. 74 k. 7 frt 80 kr.

Pestmegyei: 100 mm. 79 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 10 kr, 400 mm. 78·8 k. 8 frt 35

kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 15 kr, 300 mm. 77 k. 8 frt 20 kr.

Szerbiai: 300 mm. 76 k. 7 frt 10 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 frt 24½ kr, 100 mm. 6 frt 20 kr.

Árpa. 300 mm. 6 frt — kr, 100 mm. 5 frt 90 kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 25 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kiló	100 kilogramm ára frttól	frtig	kiló	100 kilogramm ára frttól	frtig
tiszavidéki	ó	76	7.90	8.—	70	8.35	8.40
»	»	77	8.—	8.10	81	8.35	8.45
»	»	78	8.15	8.25	82	—.—	—.—
»	»	79	8.20	8.35	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	76	7.90	8.—	80	8.35	8.40
»	»	77	8.—	8.10	81	8.35	8.45
»	»	78	8.15	8.25	82	—.—	—.—
»	»	79	8.20	8.35	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	76	7.85	7.95	80	8.30	8.30
»	»	77	7.95	8.05	81	8.30	8.45
»	»	78	8.10	8.20	82	—.—	—.—
»	»	79	8.15	8.30	—	—.—	—.—
bánsági	ó	76	7.90	7.95	80	8.30	8.35
»	»	77	7.95	8.05	81	8.20	8.40
»	»	78	8.10	8.20	82	—.—	—.—
»	»	79	8.1	8.30	—	—.—	—.—
bácskai	ó	76	8.05	8.20	80	0.—	0.—
»	»	77	8.20	8.30	81	—.—	—.—
»	»	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
»	»	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kiló	100 kilogramm ára frttól	frtig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.35	6.45
»	»	másodrendü	—	6.20	6.30
Árpa	»	takarmány	60—62	5.90	6.10
»	»	égetni való	62—64	6.05	6.25
»	»	sörfőzésre való	64—66	6.40	6.60
Zab	»		39—41	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.20
»	»	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	11.60	12.10
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»		—	5.30	5.60

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	8.29—8.27—8.28—8.30—8.32
Buza (1900.) szept.-re	8.13—8.15
Rozs októb.	0.——0.—
Rozs áprilisra . . .	6.69—6.71—6.72
Zab októberre . . .	0.——0.—
Zab áprilisra . . .	5.18—5.19—5.20
Tengeri 1900. májusra	5.06—5.04—5.07—5.08
Repce augusztusra .	11.60—11.70

Déli egy órakor a következő **zárórákat** állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	—.—	pénz	—.—	áru
Buza (1900.) áprilisra . . .	8.29	»	8.30	»
Rozs októberre	—.—	»	—.—	»
Rozs áprilisra	6.70	»	6.71	»
Tengeri szeptemberre . .	—.—	»	—.—	»
Tengeri (1900.) máj.-ra . .	5.06	»	5.07	»
Zab októberre	—.—	»	—.—	»
Zab (1900) áprilisra . . .	5.18	»	5.19	»
Repce szeptemberre . . .	—.—	»	—.—	»

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	0.—— 0.—
Buza áprilisra (1900.) . . .	8.28— 8.29
Buza szeptemberre (1900.) . .	0.—— 0.—
Rozs októberre	0.—— 0.—
Rozs áprilisra	6.68— 6.69
Zab októberre	0.—— 0.—
Zab áprilisra	5.19— 5.20
Tengeri szeptemberre	—.——.—
Tengeri májusra 1900.	5.06— 5.07
Repce augusztusra	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde eleinte az angol balsikerek nyomasztó behatása alatt s a sóbánya-kötvények kamatlábemelése folytán kedvetlen hangulatot tanusitott.

Az üzlet folyamán azonban államvasutakban terjedelmes vételek eszközöltettek egy helybeli nagy cég számlájára, mely tény élesztő hatással volt ez értékben s árfolyamát egy és fél forinttal emelte, de hozzájárult az általános hangulat javulásához is.

A zárlat nyugodt volt.

A bányaértékek piacán a forgalom pang.

A déli tőzsdén további emelkedést volt alkalmunk észlelhetni. Főleg államvasutakban, végül azonban londoni kedvezőtlen hirek ismét árlanyhulást eredményeztek s a zárlat gyenge maradt.

A helyi piac tartott, de csendes volt. Előnyben főleg bankrészvények, élükön jelzálog- és leszámitolóbank részesültek, javult árak mellett.

Valuták és érvváltók változatlanok.

Előtőzsde előbb kedvetlen, utóbb javult.

Jegyezték: Osztrák hitelrészvény 371.20—371 80. Osztrák-magyar államvasut 332.50—333.90. Jelzálogbank 235.50—235.75. Közuti vasut 349.50.

Déli tőzsde eleinte tartott, végül gyenge.

Jegyezték: Magyar hitelrészvény 375.75—376.25 Osztrák hitelrészvény 370.50—371.60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 332.70—334.—. Jelzálogbank 234.75—235.50. Rimamurányi vasmü részvény 335.—. Közuti vasut 345.—,

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 396.60. **Magyar hitelrészvény 375.—.** Leszámitolóbank 252.75. Rimamurányi vasmü részvény 335.—. Osztrák-magyar államvasut 332.75. Közuti vasut 345.—. Városi villamos vasut —.— forinton.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Aranyjáradék 4%—	116.—	116.50	
Koronajárad. 4%—	95.25	95.75	
Keleti vasuti kötvények 5%—	118.50	119.—	
Államvasuti aranykölcsön 4½%—	119.—	120.50	
Államvasuti ezüstkölcsön 4½%—	99.—	100.—	
Vaskapukölcsön 5%—	80.50	81.50	
Magyar nyereménykölcsön (100 frt)	163.—	164.—	
Magyar nyereménykölcsön (50 frt)	—.—	—.—	
Magyar regálekötvény 4½%—	99.—	100.—	
Horv.-szlav. regalekötvény 4½%—	100.—	100.50	
Magyar földtehermentm. 4%—	94.50	95.50	
Horv.-szlav. földtehermentm. 4%—	96.—	97.—	
Tiszai sorsjegy 4%—	137.75	138.75	

b) Osztrák Államadósság.

Egyes. papirjáradék 4½%—	99.05	99.55	
Egyes. ezüstjáradék 4½%—	99.—	100.—	
Aranyjáradék 4%—	117.25	117.75	
Koronajáradék 4%—	99.50	100.—	
1854-es sorsjegy 4%—	167.25	169.25	
1860-as sorsjegy (100 frt) 5%—	154.25	155.25	
1864-es sorsjegy —	196.50	197.50	

c) Ideigen Államadósság.

Bolgár vasuti kölcsön 6%—	104.—	105.—	
Szerb 100 frankos sorsjegy 2%—	32.—	34.—	

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%—	91.—	92.—	
Budapest fővárosi kölcsön 4½%—	97.75	98.75	
Budapest fővárosi kölcsön 4%—	94.75	95.75	
Temes-bégavölgyi kölcsön 5%—	94.—	94.75	

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi lakaskép. zálogl. 4½%—	100.—	101.—	
Egyes. főv. takarekp. zálogl. 4½%—	99.—	100.—	
Egyes. főv. takarekp. zálogl. 4%—	93.50	94.50	
Kisbirtokosok zálogl. 5%—	101.—	102.—	
Kisbirtokosok zálogl. 4½%—	102.—	103.—	
Földhitelintézet zálogl. 4½%—	99.50	100.50	
Földhitelintézet (50 éves) 4%—	93.70	94.—	
Földhitelintézet (53 éves) 5%—	83.70	84.70	
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%—	94.25	97.25	
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%—	93.—	94.—	
Helyi érdekü vasuti (vf. 1050%) 4%—	95.75	96.75	
Jelzálogbank záloglevél 5%—	101.—	102.—	
Jelzálogbank záloglevél 4½%—	100.—	101.—	
Jelzálogbank záloglevél 4%—	97. 0	98.—	
Jelzálogb. közp. kötv. (vf. 1100%) 4%—	130.—	131.—	
Jelzálogbank közp. kötvény 4%—	97.25	98.25	
Jelzálogbank közp. kötvény 4½%—	99.—	100.—	
Jelzálogbank nyer. kötvény 4%—	117.75	118.75	
Jelzálogbank nyer. kötvény 4%—	14.—	15.—	
Jelzálogbank nyer. jegy —	103.—	104.—	
Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%—	99.—	100.—	
Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%—	94.50	95.50	
Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%—	99.—	100.—	
Közp. jelzálogbank zálogl. 4%—	93.—	93.50	
Közp. jelzálogbank kötvény 4½%—	98.—	99.—	
Közp. jelzálogbank kötvény 4%—	93.—	93.50	
Osztrák-magy. bank zálogl. 4%—	99.05	100.05	
Hazai takp. közp. kötv. 4%—	94.—	95.—	
Hazai takp. záloglevél 4%—	96.75	97.75	
Keresk. bank zálogl. 4½%—	99.25	100.25	
Keresk. bank zálogl. 4%—	96.—	97.—	
Keresk. bank (vf. 110 frt) közp. kötvény 4½%—	103.—	104.—	
Keresk. bank (vf. 110 frt) közp. kötvény 4%—	97.—	98.—	

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%—	100.—	100.50	
Közuti vasut 4%—	95.50	96.50	
Budapest-pécsi vasut 4%—	93.50	94.50	
Kassa-oderbergi 1880. ezüst 4%—	96.—	97.—	
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%—	96.—	97.—	
Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%—	100.—	101.—	
Magyar-galiciai I. kibocs. 5%—	106.50	107.50	
Beruházási kölcsön ar. 4½%—	118.50	119.50	

Bankok részvényei.

Bankegyesület —	90.—	91.—	
Első m. iparbank —	169.—	170.—	
Fiumei hitelbank —	87.—	88.—	
Fővárosi bank r. t.	65.—	67.—	
Hazai bank —	105.50	106.50	
Horvát-szlavon jelzálogbank —	112.—	114.—	
Kereskedelmi részvénytársaság —	195.—	198.—	
Magyar takp. közp. jelzálogbank —	500.—	505.—	
Osztrák-magyar bank —	901.—	903.—	
Kereskedelmi bank	1400.—	1408.—	

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi —	103.—	104.—	
III. kerületi —	112.—	114.—	
Erzsébetvárosi —	82.—	83.—	
Budapesti takp. és zálogk. r. társ. —	225.—	227.—	
Egyes. fővárosi —	1177.—	1182.—	
Magyar általános —	292.—	294.—	
Országos központi	748.—	753.—	
Pesti hazai —	9200.—	9220.—	

Gőzmalmok.

Concordia —	250.—	260.—	
Első budapesti —	635.—	640.—	
Erzsébet —	240.—	245.—	
Lujza —	102.—	105.—	
Hengermalom —	540.—	550.—	
Molnárok és sütők	210.—	215.—	
Viktória —	130.—	138.—	

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya —	—.—	—.—	
Budapesti téglа és mészég. —	160.—	161.—	
Egyesült tégla és cement —	26.—	27.—	
Északmagy. kőszén.	126.—	127.—	
Felsőmagy. bánya —	100.—	101.—	
István téglagyár —	40.—	42.—	
Kassa-somodi —	—.—	—.—	
Kőbányai gőzég. —	550.—	560.—	
Kőszénb. és tégla (Draschen) —	243.—	245.—	
Aszfaltgyár —	201.—	204.—	
Általános kőszénb.	85.—	87.—	
Keramiai gyár —	117.—	118.—	
Salgótarjáni —	310.—	311.—	
Ujlaki téglagyár —	135.—	137.—	

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ.	200.—	210.—	
Bécsi élet- és járadékbiztosítási-intézet —	270.—	280.—	
Első magy. által. —	3040.—	3060.—	
Fonciere —	100.—	102.—	
Lloyd viszontbizt.	80.—	85.—	
Magy.-ós viszontb.	110.—	116.—	
Nemzeti baleset —	113.—	115.—	
Pannonia viszontb.	720.—	740.—	

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum —	250.—	260.—	
Franklin —	250.—	265.—	
Kosmos —	90.—	95.—	
Pallas —	190.—	195.—	
Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—	

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági géppy. —	140.—	145.—	
Danubius —	96.—	98.—	
Ganz —	1750.—	1710.—	
Nicholson —	102.—	111.—	
Schlick —	185.—	187.—	
Weitzner waggon —	200.—	202.—	

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölc. —	540.—	560.—	
Bpesti villamos. —	120.—	122.—	
Első magyar sertőzde —	1200.—	1300.—	
Első magyar sertéshizl. részv. —	270.—	280.—	
Első magy. száll. —	—.—	—.—	
Első magy. spódium —	140.—	150.—	
Guschwindt szeszgy. —	478.—	481.—	
Király sertőzde —	35.—	37.—	
Polgári sertőzde —	81.—	86.—	
Magyar cukoripar r. t. B. sor. elői. —	1042.—	1048.—	
Magyar villamos. —	124.—	126.—	
Nemzetközi vill. —	295.—	297.—	
Nemzetközi waggonkölcsönző —	620.—	630.—	
Telefon-Hirmondó —	—.—	—.—	

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj. —	245.—	246.—	
Bpesti közuti vas. —	—.—	—.—	
» ideigl. részv. —	—.—	—.—	
» élv. jegy —	225.—	230.—	
» villam. vas. —	191.—	192.—	
» élv. jegy —	60.—	65.—	
Újpest-rákospalotai villamos —	55.—	60.—	
Kassa-oderbergi —	181.—	182.—	
Magyar-galiciai —	209.—	208.—	
» nyugoti —	213.—	215.—	

Sorsjegyek.

Basilika —	6.30	6.80	
» osztr. felülb.	6.50	7.—	
» nyer. jegy. —	—.—	—.—	
Bécsvárosi —	100.—	102.—	
Budavárosi —	62.—	64.—	
» osztr. felülb.	64.—	66.—	
Clary —	3.25	3.30	
» osztr. felülb.	3.35	3.70	
Magyar vörösker. —	9.—	9.50	
Ugyanaz osztr. fiók —	10.25	10.75	
» nyer. jegy. —	—.—	—.—	
Olasz vör. ker. —	11.25	11.75	
Ugyanaz osztr. fiók —	12.—	12.50	
Osztrák vör. ker. —	19.75	20.25	
Osztrák hitelint. —	197.—	199.—	
Pálffy —	61.—	63.—	

Pénznemek.

Vert arany —	5.70	5.76	Németbankjegy	58.95	59.15
20 frkos arany —	9.58	9.61	Olasz líra —	44.60	44.80
20 márkás —	11.77	11.83			

Külföldi váltók (látra).

Amsterdam —	100.10	100.30	Olasz piac —	44.60	44.80
London —	120.07	120.27	Páris —	47.80	47.90
Német piac —	59.—	59.20			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék —	116.—	116.25	Leszámit. bank —	253.—	253.50
Koronajáradék —	95.25	95.45	Rimamurányi —	335.—	335.50
Magy. hitelbank —	375.75	376.25	Osztr. hitelrészvény	370.60	370.80
M. ip. és ker. bank	93.—	97.—	Déli vasut —	71.50	72.—
Magy. jelzálogbank	235.—	235.50	Osztr.-m. államv —	332.75	333.25

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 45.——52.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 53.——61.— forint. Vörös erdélyi —.——.— Vörös bánsági —.——.— Középszemü 66.50—71.—. Nagyszemü 71.—74.— frt. Disznózsir: budapesti 50.50—51.— forint, vidéki —.——.— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— városi 4 darabos 40.50—41.— forint, 3 darabos 41.50—42.— forint, füstölt 47.——47.50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.——.— forint. 120 darabos 14.50—15.— forint. 100 darabos 17.75—18.25 forint, 85 darabos 26.——26.50 forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.25 forint, 100 darabos 16.50—16.75 forint, 85 darabos 25.75—26.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 17.50—18.— forint, szerbiai 16.——16.25 forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Tavaszi buza 8.44—8.47. Tavaszi rozs 7.——6.99—7.03. Tavaszi zab 5.46—5.45—5.47. Tengeri májusjuniusra 5.32—5.33. Őszi buza 8.48. Őszi zab 5.51 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* eleinte gyönge volt az irányzat, amely azonban később javult.

A *déli tőzsdén* az irányzat eleinte szilárd volt, de csakhamar ismét gyengült.

Az *utótőzsdén* gyenge volt az irányzat.

Bécs, október 31. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 116.40. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 137.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.10. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.50. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 253.—. Rimamurányi vasmürészvény 334.50. Magyar koronajáradék 95.25. 4%-os Magyar földtehermentesitési kötvény 93.80. Magyar hitelbank részvény 374.—. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 163.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 180.75. Magyar kereskedelmi bank 1400.

Bécs, október 31. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papirjáradék 99.55. 4%-os osztrák aranyjáradék 117.40. 1860-iki sorsjegy 134.75. Osztrák hitelsorsjegy 197.—. Angol-osztrák bank 150.50. Bécsi bankegyesület 270.—. Osztrák-magyar bank 903.—. Déli vasut 71.50. Dunagőzhajózási részvény 369.—. Dohányrészvény 132.—. Császári és királyi arany 5.71—. Német bankváltók 59.—. 4·2%-os ezüst járadék 99.20. Osztrák koronajáradék 99.50. 1864-iki sorsjegy 196.50. Osztrák hitelintézeti részvény 370.—. Unionbank 306.25. Osztrák Länderbank 237.25. Osztrák-magyar államvasut 232.75. Elbavölgyi vasut 251.—. Alpesi bányarészvény 263.75. 20 frankos arany 9.58—. Londoni váltóár 120.67. Bécsi Tramway 429.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, október 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 369.75 Magyar hitelrészvény 375.—. Angol-Osztrák bank 150.50 Union bank 270.—, Länderbank 306.50, bankegyesület 237.50, osztrák-magyar államvasut részvény 333.—, északnyugati vasut részv. 71.62, elbavölgyi vasut 251.25, dunagőzhajós részv. 238.—, alpesi bányarészvény 131.50, májusi járadék 335.25, osztrák koronajáradék 266.—, magyar arányj. 99.55, magyar koronajáradék 95.30 német birodalmi márka készpénz 58.25, ultimóra 59.02, török sorsjegyek —.—, rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—. Napoleon d'or —.— Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, október 31. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde szilárdan indult, de mindjárt a megnyitás után csökkent az élénkség és csak kőszén-részvényekben maradt élénkebb a forgalom. Konsolidation, harpeni és Hiberrida-részvények emelkedtek. A kohórészvények közül javultak a dortmundi és bohumi részvények, ellenben Laura-részvények a nagyon kedvező évnegyedes kimutatás ellenére is csak kevéssé emelkedtek. A bank és vasuti részvények a tegnapi tetemes áremelkedés után ingadozók voltak. A második tőzsdeórában az alacsonyabb londoni bányakurzusok kedvezőtlenül hatottak az irányzatra. Magánleszámitolási kamatláb 5½%.

Berlin, október 31. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 99.50. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 95.—. Osztrák-magyar államvasut 141.90. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.60. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 191.75. Általános villamossági Edison 247.50. Gelsenkircheneni 197.50. Laurakohó 253.60. 4·2% ezüstjáradék 98.60. 4% magyar aranyjáradék 97.50. Osztrák hitelrészvény 231.25. Déli vasut 32.50. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.65. 4% uj orosz kölcsön 99.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 92.90. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 154.—. Harpeni 200.50. Az irányzat gyenge.

Hamburg, október 31. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.65. 1860. sorsjegy 139.—. Déli vasut 32.45. 4% osztrák aranyjáradék 99.25. Osztrák hitelrészvény 231.—. Osztrák-

magyar államvasut 141.75. Olasz járadék 92.80. 4% magyar aranyjáradék 97.40. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 31. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék 99.05. 4% osztrák aranyjáradék 99.50. Magyar koronajáradék 95.20 Osztrák-magyar bank 150.80. Déli vasut 32.60. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.30. Bécsi bankegyesület 136 —. Villamos részvény 147.50. 3%-os magyar aranykölcsön 81.80. 4·2%-os ezüstjáradék 98.80. 4% magyar aranyjáradék 97.60. Osztrák hitelrészvény 231.50. Osztrák-magyar államvasut 142.10. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.28. Párisi váltóár 809.83. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 264.—. Az irányzat szilárd.

Páris, október 31. *(Zárlat.)* 3% francia járadék 100.72 Olasz járadék 93.05. Osztrák-magyar államvasut 716.—. Francia törleszth. járadék 99.60. 4% magyar aranyjáradék 100.—. Török dohányrészvény 290.—. Osztrák Länderbank —.—. 3½% francia járadék 102.85. Osztrák földhitelintézeti részvény 1250. Déli vasut 172.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.25. Ottomanbank 554.—. Párisi bankrészvény 1064.— Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 31. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 41—41½— krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 42—42½ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 43—43½ krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 41½—42 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 42—42½— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 40—42½ krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. okt. hó 29. napján volt készlet 36.407 darab, 1899. október hó 30. napján felhajtatott 63 darab, 1899. évi október hó 30. napján elszállittatott 575 darab, 1899. október hó 31. napjára maradt készletben 35.895 darab.

ÚTMUTATÓ.

Sternberg Ármin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállitók Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarok) Zenepalota. **Megjelent! MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA,** melynek segélyével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszersmind 65 legszebb magyar s más kedvelt darab. **Ára 1 frt 50 kr.**

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság BUDAPEST, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 2 millió forint. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkulánsabb visszafizetési feltételek mellett.

Első Leánykiházasitási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 40—42. szám. **Alapittatott 1863. évben.** Kifizetett nászjutalékok 1892. december hó 31-ig **1.600,000 frt.** Legelőnyösebb feltételek kiházasitási biztositásokra **300 frttól 10,00 frtig.**

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. VI., Andrássy-ut 5.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 31. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Bachinger Imre dettai járásbirósági telekkönyvi átalakitó dijnokot a sümegi, Fejér György besztercei járásbirósági dijnokot pedig a naszódi járásbirósághoz irnokokká nevezte ki. — A földmivelésügyi miniszter Hammersberg Géza kir. erdészt a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába alerdőfelügyelővé nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fixl Károly okleveles tanitót a céckei állami elemi népiskolához rendes tanitóvá kinevezte. — A budapesti itélőtábla elnöke dr. Rónay Zoltán ügyvédjelöltet a budapesti királyi itélőtábla kerületére ideiglenes minőségü dijas joggyakornokká nevezte ki. — A lugosi pénzügyigazgatóság Martinka Oszkár facseti lakost a facseti adóhivatalhoz dijtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki. — A gyulai törvényszék elnöke Virág János békési takarékpénztári szolgát a békési járásbirósághoz hivatalszolgává nevezte ki.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hazslinszky Gusztáv ideiglenesen nyugdijazott állami polgári iskolai segédtanitót szolgálattételre az ujpesti állami polgári leányiskolához rendelte be.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Böszörményi Ferenc mező-bándi járásbirósági végrehajtót a maros-ludasi járásbirósághoz helyezte át.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, október 31.

A légnyomási helyzet átalakulóban van: nyugot felől uj maximum közeledik a kontinensre, minek következtében a régi maximum, mely napok óta uralta a helyzetet, délkelet felé huzódik vissza. A depresszió a magas északon van ugyan, hatása alatt azonban Közép-Európában is sülyedt a barometer.

A lecsapódások ugy észak, mint nyugat felől egyaránt terjeszkedtek és ez ideig csak Ausztria-Magyarországot és a Balkánt hagyták érintetlenül. Az európai időjárás egyébként igen enyhe.

Hazánk időjárása az utóbbi 24 órában is megtartotta száraz és enyhe jellegét. Gyenge éjjeli fagyok ismét csak Erdélyben fordultak elő.

Kilátás: Enyhe idő várható, helyenkint — főleg északon és nyugaton — esővel.

Vizállás.

		okt. 31. méter	okt. 30. méter			okt. 31. méter	okt. 30. méter
Inn	Schärding	0.72	0.74	Tisza	M.-Sziget	0.40	0.44
Duna	Passau	1.62	1.57	"	Tekeháza	0.08	0.10
"	Linz	1.52	1.03	"	V.-Namény	0.12	0.—
"	Bécs	1.08	1.05	"	Tokaj	0.02	0.07
"	Pozsony	1.41	1.47	"	Tisza-Füred	0.40	0.30
"	Komárom	1.70	1.74	"	Szolnok	0.33	0.41
"	Budapest	1.23	1.32	"	Csongrád	0.17	0.28
"	Paks	0.76	0.81	"	Szeged	0.60	0.72
"	Mohács	0.—	1.89	"	Török-Becse	0.40	0.52
"	Gombos	2.30	2.40	"	Titel	1.64	1.76
"	Ujvidék	1.63	1.76	Ondova	Bártfa	0.30	0.32
"	Pancsova	1.17	1.32	Topolya	Hoór	0.83	0.83
"	Orsova	2.05	2.20	Bodrog	Zemplén	0.—	1.42
Morva	Magyarfalva	0.80	0.81	Sajó	Zsolca	1.72	1.74
Vág	Zsolna	0.42	0.46	Hernád	H.-Németi	0.—	0.31
"	Trencsén	0.39	0.40	Berettyó	Margita	0.48	0.48
"	Szered	0.66	0.68	"	B.-Ujfalu	0.22	0.22
Rába	Sz.-Gotthárd	0.47	0.36	Körös	Csucsa	0.03	0.—
"	Sárvár	0.21	0.32	"	N.-Várad	0.06	0.05
"	Győr	1.90	1.90	"	Belényes	0.25	0.26
Dráva	Pettau	0.60	0.60	"	Tenke	0.—	0.01
"	Zákány	0.14	0.32	"	Gurahonc	0.18	0.18
"	Barcs	0.—	0.04	"	Borosjenő	0.14	0.12
"	Eszék	0.—	1.02	"	Békés	0.42	0.42
Mura	M.-Szerdah.	0.40	0.40	"	Gyoma	0.18	0.26
Száva	Zágráb	0.44	0.46	Maros	Gy.-Fehérvár	0.22	0.22
"	Sziszek	0.28	0.32	"	Branyicska	0.14	0.15
"	Mitrovica	0.—	2.26	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.—	0.26	"	Arad	1.22	1.20
"	Szatmár	0.54	0.58	"	Makó	0.09	0.—
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.10	Temes	K.-Kostély	0.06	0.08
Latorca	Munkács	0.02	0.02	Béga	Kiszető	0.68	0.64
Laborca	Homonna	0.—	0.—	"	Temesvár	0.49	0.50
Ung	Ungvár	0.—	0.—	"	Becskerek	0.29	0.28

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a **SCHAFFER RÓZA** névre.

Csakis ezen védjegygyel valódi.

Törvényesen védve.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállitónő, Bécs, I., Graben 14. által föltalált és használt szépitőszerek által sikerült.

Poudre ravissante cs. kir. kiz. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakitó fehérré varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkiütések, anyajegyek és himlőhelyek is eltünnek. — A ráncokat és redőket kisimitja, a káros szépitőszerek által kitágitott likacsokat összehuzza és az arcnak üde, rózsás fiatal szint kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Créme ravissante évtizedekkel fiatalit, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténkint minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőr üdeségét, erősiti és a legkitünőbb, biztos hatásu toilett-viz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante créme, puder és viz az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállitáson nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőtlen, márványfehér homlokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. **homlokkötő** darabonkint 1 frt 50 krért és a **„Savon-Ravissante"** kiváló szépségszappan hölgyek és urak részére, darabonkint 80 krért. — **Schaffer** Róza asszony **visszavarázsolja** az ő **„KINOIR"**-jával minden megőszült hajnak ifjukori szinét, a legpompásabb szőkét, a legragyogóbb gesztenyebarnát, a bársonyszerü feketét. A **„KINOIR"** egyszeri használata elegendő, hogy a szin örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az elért szinárnyalatot eltávolitani és a fejbőr tiszta fehér marad. Egy doboz ára használati utasitással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készitményem csodálatos hatásáért teljes kezességet vállalok. Számtalan elismerő- és köszönő-irat betekinthető a legmagasabb körökből és csak diskreció miatt nem közölhetők.

Központi raktár: **ROSA SCHAFFER**, Bécs, I., Graben 14. szám.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, diófa fényezett	34 frt	1 ebédlőszék, 6-német stil	4 frt
2 ágy, diófa, fényezett	22 „	1 iróasztal, 3 fiókos	16 „
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8 „	1 hálószoba, matt diófa	125 „
1 mosdó, 2 ajtós, diófa, fényezett	14 „	1 hálószoba, faragott	170 „
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	38 „	1 garnitura crépe- vagy bourette-behuzat	60 „
2 ágy, magas, diófa, matt	38 „	1 garnitura selyem-behuzat	80 „
2 éjjeli szekrény. diófa, márványnyal	22 „	1 garnitura plüss-behuzat	95 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46 „	1 szalonasztal	10 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consol márványnyal és tükör	26 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14 „		

Nagy választék egyszerü, valamint a legdiszesebb kivitelü butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe

Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Gyógyszertáram készitményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállitásokon nagy arany érmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési szervezet megbetegedése ellen a **Kauten páter fenyő-kivonata.** Biztos siker. Számos elismerőlevél első rangu orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 25 frt. — ½ liter 12 frt 50 kr. ¼ liter 6 frt 25 kr.

Asapol folttisztitó szappan, eltávolit minden foltot (zsir, szurok, kocsikenőcs, **ténta**) bármely ruhából. Ára darabonkint világos ruha részére 2 korona, sötét ruha részére 2 korona.

Storin rozsda foltviz, eltávolit minden rozsdafoltot a fehérneműből a szövet rongálása nélkül. 1 üvegcse 2 **korona.** Tisztitó szereim ártalmatlanságáért és hatásáért jótállok.

Utasitás ingyen. Valódi egyedül a készitőnél

BECKER JÁNOS gyógyszerész.

BILLÉD, (Torontálmegye.)

Posta, vasut és távirdaállomás.

Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

MEIDINGER kályhagyár

Ehrlich J. és H.

Budapest—Bécs.

BUDAPEST, IX., Lónyai-utca 15.

Eredeti Meidinger rendszerü töltő, szabályozó és szellőző, valamint uj szerkezetü, **kizáról. fafütési** kályhák.

„Ideal" kiz. szab. szabályozó, töltő és főzőkályhák.

Szabad. Siemang-Ehrlich-féle kaszárnyakályhák. Uj szerkezetü Meidinger Calorifères-ek cserépburkolattal.

Központi légfütések és szellőzők.

Házasulandók figyelmébe!!

Legszebb drágakő ékszerek dus, gazdag választékban, brillant gyürük, fülbevalók, karkötők, nyakékek, nyakfüzérek, aranyórák és láncok és jegygyürük legjutányosabban.

Schönwald Imre ékszergyárosnál.

Pécsett, (Király-utca) szerezhetők be, aki választmány küldeménynyel bármily nagyságban és összegben szivesen szolgál.

Gyümölcsöt,

a legnemesebb faju uradalmi termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállitok utánvéttel:

100 db szercsika alma	2.—
100 db jeges alma	2.—
100 db bőr alma	2.—
100 db óriás (citrom izü)	3.—
100 db császárkörte	2.50
100 drb „ a legn. fajtából	3.—

Rendelményeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Perlesz Fülöp Mohácson.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag korházi tapasztalatai** alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel **férfiaknál** és **nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist,** ennek **következményeit,** makacs **bőrbajokat** és az **önfertőzésből** támadt **idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,

(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lepcsőnél. *Külön várótermek.*

Rendelés délelőtt 9—2-ig, este 6—8-ig.

GUMMI és halhólyag tucatonként 3, 4, 5—10 frtig. Capote americaine (rövid) 1—6 frtig tucatonkint. Női különlegességek 1.80—2 frtig darabja. Női óvszivacskák tucatja 2—8 frtig. Mintagyüjtemény urak számára (25 drb) 5 forint.

Rendelmények rögtön és titoktartás mellett eszközöltetnek.

Rothauser M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6/N. sz.

Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi uj szakácskönyv legujabb (4.) bővitett kiadás, irta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett.

csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalában.

KESSLER-féle

Magda-hajkenőcs

dermatologiai terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen,

ugyszintén

hajkihullás ellen.

Magda-hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is, használatra legjobban ajánlható. Fő szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél,** gyógyszertár a „Megváltóhoz" **Gyertyámos,** (Torontál várm.) — **Egy tégely ára 3 korona.** — Raktár a következő gyógyszertárakban: **Budapesten** Török József, Király-utca 12. és dr. Egger Leo a Nádorhoz, Váci-körut.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.

A sevillai borbély.

Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzette Rossini.

Személyek:

Almaviva	Arányi	Figaro	Takáts
Bartolo	Hegedüs	Bertha	Vált
Rosina	Bianchi B.	Fiorillo	Mihályi
Basilio	Kornay	Örtiszt	B.Ney

Utána:

Babatündér.

Látványos ballet 1 felvonásban. Szerzették Hassreiter és Gaul. Zenéjét irta Bayer.

Személyek:

Játékkereskedő	Smeraldi	Tiroli baba	Sz.Ferenczy
Mindenese	Zolnay	Beszélő baba	Kranner I.
Segédje	Revere	Polichinello	Carbone
Plumsterhire	Gáborhelyi	Mozgó baba	Pini
L. Plumsterhire	Führerné	Szerecsen baba	Monori
Japáni baba	Zsuzsanits	Csikós	Hauptmann
Spanyol baba	Reiss	Magyar baba	Hauptmann
A babatündér	Hajdu	Kovácsi	Jeszenszky
Dobverő baba	Blanszky	Jockey	Reck A.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.

Délután 2½ órakor, mérsékelt helyárakkal:

A szigetvári történet.

Zrinyi	Bakó	Szulejman	Szacsvay
Juranics L.	Horváth	Szokoli	Hetenyi
Mária	Cs. Alszegi	Szelim	Mészáros
Anna	Jászai M.	Orvos	Magyari

Este:

Szegény Mária.

Szinmü 5 felv. Irta: Voss Richard. Forditotta: Timár Szaniszló.

Személyek:

Camillo	Császár	Lombardi	Náday
Marchesa	Helvey	Rocca	Mihályfy
Mária	Márkus	Madelon	Nagy I.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.

Délután 2½ órakor bérleten kivül, mérsékelt helyárakkal:

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban.

Este:

Nap és hold.

Vig operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Forditották Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzette Charles Lecoq.

Pierates	Kovács M.	Manola	Küry Klára
Braseiró	Raskó	Beatrix	F. Hegyi A.
Miguel	Kenedich	Sanchette	Vidorné
Degomez	Szabó A.	Cristoval	Lubinszky

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.

Zárva.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlő.

Ma 2 nagy előadás. — Délután kezdete 4 órakor. Specialitások versenye, csakis I. osztályu látványossággokkal, először Budapesten

La jolie L. Fagette

Divette Parisienne

Seherezade

jávai énekesnő és fegyvertáncosnő.

Edgar Jones

legjobb amerikai néger excentrikus bohóc.

Les Milanis

Egy jelenet a Monte Carlo kávéházban.

A Teims-csoport

légtornásznők.

La belle Jane Valder, poses plastiques.

Milanowa Julietta

a gyémántkirálynő,

Kock fivérek

fej- és kézakrobaták.

Esti előadás:

Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdete 8 órakor.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

Elővételi jegyek **Weiss A.** nagy szivartőzsde IV., Károly-körut 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Keleti kávéház

Csömöri-ut 14. a Központi pályaudvar indulási oldalán, villamos megállóhely

minden este

Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye.

A müsorban Szulamith.

Margithid-kávéház

Lipót-körut 2. szám.

Ma és minden este nagy zenehangverseny BALOGH LAJOS és Dobroni Géza vezetése alatt.

Silberer Ede, kávés.

„Páris" szálloda Budapest.

Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. Fürdőszobák és villamvilágitás, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok. Bachusz-pince, látványosság.

Dankó nóták. Dankó nóták.

DANKÓ PISTA

hires magyar daltársulata

Wesselenyi-utca 51. szám.

MAGYAR SZINHÁZ-kávéház-ban

naponkint a legujabb eredeti közkedvelt **GÖRE NÓTÁK** és **DANKÓ** egyéb remek szerzeményeinek **egyedüli előadási helye** igen kellemes szórakozó hely családok részére is. **Este** 8—12 óráig 12—1 óráig **zene hangverseny**

DANKÓ PISTA személyes vezetésével.

Szabad bemenet. *Mérsékelt kávéházi árak.*

A nagy közönség szives pártfogását kéri **Hermann M. kávés.**

Orient szálloda és kávéház

a mai kor igényeinek megfelelően berendezett. Szobák 80 kr.-tól feljebb

Kerepesi-ut 42. szám.

Ma és minden este Csóka Józsi hires zenekara hangversenye.

Foltin Antal tulajdonos.

„Union-Szálloda"

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitünő konyha, mindig friss sör. — **Telefon,** villanyos világitás. Angol butorzat. Fürdőszobák. Kerékpározóterem 450 □ mtr. — Olvasóterem.

Ehm János èttermei

a Nemzeti Szinház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.

(azelőtt Szikszay Ferenc).

Szinház után friss étlap.

Putzer György

ujonnan átalakitott pinceéttermében Deák-tér. ma és mindennap

ILLÉS GÉZA jó hirnevü nemzeti cigány zenekara és a SCHRAMMEL-TÁRSULAT fölváltva hangversenyeznek.

GREGORITS FERENC étterme

Duna-utca és Lipót-utca sarok.

Hetenkint kétszer nagy katona-hangverseny.

Szabad bemenet. Kezdete 7 órakor. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálat.

Nappal és éjjel nyitva. **A Nemzeti Kaszinóval szemben.**

Angol Bar

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14—16.

NAPPAL ÉS ÉJJEL NYITVA.

MIAKITS M. bor- és sörcsarnoka **a Mátyás királyhoz,** az URANIA szinház mellett. Kerepesi ut 19., a Népszinház és Nemzeti szinház között. Kitünő magyar konyha. — Saját terméső tisztán kezelt borok. — Pontos kiszolgálat. — Mérsékelt árak.

Napouta friss bajor és udvari sörök csapolása.

Szinház után friss konyha. — Mindennap zeneestély.

Kávé!

Németh Viktor Budapest, VIII., József-körut 44 BN. Szállit bárhova bérmentve 4½ kg. gyöngy vagy honduras kávét 6 frt 30 krért, 4½ kg. afr. mocca vagy jáva kávét 6 frt 25 krért. — A postacsomag esetleg vegyes falokból is összeállitható.

Sneidig egyenruhákat

készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Sorsjegytulajdonosok figyelmébe!

BEIFELD JÓZSEF Budapest, Károly-körut 1. sz. alatt.

1874-ben alapitott bankházának SORSJEGY REVIZIÓ-IRODÁJA a világ összes sorsjegyeinek huzását bárkinek teljesen ingyen utánanézi.

Válaszadásra 5 kros levélbélyeg mellékelendő.

UJ! FÖLTÜNŐ! EREDETI!

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma

„Zálogolás a gőzfürdöben".

Bohózat Leitner H.-től

ezt megelőzőleg 9 órakor:

Le a hussal!

Vegetáriánus bohózat dalokkal. Irta: Egy növényevő. Zenéjét Kmoch A. és

„Excentrique" ballet-egyveleg.

Incognito erkély-páholyok.

Kitünő konyha és italok. Figyelmes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak.

Semler J.

oszt. csász. és magy. kir. udvari szállító

posztókereskedés

Budapest,

Bécsi- és Deák Ferenc-u. sarkán.

Ajánlja a legujabb angol **férfi- és női costume szöveteket,** valamint a legszebb különlegességeket őszi és téli **kabát szövetekben.** Elismerve a legjobb minőségü **női posztókat** a legujabb szinekben. Dus választék **utazóplaidek és kocsitakarókban.**

Kivánatra **minták** vidékre bérmentve küldetnek.

A Kőbányai Királysörfőző

Góliát Maláta-Kávéja

a legtáplálóbb.

Ugyanazon malátából készül, amelyből a hirneves

Góliát Malátasör,

melyet Dr. Korányi és Dr. Kétly budapesti, és Dr Benedict bécsi egyetemi tanár urak ajánlásai diesérnek és gyengeségeknél mindenki sikerrel használ.

A Góliát Maláta-Kávé

minden más kávépótléknál jobb, táplálóbb és egészségesebb; megrendelhető:

LANDAUER IGNÁC és FIAI

budapesti nagykereskedő cég vezérképviselőnél.

A Góliát Malátasör

megrendelhető: a **Kőbányai Királysörfőző** r.-t. gyári irodájában Kőbányán és városi irodájában Budapesten, VII., Kertész-utca 30.

Alapittatott 1801. Alapittatott 1801.

Legünomabb minőségü valódi

Ménes-Gyoroki

vörös és fehér

Muszka-Magyaràdi

asztali-, ménesi- és tokaji-aszuborokat, valamint ménesi-cognacot

ajánl legnagyobb választékban

Domány József Áradon,

cs. és kir. Ő felsége a szász és szerb király, ugymint Ő fen ége Károly bajor herceguek udvari szállitója,

szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Gimnáziumi èrettsègire

előkészitek legalább VI. középiskolával birókat.

Kereskedelmi èrettségire

legalább IV. középiskolával birókat.

Bővebb felvilágositást nyujt

Szimányi S.

nyug. tanár és igazgató

Budapest, VI., Andrássy-ut 51. szám.

Szinházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.
D. u. 3 órakor félhelyárakkal:

Kis Eyolf.

Szinmü 3 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Fordította: Lándor Tivadar.

Személyek:

Allmers	Gál	Ásta	B. Lenkei H.
Rita	K. Szerémy G.	Borgheim	Góth
Eyolf	Halász J.	Patkánykisasszony	Hunyady

Este:

Szőke Katalin.

Drámai rege 3 szakaszban 7 képben. Irta Voss Rikhárd. Forditotta: Makai Emil Zenéjét szerzette Pittrich J.

Személyek:

Az ifju Halál	T. Deli E	Gyuri	Halász
Szent-Katalin	B. Lenkei	Orvos	Balassa
Werner	Harasztthy		

Kezdete 7½ órakor. Vége 11

MAGYAR SZINHÁZ.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én.
D. u. 2½ órakor félhelyárakkal:

Molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. 10 képben. Irta: Raupach Forditotta: Szerdahelyi József.

Este:

L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaóh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Áron	Mátrai	Abigail	Ledovsky
Absolon	Beöthy	Cingitang	Rózsahegyi

Kezdete 7½ órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1899. évi november hó 1-én
D. u. ½4 órakor, félhelyárakkal:

Molnár és gyermeke vagy: a lelkek vándorlása karácsony éjjelén.

Népdráma 5 felvonásban.

Este:

Molnár és gyermeke vagy: a lelkek vándorlása karácsony éjjelén.

Népdráma 5 felvonásban.

Személyek:

Reinhold	Fehérvári	Konrád	Pataky
Mária	Feld Irén	Reimann	Bihari
Kunigunda	Simándiné	Jakab	Tihanyi
Evald	**Feld Zsigmond**	Jonh sirásó	Dalnoky
Brünningné	Erdei		

Kezdete 7 órakor.

Arany-, ezüstékszer- és órákat a legolcsóbb gyári árakon ajánl a nagyérdemü közönségnek.

Ritter Testvérek

ékszerészek

ezüstáru gyári-raktára.

Budapesten, V., Marokkai-utca 4.

(A Marokkai házzal szemben.) Telefon 16—II.

Vidékre képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Megjelenő ujdonságok. Szolid kiszolgálás.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzen. Képes mértékvételi utasitás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállitónál, Budapesten IV. Váci-utca 23. Használt ruhák ujra becseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak.

Hegedüs és társa

fotocinkografiai, autotipiai (cliché) és rajz-müintézet

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 53. szám.

Készit mindennemü fotocinkografiai, autotipiai (cliché) és rajzokat, árjegyzékek, könyvek, szak- és hirlapok stb. nyomtatványok képes kiállitására. Tervek és rajzok müvészi kivitelben.

Specialista képes levelező-lapok készitésében.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajható vaságy 8 matraccal	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 drb rouge paplan	1.70	1 tengerifü fejvánkos	1.—
1 „ cachmir paplan	2.50	1 levarott szalmazsák	2.20
1 „ satin cachmir paplan	3.50	1 „ matrác	3.80
1 „ atlasz cachmir paplan	4.80	1 Crinde Afrique matrác	4.50
1 „ atlasz selyem paplan	7.50	1 József „	12.—
1 „ fodros atl. selyp. paplan	12.—	1 párnázott ruganyos matrác	16.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül	1.20	1 nagy szoba szőnyeg 200/300	2.50
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő	1.80	1 ablak tunis függöny	1.50
1 drb flanel takaró pokróc	1.80	1 bouret ágyterítő	2.30
1 drb jó lópokróc	1.50		

Futószőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függönyágy- és asztalterítő stb. nagy választékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tetsző árukat kicseréljük, vagy a pénzt visszaadjuk

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogostott

HEIMH., BUDAPEST ÉS BÉCS,

cs. és kir. udv. szállitó.

Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

eredetiben csakis üzletünkben

Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.

Alkalmi vétel.

206 darab

2 forint 10 krèrt!

1 pompás aranyozott óra lánccal és 3 évi jótállással, 1 nagyon elegáns párisi női melltü, legujabb fason, 1 nagyon finom csiszolt toilette tükör tokban, 1 jegyzőkönyv angol vászonba kötve, 1 garnitura kézelőgomb elsőrendü double-aranyból, 1 garnitura inggomb elsőrendü double-aranyból, 1 pár csalódásig hü női buton simili gyémántból, 1 nagyon hasznos irőeszköz, 1 jószagu piperesszappan, 3 drb nagyon finom szintartó zsebkendő, 1 drb pompás nyakkendőtü utánzott gyémánttal, 72 drb nagyon jó acéltoll eredeti csomagolás, 50 tárgy levelezéshez, 65, a háztartásban nélkülözhetetlen tárgy. Minden fentnevezett tárgy az órával együtt, mely magába megyri a pénzt, csak **2 frt 10 kr.** Szétküldés utánvéttel az órakiviteli ház által:

Zahler J., Krakkó, Postfach 58.

NB. Nemtetszőért a pénz visszaadatik.

Tánctanintézet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy a

ROYAL-SZÁLLODÁBAN

volt tánctanintézetemet

Arany János-utca 34. sz., I. em.

(Váci-körut közvetlen közelében) helyeztem át és **f. évi november hóban megnyitom.** Delutánok naponta d. e. 8—10-ig és d. u. 3—8-ig. **Gyermekek részére d. u. külön oktatás.** Kényelmesen berendezett termeimet zártkörü mulatságok és lakodalmakra készségesl bocsájtom rendelkezésére. A közönség nagybecsü pártfogását kéri kiváló tisztelettel

EIBENSCHÜTZ BÉLA

okl. tánctanitó.

Sternberg Ármin és Testv.

cs. és kir. udvari **hangszergyárosok.**

Fuvolák 4, 5, 6, 8, 10, 15 frt és feljebb.

Hegedük, 3, 4, 5, 6, 8 frt és feljebb.

Gordonkák, 12, 16, 20 fr és feljebb.

Cimbalmok, csengő és erőteljes hanggal, 35 forinttól 500 frt-ig.

Harmoniumok, iskola-, szalon- és templomi használatra.

Budapest,

Kerepesi-ut 36.

Zongora termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarkán.) Zene-palota, képes árjegyzék (minden cikkről külön) ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kivántatik árjegyzék.

Orvosilag megvizsgálva. Legolcsóbb napi árak. **ORIGINAL PRAGER SCHINKEN** PRAG HEITLER & Co KATOLINENTHAL Elérhetlen minőség.

Védjegy.

Naponta szétküldés postacsomagokban si

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszaszerezhető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

KÖVÁRY ÁRMIN

bank- és váltóüzlete osztálysorsjáték-főelárusitója.

IV. ker. Ferenciek-tere Gróf Czirály-palota.

100,000 sorsjegy! 50,000 nyeremény!

Királyfi és Társa

bankháza

Budapest, Erzsébet-körut 54. sz.

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitóhelye

Megrendeléseket kérünk mielőbb hozzánk juttatni.

1 egész sorsj.	1 fél sorsj.	1 negyed sorsj.	1 nyolcad sorsj.
6 frt.	3 frt.	1 frt 50 kr.	75 kr.

Huzás november 16 és 17-èn.

Megrendelések legcélszerübben postautalványnyal vagy utánvét mellett eszközölhetők.

Magyar ipar.

Fütőkályhákat, takaréktüzhelyeket

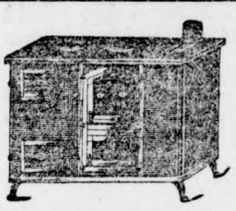

szállit a legjobb minőségban jótállás mellett

EHRLICH G. GUSZTÁV

magyar kályhagyára Budapesten.

Meidinger-kályhákat,

Fekete fényezett acéllemez köpenynyel vagy különféle szinre zománczozott köpenynyel, alnyozott alapzattal a legdiszesebb kivitelben.

Szabályozó töltőkályhákat

acél vaslemez-burkolattal és tüzszilárd betéttel, jótállással.

Szabályozható kályhákat fatüzésre.

„Ehrlich-féle" kávéház és vendéglő részére alkalmazható kályhákat.

Gyár: VII., Fogarasi-ut 6.
Telefon 62—21.

Asztaltüzhelyeket

a legtartósabb és el nem pusztitható zománcburkolattal minden szinben és szép kivitelben. — „Ehrlich-féle" uj

Asztaltüzhelyeket

rocés oldalfalakkal vaslemezből.

Takaréktüzhelyeket

erős anyagból készitve, szép kivitelben és olcsó árak mellett.

Szelelő-rácsokat.

Mintaraktár: **VII., Dohány-u. 1.2**
Telefon 60—08.

LINOLEUM *egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó*

Szőnyeg-raktár: MILDNER H. Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapirosok kihasználására

mint tag belép.

Haviilletéke 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadij.)

AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13.

A Commercc- & Credietbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

A legdivatosabb és legelegánsabb szecessziő, barokk, empire, angol és ó-német

BUTOROK,

Szalon, ebédlő, háló stb. berendezések kizárólag mükészitésü minőségekben nálunk nagy választékban legjutányosabb árakban kaphatók. Vidéki rendelmények vászonban és rekeszekben csomagoltatnak. Butortömb 1 frtért bérmentve kapható.

mübutor-iparosok

Szabó Ferenc és társa Budapest, Kerepesi-ut 12.

HERCZEG ÉS HORVÁT

Budapest, Kerepesi-ut 52. Adria-szállóval szemben.

Selyem- és flanellbluzokban legnagyobb raktár. Óriási divat-áruháza. Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Csakis nálunk lehet kapni!

Női ruhakelmék 120 cm. széles ... —.35 frttól följebb
Női ruhaselyem fekete és színes ... —.95 „ „
Női kész szerpentinaljak ... 4.50 „ „
Női selyemaljak ... 6.50 „ „
Női őszikabátok bélelve ... 4.50 „ „

Női angol ruhák ... 15.— forinttól följebb
Női angol kockás gallér ... 4.50 „ „
Női elegáns selyemruhák ... 16—30 forintig.
Női ruha-posztók minden színben ... —.60 kr. 120 cm.
Női sevió gallér ... 2.50 kr.-tól följebb.

Selyempaplan minden színben 7 forint. Ágyteritők és függönyök olcsóbbak mint bárhol.

Gaedicke szerencsegyüjtődéje.

Megint

GAEDICKE

főelárusitónál nyerték a legnagyobb

főnyereményeket.

Rövid idő alatt a következő főnyereményeket nyerték nálam és azonnal kifizettem

600.000 sorsjegyszám: 62551
400.000 „ 33464

tehát két sorsjegyre

1 millió korona.

Továbbá

100.000 sorsjegyszám: 49878
100.000 „ 87991
60.000 „ 78863
60.000 „ 82528
60.000 „ 97263
30.000 „ 6920
25.000 „ 30049
20.000 „ 33402
20.000 „ 35862
20.000 „ 88874
15.000 „ 57734
17 á 10.000 = 170.000
23 á 5.000 = 115.000
164 á 2.000 = 328.000
271 á 1.000 = 271.000
441 á 500 = 220.500

stb. stb. összesen

5 millió 573.910

Utalva ezen eddig még nem létezett kitünő eredményre, ajánlok

I. osztályu eredeti sorsjegyeket:

(Huzás november 16 és 17-én.)

1/1	1/2	1/4	1/8
6 frt.	3 frt.	1 frt 50 kr.	75 kr.

GAEDICKE A.

főelárusitó

BUDAPEST, IV. ker., Kossuth Lajos-utcza 17.

Vidéki megrendelések postautalványon vagy utánvétel mellett eszközöltetnek.

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hatásos étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu, 5 kg. palackban bérmentve, utánvétel mellett 3 frt 75 kr. Ganovszky Gusztáv fenyőborovicska-termelő, Szepes-Szombat (Szepesmegye.)

Azok a szenvedő férfiak,

kik sok más szerrel való próbálgatás után használták a **Dr. EGGER-féle**

injectió Hamamelis Virginica-t,

meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmulja hatásában a többi hasonló *készítményeket*, minthogy hugycsőbántalmakat legrövidebb idő alatt gyógyit.

Dr. Egger-féle Injectió ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr., két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár:

Gyógyszertár a „NÁDORHOZ", Budapest, VI., Váci-körut 17.

Vásároljon HECHT BANKHÁZ-nál osztálysorsjegyet!

Miért?

1. Mivel Hecht Bankház iparkodik ügyfeleit pontosan és kulánsan kiszolgálni.

2. Hecht Bankház a nyereményeket egy millió koronáig azonnal kifizeti.

3. A szerencse sem feledkezik meg Hecht Bankházról; eddig a 600.000 koronás díjon kivül 80.000, 70.000, 60 000 stb. főnyereményeket nyertek ügyfelei.

HECHT BANKHÁZ minden egyes vevője az üzleti könyvben egy külön lapot kap, a hová a teljesitett fizetései, valamint az adott utasitások fellesznek jegyezve és ez által eleje vétetik minden félreértésnek és zavarnak.

Huzás már november 16. és 17-én.

Cim:

HECHT Bankház

Budapest, Ferenciek-tere 6. sz.

A sorsjegyek árai:
Egész frt 6.—
Fél „ 3.—
Negyed „ 1.50
Nyolcad „ —.75

Legcélszerübb a megrendelést a postautalvány selvényére irni. Küldünk kivánatra utánvét melleti is sorsjegyeket, szonban a postaköltség több. Fontos és olvasható cimet kérünk.

Az osztálysorsjátékot ismertető füzetket bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

Alkalmas lakodalmi és ünnepi ajándékok.

Diszmü butorok

a legolcsóbb gyári árakon, diszmübutor különlegességek mahagoni fából Asztalkák, oszlopok, ülőkék, apróságok, könyvállványok, dohányzó asztalkák. Teaasztalkák, kandalló-asztalkák, játék-asztalkák, toilette tükrök, hangjegytartók és állványok, paravánok, karnisok. Dus választéku raktár sakk, domino, puff és erődjátékokban. Gazdag raktár mindennemü tajték és borostyán dohányzó-eszközökben.

SCHINDLER SAMU

esztergályos mesternél VI., Váci-körut 21. (Ipar-udvar).

Butor

ugy készpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb

Fuchs Bódog-nál

Budapest,

VIII., József-körut 26.

Fontos sérvbajosoknak.

SZENZÁCIÓS TALÁLMÁNY.

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismerve, mint a Pollitzer által feltalált cs. és kir. szab. *gummisérvkötő*. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötők felett a következők: 1. nem gyakorol kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pelloták oly módon idomulnak a sérvhez, hogy a sérvkapu teljesen elfödik és igy a sérv kicsuszása lehetetlen. 4. A biztonsági öv feltalálásával pedig a sérvkötő lecsuszása megvan gátolva. Célszerüségét nem egy bel- és külföldi orvosi tekintély ismerte el. Használhatóságát bizonyitja továbbá azon számos köszönet és hálanyilatkozat, mely a világ minden tájékáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzánk beérkezett, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak.

Célszerüsége mellett az árak mérsékeltek.

Egyoldalu ára 7 és 10 frt. Kétoldalu 10 és 16 frt.

Gyermekeknek a felével olcsóbb.

Rendelésnél a test bősége kéretik centiméterekben, továbbá, hogy a sérv jobb, bal, vagy mindkétoldalu-e.

Nagy raktár továbbá valódi angol és francia acélrugó sérvkötőkben, haskötő, köldökkötő, irrigateur, mindennemü méhfecskendő, göreserharisnya, hátegyenestartó, légpárna, ágybetét, havibajfelfogók és minden e szakmába vágó cikkekben.

Egyedüli képviselőség valódi angol és francia

GUMMI-különlegességekben.

Postai megbizásokat, rendelményeket pontosan és titoktartás mellett leggondosabban utánvéttel eszközöl

POLLITZER MÓR és FIA

cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerészek

Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapittatott 1858

ÁRJEGYZÉK kivánatra zárt borítékban bérmentve küldetik.

A cimre ügyelni tessék.

SPECIALISTA

sérvkötőkben!

Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötője a legujabb szerkezettel elismerve a legtökéletesebbnek ezen genreben. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást s megfelel a legmagasabb követelményeknek!

Árak: Egyoldalu 6 frt. Kétoldalu 12 frt.

Meg nem felelő kicseréltetik.

Képes árjegyzéket diskrécióval küld a gyár.

Keleti J.,

BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 17.

Dr. Brehmer gyógyintézete

tüdő beegeknek

„Görbersdorfban Szilézia."

Nyári és téli gyógymódban egyaránt világhirü sikerek

Főorvos dr. Schloessig Károly,

ezelőtt Strümpell tanár erlangeni klinikájának segédo.

Prospektusokat ingyen küld

a kezelőség.

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

Huzás már november 16. és 17-én.

150.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény.

Főnyeremény kedvező esetben 1 millió korona.

	sorsjegy ára 6 frt — kr., mind a 6 osztályra	
Egész		80 frt.
Fél	3 —	40 —
Negyed	1 50	20 —
Nyolczad	— 75	10 —

Kapható

BEIMEL LAJOS bankházában

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főlárusítójánál

Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 13.

Kávé és Tea

Fiuméból.

most érkezett idei termés. — **Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról.**

A legjobb keverékek.

1 zsák 2 kgr. Salvador-kávé	5.—
1 zsák 2 kgr. Rió lave gyöngy kávé	
1 zsák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé . . .	5.80
1 zsák 2 kgr. Aranyjávakávé feregtől rágot	
1 zsák 2kgr. Kuba-kávé	5.94
1 zsák 2kgr. Portorico gyürgykávé . . .	
1 zsák 2 kgr. Neligherry-kávé	6.60
1 zsák 2 kgr. Kékjáva gyöngykávé . . .	
1 zsák 2 kgr. Ceylon-kávé	6.80
1 zsák 2 kgr. Menado-kávé	

A kávéhoz csomagolható

1 doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék.-tea	1.60
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea . .	1.29
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kev.t örm.-tea	—.85
1 Demijohn 4 liter Király-rum	7.80

Az árak elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül értendők, 25 kgr. vételnél vasuton szállitva minden kiló 10 krral olcsóbb. Árlapot ingyen küld

Fratelli Deisinger

Fiume.

Veszünk bármely zálogház álta kiállított

zálogczédulát

egmagasabb árban, megvelszünk törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárukat, esetleg csekély munkadíj ázetéssel ujra is becserélünk

rèszletre

is igen jutányosan elád

Fuchs és Társa

1873. óta létező ékszerész

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 17. szám.

I. emelet.

Dus választék mindennemü arany, ezüst és drága-kövekből

Nagy árleszállitás.

A fürdőhelyeken lévő fióküzletek megszüntetése miatt

SCHLESINGER RÓBERT

Dorottya-utcza 6. sz. a.

lévő czipőáru raktárában a tulhalmozott árukészlet minden czikke egy hónapon át *mélyen leszállitott áron* adatik el.

A leszállitott ár a kirakatban minden páron fel van tüntetve.

14092

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban József-körut 18.,** *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében, Kecskeméti-utca 14.

Heureka! angol nyelvtanár. Az első órától kezdve kizárólag angol társalgás. Sikerért jótállok. Próbaleckék, — Tandij hetenkinti 3 óráért havonta 4, 5, 7 frt, 4. 3, 2 személy együttes tanításánál. Kleindin, nyelvtanár, Podmaniczky-utca 1. 8836

P . . . a grófné. Azt hittem, hogy a már megtörténtek után lassankint bele fogok törődni a változhatatlanba s meggyötrött szivem fájdalma enyhülni fog, de ellenkezőleg, a lemondást képtelen vagyok elviselni, hogy más mondja az én eszményképemet magáénak. Kedves P . . . a! magát forróbban szeretni mint én, ember nem képes, tudhat már birálatot mondani, nincs-e igazságom? Sokat elmondtam magának, hogy „nem a távolságban, hanem a feledésben van az elválás, azért kérem, ha nem tart érdemetlennek arra, hogy ne feledje el azt, ki magát oly igazán szereti és szeretni fogja mindörökké. Drága kis levelét nagyon várom. 5174

„Lili asszony 25" levele van. 5173

Ideálom! Mily kedvesek drága sorai és milyen örömöt szerzett nekem velök. Bizony, ha nem irok hosszan, csak a meghatottság gátol ebben. Csak itt lenne már! Ha sürgönyözni óhajt, csak bátran az eddigi cimen. De ne felejtse tudatni, hogy hol találom, ha feljön. Válaszért esd, kezeit csókolva . . . lici. 4922

Balaton. Te kis csacsi azt, hogy nem fmzézstyty azaz, hogy csak szenvedés és keserüség az én szerelmem. Szombaton nem lehet. Miért magázol? ná észtyé oömdősálész ötyty szftybmöl. Gfolfr csókolak. 2615

R. G. A minapi hir kikerülte talán figyelmét? Vagy nem értette, mire vonatkozott, hogy nem ad életjelt magáról? Kérem értesitsen valahogy délelőtt. Nagyon vágyakozom. 5178

Daxli (borzeb) fekete, kicsiny, bőtfőn délben a Ferenc-körúton elveszett. Becsületes megtalálója kéretik dij mellett Soroksári-utca 18., III., 34. átadni. 5774

Szegeden legnagyobb forgalmu helyen **sütőde** betegség miatt eladó, azonnal átvehető, esetleg olcsón bérbeadó. Cimj a kiadóhivatalban.

Szakácskönyv. מאקאטשקינית. Herez Rafaelnétől, postán küldve 1 frt 20. Megrendelhető Schwarcz Ignác könyvkereskedőnél Budapest, Király-utca 3. szám, valamint a vidéki könyvkereskedésekben.

Állást keresek egy tisztességes izr. családnál mint házikisasszony vagy egyszerü bonne. Jártas vagyok a háztartásban, fehérnemü és ruhavarrásban. Cimem „100" alatt a kiadóhivatalban. 5175

Gőzcséplőkészlet (Marschall és Clayton 8-as) gyárilag javitva 1500 és 1800 frtért kedvező lefizetésre ajánl: Tyrman Ede, Budapest VII., Csengery-utca 63/b.

Házvezetőnőnek ajánlkozik magányos becsületes erkölcsös nő. Kitünő gazdasszony. Cim a kiadóhivatalban.

Kis ház a Józsefvárosban minden árért eladó! Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 5176

Bútor hálószoba, cbédlődiván, asztal, székek, vaságy, sodronybetét, matrácok, jutányosan eladók. Cim a kiadóhivatalban. 2618

5 frtért évente kap a magas papság, katonatisztek, magasabb rangu hivatalnokok és nagyobb évi lakással biró egyének szalon-, háló-, ebédlő- és uri szobaberendezéseket, valamint egyes tárgyakat asztalos- és kárpitos bútorokban Erzsébet-körut 12. I. em. 9. Felvilágositással Ibolya Sándor ur szolgál.

A fölépcsőházból nyiló elegánsan butorozott utcai szobák, fürdőszoba használattal három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. — Cim a kiadóhivatalban. 2582

Jókai összes müvei piros diszkötésben, valamint egyéb jobb könyvek megvételre kerestetnek. Cim e lap kiadóhivatalában. 2600

Csak nálam készitenek darabonként is Makarrtalakú sikerült fényképek, tisztán és elegánsan kidolgozva darabonként 1 frtjával. Vidéki megbizásokatbármely kis kép után silnagyitva müvészies kivitelben jutányos árban eszközöl Waltzner fényképészeti müterme Budapest, Erzsébet-körut 20. 5172

Ügyes utazó, ki Erdélyben, a Bánátban és felső Magyarország megyéiben jól van bevezetve azonnali belépésre keresteink. — Ajánlatok „HMV." jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 5171

Ügyes hajmunkásnő elfogad kihullott és levágott hajat bekötésre. Hajfonatok minden szinben raktáron. Ugyanott **himzőminta** előnyomatás. Leveleket „G S" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 5142.

Igen jó forgalmu kávémérés lakással, november elsejére kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5170

Egy fa- és szénüzlet igen jó helyen rögtön eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5167

Olajfestmény modern tárgyu, jó nevü festőművésztől bámulatos olcsó áron azonnal átvehető. A kép kerettel együtt körülbelül 1 és ½ m. magas és ¾ méter széles. Cim a kiadóban. 2608

Modell kalapok és átalakitások elkészitését elvállalja **disztingvált** izlésü **divatárusnő**. Megkeresések „divatárusnő" jeligével a kiadóhivatal továbbit, ugyanott a cim is megtudható. 4993.

Szobát keresek butorozva, külön bejárattal, az Aréna-ut vagy István-ut közelében. Lakbér megemlitésével kérek C. Gy. jeligés levelet e laphoz. 2591

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2542

Szatócs fióküzlet 40—50 frt. árulás amiről vevő személyesen meggyőződhetik sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5194.

Kitünő tiszta libazsir eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2613

English lessons. Angolul tanulni óhajtóknak kitünő gyakorlati, tal biró született angol tanitó áll rendelkezésükre mérsékelt áron. Methodusa igen célszerü és érdekes, miáltal tanitványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátitják az emlitett nyelvet. Próbaleckét is ad. Leveleket „Mr. Scott" jeligével kér e laphoz. 6725

Butorozott lakást, két szobát, konyhát keres egy előkelő család, amely tavaszig Budapesten akar maradni. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kéretnek „Butorozott lakás" cimen. 2067

Gyökeres szőllővesszők. A legkitünőbb minőségü gyökeres vesszők 20 féle fajban eladók Geiger telepen Hevesm. Kétövesek és remek gyökérzetüek. 5188.

Szabadalmakat kieszközöl és értékesit az összes államokban **WEISZ SÁNDOR** hites szabadalmi ügyvivő Budapest, Teréz-körut 15. (Andrássy-ut sarkán)

Szabadalmak értékesitésére vonatkozó köszönetnyilvánitásokba betekintés vehető.

Szálliltható izzóharisnyák.

(Auer-hálók, nem szabadalom-sértés.) Azonnal használhatók, mindenki által szerelhetők.

25	drb	6 frt
50	„	11 „
100	„	20 „

bér- és vámmentesen házhoz küldi **„Brillant"** izzóharisnyagyár, Berlin, Linksstrasse 27/c. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fiu öltönyök. Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 6 frt. Havelok 5 frt. Sajka-kabát 5 frt. **Rothberger Jakab** cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten, IV., Váci-utca 23. Használt ruhák ujakra kicserélttetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak. 8456

Első budapesti **Kávémagazin** szétküldési osztálya

kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4½ kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50
¼ kg. Császár kev. tea 1.50
¼ kg. Karaván tea 1.40
¼ kg. Törmelék tea —.90
1 kg. Takarék kávé —.80

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladása pörkölve ½ kgr. —.60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u 4.

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müvtvös tárgyakban, arany férfiláncok kőlöggóval, grammja 85 kr., massziv arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Ármin Béla örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Nevelőnőket

észak- és dél némethoniakat, zene és nyelvismeretel, vagy a nélkül, angol és francia nőket, bonneokat, ovónőket, idegen nyelvmesternőket lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanitónőket zene és nyelvismerettel, vagy a nélkül sürgősen keresek. **Szegheőné S. Lujza** Budapest, Dessewffy-utca 22. sz. I. em.

GAZDAKÖZÖNSÉG figyelmébe. Szénát szalmát, préselve és nyitotlan, takarmány-félét, zabot, burgonyát, valamint mindennemü gazdasági hasonnemü és mindenféle élelmi cikkeket, ugymint vadat, szárnyasok, tojást, vajat stb. stb. elfogadunk bizományban vagy megveszszük saját számlánkra.

Drechsler Nándor és Társa Budapest, Kerepesi-ut 64./A.

Széna, szalma, takarmány és élelmicikkek bizományi üzlete.

Sürgönycim: DRECHSLER, Kerepesi-ut 64./A

Kitünő szerkezetü **revolvereket** árusit és pedig:

Lefaucheux acél

7 mm.	9 mm.
2 frt 50 kr.	3 frt 50 kr.

12 mm. 4 frt 25 kr.

Angol buldog

7 mm.	9 mm.
3 frt 50 kr.	4 frt 25 kr.

12 mm. 5 forintért

FELDMANN ANTAL Budapest, VII., Kerepesi-ut 50/d Vidékre utánvéttellel.

Hölgyeim. Sajnálatos, hogy a t. hölgyek nem idejében látnak az arc ápolásához, mielőtt a napsugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll szép fehér, tiszta arccal birni. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdetett és ajánlott arcerémekből nem birnak választani. Legyenek teljes bizalommal hozzám, kisértsék meg csak egyszer Mille Fleurs-Crémet, meg vagyok győződve, hogy céljukat elérik. — Mille-Fleurs-Créme próbatégely 50 kr. könyvvel; Mille-Fleurs-poudre, fehér, rózsa v. creol (barnáknak), 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József gyógytára, Király-utca 12. — Továbbá csakis nálam kapható a Mille Fleurs-hajviz, mely bármily ősz hajnak ½ óra alatt eredeti szinét visszaadja, 2 üveg 3 frt utasitással (2 hóig elegendő), fekete, barna és aranyszőkébe kapható. Nem elégé ajánlhatom a t. hölgyeknek a homlokkötőt, mely rövid idei használat után a redőket végkép kisimitja, a homlokot fehér, szép formásra változtatja. Egy ily kötő évekig eltart, drbja 1 frt 50 kr. utasitással. Mily kellemetlen és rut a szőr az arcban vagy ajk körül, ezt fájdalom nélkül egy pillanat alatt eltávolithatják az általam küldött próba üveggel 60 kr. utasitással. Vörös kezeket v. ha még oly elhanyagoltak is, kézpasztám által gyönyörü fehér puhává változik, 1 próbatégely 35 kr. utasitással. Számos elismerő levelekkel bizonyithatom felsorolt cikkeim bámulatos hatását, melyekért és biztos eredményért kezeskedem. — Utánvéttellel titoktartás mellett akár itt Budapesten, vagy bárhová küldöm. MANDL IDA, Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 12. sz./No.

VALÓdi francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női ovszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostóllegelőnyösebben beszerezhetők: **POLGÁR SÁNDOR-nál** BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény.

Kivágatott: a „Budapesti Napló"-ból.

Bútor

Alkalmi vétel részletfizetésre !!! Az összes raktáron levő saját készitményü kárpitozott és fabutorok, lószőrmatracok, divánok stb. november 10-ig leszállitott áron ugy készpénzért, valamint részletfizetésre is adatnak el.

Náthán Ignác butorkereskedő kárpitos. Bpest, VII., Erzsébet-körut 23. sz.

Uri Havelock 7 frttől,
Női Havelock 9 frtől,
Fiu Havelock 4 frtől,
Leány Havelock 5 frtől feljebb.

A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold, lodenruha-specialista **BÉCS,** IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz.

A tanitók egylete házának, az osztr. tourista, a touringclub és számos kerékpáregylet stb. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	mencsikoff hajtókopeny	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny malomulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	16.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vihargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	viharkőpeny	5.—
LODEN	kerékpáros galler	5.—
LODEN	dress sapkával minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	3.50
LODEN	iskola-köpeny	4.—
LODEN	fiu-öltöny	5.—
LODEN	fiu felsőkabát	5.—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászzsit.	16.—
LODEN	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	frodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenféle fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készitetben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban elintéztetnek. Nemtetsző akadálytalanul kicseréltetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold, lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot	5.50
Hivatalnok zubbony államzöld	7.—
Tornanadrág, drap, tricot	5.50
Double-hálókabát	7.—

En Csillag Anna

180 centiméter hosszu óriási Lorelev-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegitésére, uraknál gyarapitja a teljes erős szakáll növését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömöttséget ad és megóvja a korai megőszüléstől a legkésőbb vénkorig.

I tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna, BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Fő-urak és birtokosoknak az egész országban ajánljuk az őszi és téli időny beáltával **szolga** személyzetünknek **divatosan** és **jó** mégis **olcsón** való kiruházását.

SCHWARZ M. L. Budapest, V., Váci-körut 4. sz. kizárólagos **libériakereskedésére,** hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban ugy magyar, mint német **bundák** valamint német és francia **libériák** raktáron tartanak. **Különlegesség:** himzett **kocsisszür** gazdag himzéssel minden szinben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Butorok- és szőnyegek készpénz- és részletfizetésre legolcsóbban **Glück József** butorraktárában VII., Erzsébet-körut 32. sz. Képes árjegyzék 25 krért.

Butor

ugy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb

Ehrentreu és Fuchs testvéreknél

BUDAPEST, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében.)

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.